

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Emil Lanyberg
L.L.

GENERAL LANGBERGS HÆNDELSE

FORTALTE I BREVE FRA HAM SELV

VED

O. C. MOLBECH

KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1902

GENERAL LANGBERGS HÆNDELSER

EDVARD EMIL LANGBERG,

kejserslig mexikansk General og Militærgouverneur over Sonora, hvis Breve fra Mexicos Revolutionstid herved forelægges Publikum i Udtog, var født i Kjøbenhavn d. 18. Maj 1810 som yngste Søn af den i 1833 afdøde Dispatcheur K. E. Langberg, og efterlod ved sin Afrejse fra Danmark i Sept. 1834 Broderen Carl og Søstrene Hanne og Maria, til hvem de fleste Breve ere stilede. Carl var i mange Aar Overlærer i Nyborg; Hanne var gift med Historikeren C. Molbech og Maria ægtede cand. pharm. G. F. Windersleff. En ældre Broder, Ludvig, som i adskillige Aar havde opholdt sig i Mexico, var bleven myrdet der kort før Emil L.s Ankomst til Amerika.

Det er kun lidet, som endnu vides om hans Ungdom. Sin første Barndom har han rimeligvis tilbragt paa den lige overfor Rahbeks Bakkehus beliggende Bakkegaard, som ejedes af hans Fader, indtil den overgik i Auditeur, senere Minister Halls Eje. Fra 1819 besøgte han Borgerdydskolen, indtil han 1822 anbragtes paa Sorø Skole, hvorfra han 1828 demitteredes til Akademiet sammesteds med *haud*, og to Aar efter bestod han filosofisk Examen ligeledes med *haud*. Da Broderen Carl fra 1819—29 var constitueret Lærer ved Frederiksborg lærde Skole, har Emil rimeligvis

besøgt ham der, da han i Breve omtaler sine Erin- dringer fra denne By; men sine væsentligste Ungdoms- minder ligesom sine senere Kammerater medbragte han fra Sorø, hvorfra ogsaa Venskabet med Hugo von Buch- wald og Harald J. A. Raasløff sikkert stammede. Under Studietiden i Kjøbenhavn knyttedes han ogsaa til Victor Serene d'Aqueria, maaske paa Grund af deres fælles Studium Jura, men ogsaa ved fælles musikalske Inter- esser.

I Følge hans Udtalelser i Brevene har det tørre, videnskabelige Retsstudium ikke formaaet at fængsle hans let bevægelige og æventyrlige Sind, og da han samtidig af sin ældre Broder, der var bleven Directeur for et Akademi i Mexico, opmuntredes til ogsaa at forsøge Lykken i dette aandelig som ved sin Natur vulkanske Land, opgav han let sit Brødstudium for at føre et mere æventyrligt Liv som mexikansk Frilandse under de hurtig vekslede politiske Forhold før og under Kejser Maximilians kortvarige Herredømme.

Om hans Personlighed i den kjøbenhavnske Studie- tid give flere af Brevene et Indblik ved de ofte tilbage- vendende Selvbekjendelser og fornyede Forsikringer om endelig at have vundet mere Karakterfasthed og Flid; men hans samtidige Carriere synes ikke at stadfæste Erhvervelsen af disse Egenskaber i nogen synderlig Grad, da deres Ytringer oftest synes fremtvungne af Nødvendighed og at vidne om en ren midlertidig Kraft- anspændelse. Var han i sin Studietid en indbildsk og forvænt »Spradebasse«, der henregnedes til la jeunesse dorée's Døgenichter, saa er han i sin flunkende Kyrasser- uniform endnu beslægtet med den første, selv om den sidste Kategori ikke under de nye Forhold passede paa ham. Paa samme Tid udvikledes hos den mexikanske Landsknægt utvivlsomt Egenskaber som Mod og Døds- foragt, for hvilke den juridiske Student havde mindre Brug, og han omgaves derved af en Nimbus hos sine tilbageblevne Slægtninge, som neppe kan kaldes ufor-

tjent. I hvert Fald skyldes hans Medgang og hans Fald disse Egenskaber, og det skal heller ikke overses, at han var en kjærlig Broder og trofast Kammerat, hvis i Danmark efterladte Restformue længe var en stadig Støtte for hans Sødskende, indtil den ved hans Død overdroges hans Enke, og at hans Navn og Skikkelse omfattedes med usvækket Kjærlighed af Slægt og Venner, som i Danmark fulgte mere slagne Veje. Efter trediva Aars uafbrudte aandelige og legemlige Anstrengelser og farefulde Omskiftelser siger han om sig selv: »For mig Hesten, Landet, Strabadser, Campagne og da quando en quando et godt Bord, en god Bou-teille Viin og et behageligt Selskab med le beau sexe à côte!« — et saadant Livsresultat hos den mōdne Mand har sikkert haft sine tilsvarende Forudsætninger i Ungdomstiden.

Et kvikt Hoved, et varmt Hjerte, en gavmild Haand passe vel sammen; Overfladiskhed, Flygtighed i Følelser og Ødselhed ere dermed nær beslægtede Egenskaber; men kan han ikke — og det indrømmer han selv, — siges fri for de sidste, give hans Breve ogsaa Vidnesbyrd nok om de første. Den høje, slanke Skikkelse med de mørke, udtryksfulde Øjne og den brede, aabne Pande, som gjengives af et Maleri fra Ungdomstiden, findes ogsaa paa foranstaaende Portræt, og hvad der hos en mexikansk Soldat kunde vinde Hjerter mellem ildfulde Sydboer, har ikke været ganske uden Virkning mellem køligere nordiske Naturer, baade Mænd og Kvinder. —

Af fremmede Udtalelser om Emil Langberg findes adskillige i Samtidens Blade og Magaziner. I »*Diario del Gobierno de la Republica Mejicana*« 1840 omtales gjentagne Gange hans Uforfærdethed, der fremhæves i General Valencias Rapport (se »Dagen« 21. April 1841, som ogsaa gjengiver Langbergs egen Rapport). »*St. Francisco Weekly*« 1860, omtaler Breve fra Sept. samme Aar, som berette hans Udnævnelse til Gouver-

neur i Sonora, kalde ham »a very clever gentleman« af et anseeligt Ydre, omtrent 50 Aar gammel, der taler godt Engelsk; — han passerede igjennem den amerikanske Lejr med en ung smuk, fransk Kone. »*Kölner Zeitung*« 1865 kalder ham »ein alter mexicanischer warhorse«, og endelig berettes hans Død d. 4. Sept. 1866 i Slaget paa »los Llanos de Guadalupe« i Distriktet Ures forskelligt i »*L'Estafette*« 1866; i »*Courier des Etats-Unis*«, Jan. 1867; i »*Globus*«, illustrierte Zeitschrift für Länder und Völkerkunde, 1867, og bl. a. i »*Erindringer fra Mexico*« af H. Baron Eggers (1869).

Udgiveren af Emil Langbergs Breve har imidlertid fundet det rigtigst at henholde sig til den af Lieutenant Bardenfleth i Brev XXXX givne Beretning.

Til Orientering for de Læsere, som ikke ere tilstrækkelig bekendte med Mexicos Historie, findes i Tillægget en kort Udsigt over den omhandlede Periode.

O. C. Molbech.

I

New Orleans, 13. Jan. 1835.

Min elskede Søster Maria!

Endelig har da Forsynet ført mig herhen. —
— Min faste Beslutning er nu at gaa til Mexico og træde i militair Tjeneste under General St. Anna. Mexico er i dette Øjeblik rolig; men det er kun et Vindstille, man venter en Revolution. Jeg har intet at tabe her, og hvad jeg i Europa eier, er saa lidet, at jeg ikke derfor skulde ville skaane mit Liv. Jeg gaar herfra til Matamoros, Havnestad i Tamaulipas, hvor en St. Anna Garnison er, og ifald jeg ei der kan faa en passende Engagement, til Durango (Hovedstad i Staten af samme Navn). Skulde jeg ej træffe Ludvig, da gaar jeg til Mexico selv, ifald min Pung tillader det; hvis ei, da maa jeg blive for det første i Durango, og da skal jeg strax skrive til dig; dog ei før jeg er i en Carrière. — —

Ifald det kan interessere dig, vil jeg i al Korthed nedskrive min Søreise, som naturligvis kun har lidet Afvexling, og ogsaa fortælle dig Noget om denne Røverstad, New-Orleans.

General Langberg.

1

Vi forlod d. 9. Nov. Hamborg, hvor jeg havde vundet flere Mennesker ret kjær, og hvor jeg især nær aldrig var kommet væk fra, da en ung, net og temmelig formaaende Dame havde faaet den Idee, at charmere sig i mig. Ja, lee du kun, men det er dog sandt. Vi seilede den første Dag kun en Miil, og Vinden lagde sig igjen. Kapitainen, en overordentlig vakker Mand, proponerede mig og en ung, særdeles dannet Tydsker, som jeg ret har faaet kjær paa min Reise, at vende tilbage til Hamborg, for at tage Afsked med vore Venner, hvem vi ei havde faaet sagt Farvel. Hvilken Overraskelse det var, kan du vel tænke, da jeg traadte ind i mit Logie igjen. De troede, jeg var et Gjenfærd. Dog Glæden varede kun kort. Kl. 4 om Eftermiddagen maatte vi kjøre ned til vort Skib, og næste Morgen reiste en heftig Vind sig, og bragte os i faae Dage ud i Havet, forbi Helgoland, en rød Klippeøe, ind i Kanalen, der ansees for det farligste Stykke, vi paa vor hele Reise havde at passere. Dog med samme gunstige Vind fløi vi meer end seilede igjennem Kanalen, forbi Dover og Calais, Portlands Fire og Øen Wight, og havde i fire Dage seilet 240 tydske Miil, noget næsten uhørt. Veirët var meget koldt, og jeg i et meget slet Humeur, som du vel kan tænke dig. Søsyege plagede mig imidlertid aldeles ei; jeg har paa den hele Søreise ei været søsyg en Minut. Men vi havde en Mand med Kone og to Børn ombord, hvoraf det ældste kun var to Aar gammel, og saa skrækkelig ud. Disse to Unger hylede den hele Dag og Nat. Vi vare kun fire Passagerer og Kapitainen, en meget

net, men melankolsk Mand, der for et halvt Aar siden har mistet en særdeles elskværdig ung Kone. Alle var traurig stemte og Ingen kunde opmuntre os. 8 Dage forløb saaledes, inden man vænnede sig til dette urolige Liv, denne bestandige Slyngen fra den ene Side til den anden og dette Commerce, som Matroserne foraarsagede. I Kahytten kunde jeg ei udholde det for Børneskrig, og oven var det meget koldt. Dog snart forandrede Scenen sig. Det syge Barn døde, og Kulden aftog, og en behagelig Varme forfriskede vore stivfrosne Lemmer. Veiret var nu stedse en 18, 19 Graders Varme, og Luften, eller rettere Himlen fik et mere sydligt Anstrøg, der efterhaanden aldeles forandrede sig, saa jeg aldeles ei kunde kjende vor Himmel igjen. Hvor skjøn er dog den sydlige Himmel mod vor; hvor ofte har jeg staaet hele Timer og betragtet denne rene himmelblaae Farve, der henimod Aften forvandlede til de meest fortryllende Farvespil, naar Solen gik ned. Hvilken Sølverglands har dog ei Maanen paa Havet; hvor ophøiet er dog ei en saadan Aften! Da føler man først ret levende, at der er et Væsen til, hvis Storhed, hvis Almagt er beundringsværdig, og for hvem vi dog Intet ere. Hvor ofte kunde jeg ei have kastet mig paa Knæ, og tilbedet dette Væsen her med ganske andre Følelser, end jeg nogensinde før har næret i mit syndige Hjerter. Ja, Havet er et herligt, et uforglemmeligt Syn, og intet Under er det, at Sømanden sædvanlig er alvorlig; thi det maa stemme til Alvor.

Den 5te Dec. vare vi langt sydligere end Ma-

deira, og denne Dag saae vi den første, og den eneste Hvalfisk, vi paa hele denne Reise har seet. Den 9de Dec. havde vi naaet Vestindien og saae da omtrent efter en Maanedes Forløb igjen Land, nemlig Guadeloupe. Den 12te havde vi det skjønneste Veir, vi har havt. Havet var aldeles stille, ei en Vind rørte sig. Det var en Søndag, erindrer jeg. Denne Dag høitideligholdes immer ombord, og selv her var den meget hellig. Ingen arbeidede paa denne Dag, uden hvad høist nødvendigt var for Skibet, og Kapitainen, en meget gudfrygtig Mand, læste gjerne for sig selv en Timestid i en Andagtsbog, og hans Exempel fulgte vi Andre. Den 13de Dec. naaede vi St. Domingo. Heden her er temmelig trykkende. En 23° i Skyggen og næsten samme Varme om Natten. Hvem skulde forestille sig det, at man i December Maaned kunde gaa klædt, som i de hedeste Dage hos os. Samme Dag indviiede jeg min Bøsse ved at skyde en Fugl, som man i gamle Dage fortalte om, at den malkede Gjederne om Natten. Den 16de Dec. laa vi i den hele Nat omtrent en Miil borte fra Domingo for Vindstille. Det var den skjønneste Aften og Nat, jeg i mit Liv har tilbragt. En mere romantisk Stilling kunde jeg ei forestille mig. For mig laa Domingo med høie Bjerge, aldeles bevoxede med Orangetræer og Cedertræer, der udbredte en herlig Lugt til os. Hvilken Vederqvægelse var det ei for mig at lugte denne herlige Landluft. Det var som naar man efter et langt Sygeleie for første Gang atter indaander den friske Luft paa en Foraarsmorgen. Langsom steg Maanen op bag Bjergene

og kastede sit sølvklare Skjær paa det rolige, speilklare Hav. O, hvad vilde jeg ei givet til at du eller min kjære Carl kunde have staaet ved min Side og nydt dette høitidelige Syn, som jeg ei formaaer at beskrive med Pennen! Hvor ofte har jeg dog ei betragtet Maanen, der vistnok ofte bragte mig en Hilsen fra dig. Hvor skjøen er den dog her, hvor skjøne alle Stjernerne. Her bliver Astronomien først ret interessant, og intet Under, at Østerland og selv Syden fordem var saa riig paa Astronomer. Ogsaa jeg har med Lidenskab studeret denne Videnskab ombord. Om Aftenen og Natten, naar du, min elskede Søster, slumrede blidt i din Seng, stod jeg med Kapitainen og den unge Tydsker, og gjennemgik alle Stjerner.

Den 18de saae vi Cuba og Jamaica. Den 19de om Morgenen passerede vi Cap Antonio, der danner Begyndelsen til den mexikanske Bugt. Hvor skjøen var denne Morgen ei! For os laae Forbjerget, der strakte sig langt ud i Havet, ei 1000 Skridt fra os. Her laae en spansk Skonnert for Anker, og Matroserne hentede Vand fra Forbjerget. Hvor misundte jeg disse Mennesker, som vare saa lykkelige at kunne betræde dette Land. Alt var bevoxet med Træer, som ogsaa her sendte os en herlig Duft. Flere Skibe passerede os forbi. Dog kun den, som har gjort en saa lang Søreise kan føle, hvilken Vederqvægelse det er at see Land, at være saa nær Land. Hvor misundte jeg i det Øjeblik Maleren, der dog havde kunnet sende dig en Tegning over denne skjøne Scene. Denne Morgen

og Aftenen, da vi laa for Domingo, vil blive mig uforglemmelige.

Nu vare vi da i den mexikanske Bugt, dette Hav, som jeg saa ofte paa Kortet med længselsfulde Øine har betragtet. Hvor ganske anderledes betragtede jeg det ei nu. Hvor mange Miil laae det ei adskildt fra Alt, Alt, hvad der var mig kjær. Hvor besynderlig forekom det mig, at jeg seilede i denne Bugt. Det var for mig som en Drøm. Dog venligt var dette ellers saa farlige Hav. Omkring os legede Delphiner og mange andre Millioner Fisk, der om Aftenen udbrede en formelig Lue paa Havet, saa det seer ud, som om man seilede i et Ildhav.

Den 21de havde vi Vindstille, og vor Kapitain proponerede os at roe en lille Tour paa Havet. Ved Nedstigningen i Baaden qvæstede jeg min venstre Haand slemt, saa denne Tour for mig kun var til liden Glæde. Endelig nærmede vi os vort Bestemelsessted. Allerede 6 Miil førend vi naede Missisippis Munding var Havet aldeles graat af Flodvandet. Veiret havde saa mærkelig forandret sig paa en Nat, at vi nu atter maatte iføre os Vintertøiet. Vandet fra Mississippi-Floden foraar sager denne Kulde og udbreder tillige en saadan Damp, at man neppe kan see 3 Skridt for sig. Oppe i Masten er derimod Luften klar og meget varmere. Det kommer af en ganske naturlig Aarsag, som du imidlertid neppe kan forstaa, og jeg derfor ei vil forklare dig!

Der blev nu skudt efter en Lods, som ogsaa snart kom, og med ham nogle Slaver. Det var

altsaa de første Mennesker fra Amerika, der bøde os velkommen. Vi manœvrerede stærkt den hele Dag for at naa Munden af Mississippi, og om Aftenen havde vi kun seilet 5 Miil og laae en halv Miil udenfor Munden. Veiret var skrækkelig koldt og vi ventede en heftig Storm, der her vilde være dobbelt farlig saa nær Land. Det var Juleaften. Med hvilke Følelser jeg tilbragte denne, i enhver dansk Familie saa kjære Aften, behøver jeg ei at beskrive dig. Hele den næste Dag laae vi for Anker. Omkring laae mange andre Skibe, der alle ventede paa Dampbaade, for at bringe os imod Strømmen op til New-Orleans, det er omtrent 25 danske Miil, og en Dampbaad tager for denne Tour 300 Pesos, (1 Pesos ca. Kr. 3,75) for hvert Skib. Endelig, anden Juledag, kom ogsaa en Dampbaad til os, og om Middagen bleve vi sammenbundne med et andet Skib til Dampbaaden, og Lodsens ønskede os nu velkommen, da al Fare nu var forbi.

Opad Mississippi-Floden er det ret net. Hist og her seer man en ussel Træhytte, hvor en Colonist boer midt i Morads og Skov. Ei en Bakke seer man her; Alt er fladt og bevoxet med Skov. Ofte kom vi Land saa nær, at man kunde springe iland. Jo meer vi nærmede os New-Orleans, desto mere befolket blev Flodbredden. Smukke Villaer saa vi nu, med Hauger fulde af Oranger og Sukkerplantager. Mærkeligt er det at see hvilken Masse af Træstammer, der bestandig driver nedad Floden og taarner sig op langs med Kysterne. Men man maae erindre, at hele Amerika bestaar næsten af Skov og Colonisterne gjøre alt, for at skille sig

fra disse Skove. Endelig naede vi Søndagen den 31te Dec. efter 7 Ugers Forløb New-Orleans.

Med hvilken besynderlig Følelse betraadte jeg ei Amerika. Hvor inderlig takkede jeg ei Gud for den lykkelige Reise, han havde forundt mig, og dog kunde jeg ei være glad. Ene stod jeg her; intet venligt Øie modtog mig. Ingen her var der, for hvem jeg kunde meddele mine Følelser. Enhver gik sin Vei, og jeg fulgte Strømmen. Snart stødte jeg paa en Masse Sorte, Kouleurte, Qvadroneer, Kreoler og Gud veed, hvad man kalder alle disse Nuancer, som en Fremmed ei kan skjelne. Kreoler ere de hvide, som fødes af de europæiske eller amerikanske hvide. Alle de Andre nyde ei nogen Estime, og en hvid kan ei paa Gaden tale med en couleurte Dame, om hun er nok saa smuk. En Lov forbyder en hvid at ægte en saadan. Man har her to Gange om Ugen Baller, hvor blot couleurte Damer komme, og hvor det er forbudt deres Mænd og Forældre at komme. Kun hvide Herrer kan komme.

Jeg var igaar paa et saadant Bal, og havde her Leilighed til at beundre disse lidenskabelige Skjønne. Deilige Øine og Fødder seer man her; men iøvrigt kan jeg ei rose Damerne her. De couleurte saavel som de hvide gaae Alle uhyre brillant klædte, men ere alle meget frivole, isærdeleshed de første, der stedse ansee det for en Ære, naar en hvid Chevalier vil gjøre dem sin Opvartning. Jeg blev kun en Timestid der, og gik derfra hen til et hvidt Bal, *un bal blanc*, ogsaa *en masque*. Balsalene er uhyre brillante; og man seer her midt

imellem uanstændige Damer ogsaa de meest anstændige *en masque*. Jeg kunde let faaet et galant Eventyr her med en ung kreolsk Kjøbmands Kone, som var meget smuk; men jeg kjender allerede de kreolske Dolke for godt til at jeg nok skal vogte mig. Ogsaa Hazardborde er her i Mængde. New-Orleans er en Samlingsplads for alle mulige Nationer, og alle Slags desperate Mennesker. Man duellerer her hver Dag, og kun sjælden gaar det godt. Politiet er uhyre slet, og Ingen gaar om Aftenen ud uden med en Dolk eller Pistol hos sig. Alt er umaadelig dyrt. Jeg giver hver Dag 2 P. for mit Logie og Mad i Hotel des étrangers; og det er ei dyrt. Man giver her for et usselt meubleret Værelse 25 à 30 P. pr. Maaned og 35 P. for Mad. For 12 Skjorter eller Flipper, et Dousin kort sagt, en P. Alt er her en spansk Daler, og en simpel Contorist har her sine 120 P. om Maaneden. Ifald jeg vilde blive her, kunde jeg let i Chapellet faae mine 100 P. om Maaneden; men det er saa usundt her, og jeg vil dog heller forsøge min Lykke i Mexico, som Militair.

Jeg vil nu fortælle dig noget, som vil interessere dig. Man havde hørt mig spille i Hotellet, hvor jeg boede, og hele Verden her var forundret over mit Spil. Man opmuntrede mig til at give en Concert. Jeg gik hen til Directeuren for det franske Theater, og spurgte ham, hvormeget han vilde have for Theatret. Han fordrede for en Aften 400 P. og Huset kan, naar det er besat, indbringe 1500 P. Man giver her for en Billet $1\frac{1}{2}$ P., en 3 Daler dansk. Paa denne Fordring kunde jeg na-

turligvis ei indlade mig, men jeg proponeerte ham, at jeg vilde en Aften mellem Acterne spille en Solo for at blive bekendt. Dette modtog naturligvis den Æsel med Glæde. Det var d. 5te Januar, at jeg for første Gang udsatte mig for offentlig Critik. Jeg havde valgt Mayseders Variat. dediées à Paganini. Prøven gik meget slet og min Violin vilde slet ikke holde Stemning. Jeg var derfor meget angst om Aftenen, da jeg skulde træde frem. Men Alt gik godt. Da jeg traadte frem blev jeg modtaget med Klap, og dette gav mig en saadan Courage, at jeg spillede disse svære Variationer, kan jeg sige, ganske superbt. Denne franske Høflighed vedblev derfor for Themaet og for hver evigste Variation bekom jeg stærk Applaudissement, saa da jeg var færdig formelig hele Theatret gjenlød deraf, og jeg maatte gaa baglænds under en evig Haandklappen og Bravoraaben. Hvor sødt denne Musik tonede i mit Øre, kan du vel forestille dig. Jeg havde nu med Eet faaet mange Venner, iblandt andet en ung Tydsker, Kjøbmand Fürst, der selv spiller meget godt Violin, og hos hvem jeg næsten tilbringer hver Aften. Min Annonce var i Avisen: *Monsieur Emil Langberg, amateur du violon, venant d'Europe, exécutera des variations brillantes de Mayseder dediées à Paganini.* — Men hvad har det hjulpet mig — Intet. Chapellet her, der skal være det bedste i Amerika, er ei synderlig brillant, og Theatret ei heller. Disse Kunstnere her ere alle meget jaloux, og raade mig alle fra at give Concert formedelst de store Udgifter. Ogsaa flere Tydskere, der alle beundre mit Spil, mene dog,

at det høieste, jeg vil fortjene, er en 30-40 P., da Folk i denne Tid have saa meget at bestille. En Entrepreneur for et Selskab her, omtrent som »Harmonien«, har været hos mig og vilde være moitié med mig i Udgifter og Indtægt. Men jeg tør ei resiqvere noget. Jeg har fordret 100 P. for at spille en Aften, og da aldeles ingen Udgifter have; men det vil man ei. Det er noget nederdrægtigt Pak, det Hele her. De vil blot tjene ved Een, men unde Een noget, vil de ei. For at give et Begreb om, hvordan man her maa tjene Penge, kan du tænke dig, jeg havde i Hamborg kjøbt en Harmonica, som havde kostet mig 3 Specier, og jeg har her solgt den for 20 P. En Violinbue, som d'Aqueria havde solgt mig for 5 rd., har jeg faaet 12 P. for. Det er en uhyre riig Stat, og som Landmaaler vilde jeg kunne tjene godt her, dersom jeg kunde taale Climaet. Men det troer jeg ei. Hele Staden er bygget i et Morads, og naar det regner, er Alt oversvømmet. Skjønt er det at see alle de Skibe, som ligge her i Havnen. Langs med Flo den vrimler der af elendige Træhuse, hvor der sælges Østers; Oranger og Figener kan man faae nok af her.

Jeg har nylig seet en Indianer-Familie, som kom fra de uhyre Skove. Deres hele Klædedragt var et uldent Hestedækken, som de bar som en Kappe. Deres Haar er meget smukt, og deres Ansigtstræk meget ædle. Der skal endnu leve mange i Skovene omkring New-Orleans; de er meget fredsommelige.

Med hvilken Ligegyldighed betragter man dog

her ei de Sorte! I Børsen falbyder man dem som andet Qvæg. De maa staae op paa et Bord, og der bliver de raabte op til Auction. For en Dreng giver man sædvanlig 600--700 Dol. eller P.; for en Neger, der forstaaer Landmaaling, det vil sige, saa meget som jeg kan lære ham paa et Par Dage, giver man 6000 P. Skulde det ei gaa godt i Mexico, da retournerer jeg her. Igaar saae jeg atter to Indianere, som vare ganske fortræffelig skabte. Den ene var berøvet Bevidstheden, saaledes havde man beruset ham med Brændeviin. Medens Negerne og andre Røvere drillede disse Indianere, der med den største Gravitet taalte Alt, laae en ung Neger et Par Skridt derfra udstrakt paa Stenbroen i de sidste Dødstræk. Det var et skrækkeligt Syn, men Ingen bekymrede sig derom. Ei sjældent skal det her arrivere, at man finder en Død paa Gaden midt om Dagen med en Dolk i Brystet. Ingen bryder sig derom. Dueller rase her, og blot et Øiekast er nok til at faae en Fordring af disse halv gule Mennesker. Ingen Kjøbmand kan møde paa Børsen, naar han afslaar en Duel. — Jeg var i Theatret Vidne til en Strid mellem to Franskmænd. Den næste Morgen sloges de, og den ene laae død paa Stedet. Skrædderen og Haandværkeren duellerer ligesaavel som Kjøbmanden. Igaar faldt en saadan Skrædder i en Duel. Man maa blot have Courage her for at soutenere sig, og hvad mig angaar, da giver jeg ei mangen en Pesos for mit eget Liv. Dog om faa Dage forlader jeg Nord-Amerika, og med det disse Yankees og Franskmænd,

som Alle omtrent ere lige gode eller slette, hvad man vil kalde dem. —

For at give dig et Begreb om de amerikanske Maaltider, maa jeg fortælle dig, at om Morgenen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ spiser man Frokost, som bestaaer i en Mængde varme Retter, der blive satte paa Bordet paa eengang, og hvoraf man da spiser saa meget, man lyster. Ligeledes forholder det sig med Middags- og Aftensserveringen. En Flaske Viin staaer stedse ved eens Plads. Interessant er det ved saadant et Bord at see alle disse halvbrune, karakteristiske Ansigter, hvormellem jeg seer ud som en Kylling, uagtet allerede den sydlige Farve har begyndt at virke paa mig.

Jeg har igaar truffen en Kjøbmand, der kommer direkte fra Durango; men han kjender ei Ludvig og siger ogsaa, at der er intet Academie. Derimod har jeg truffen en Anden, der kjendte Ludvig i Mexico selv, hvor han for en 3—4 Aar siden var Directeur for et civilt Academie. Jeg veed neppe, hvad jeg skal tænke eller handle nu. Dog paa Ludvig vil jeg ei stole, og da jeg nu eengang har besluttet at reise til Mexico, vil jeg gjøre det; thi New-Orleans er saa usund. En Dag er det saa koldt, at man neppe kan udholde det, en anden Dag plages man af Hede; og stedse er her saa smudsigt, at jeg hvert Øjeblik maa skifte Fodtøi. En Lykke er det for mig, at jeg saa godt har forsynet mig med Fodtøi og Klæder. Et Par Støvler koste 10 P. og en Kjole 40 P. Jeg reiser d. 13de Januar fra New-Orleans, og har altsaa opholdt mig her 14 Dage. — Jeg har havt den Lykke at blive

forestillet en engelsk Kjøbmand, der skal være en særdeles net Mand, med hvem jeg reiser til Durango. Denne Reise vil koste mig omtrent 250—300 P. og da eier jeg ei en Skilling; dog mine Gevæhrer skal blive særdeles fordeelagtigt solgte i Mexico, har man sagt mig, og det er da en Trøst, ifald man ei i Forveien udplyndrer mig. Man maa i Mexico stedse reise bevæbnet med Sabel og Pistoler; og Gud være lovet, at mine Ting i denne Henseende ere i god Orden. Som sagt, jeg frygter ei meget for min Person, og dyrt skal jeg sælge mit Liv, ifald jeg skulde have den Ulykke at blive overfaldet. Skulde min Yndlingsplan som Militair ei gaae i Opfyldelse, da har jeg dog altid mit Instrument, min eneste Ven og Ledsager, der ofte har trøstet mig, og fremdeles vil give mig den Trøst, jeg virkelig ofte trænger til. Og det milde Forsyn, der hidtil har ledsaget mig paa det urolige Hav, vil vel ei heller nu slaae sin Haand fra mig. — Det er dog altid vor høieste Trøst at vide, at der er et Forsyn, der vaager over os, et Væsen, der ledsager mig stedse, saalænge jeg vandrer frem paa Ærens Bane, og fra hvem dine og mine Bønner ei vil blive ubønhørte. O, vilde Gud eengang, blot et Øieblik forunde mig den Salighed, at see dig, at see mit elskede Fødeland igjen! Her føler man først, hvad for et velsignet lille Land Danmark er, og hvor rigtigt handler dog den, der bliver i sit Fødeland. Men jeg kan neppe nære det Haab at gjensee dig. Det koster meget — og jeg har Intet; og som en Stodder vender jeg aldrig tilbage.

Hvor besynderligt var det dog, at jeg den første Nat, jeg sov i Amerika, drømte om vor elskede Fader. Han trykkede mig op til sit Bryst, og jeg vaagnede op i en heftig Graad. O, du gode Fader! skulde din Aand ledsage mig paa min møisommelige Bane, da vil jeg ei forsage. I dit Fodspor vil jeg vandre, og leve og døe som en honnet og redelig Mand. Med denne Beslutning vil jeg rolig vandre gennem Verden, og lade komme, hvad der komme vil. — — —

II

Matamoros, 3. Februar 1835.

Min elskede Søster!

Du modtager vistnok med Forundring saasnart Brev fra mig igjen, men jeg har saa meget baade Godt og Ondt at melde dig, at jeg, da Leiligheden tilbyder sig ei vil opsætte at skrive. I mit første Brev, dat. fra New-Orleans, som jeg med Guds Hjælp haaber, du har modtaget, skrev jeg dig til, at jeg d. 13. Jan. reiste til Matamoros. Jeg afgik ogsaa denne Dag, efterat jeg havde modtaget flere Recommendationsbreve, som min Ven, Kjøbmand Fürst, havde forskaffet mig. Istedetfor at arrivere til Matamoros en 3 Dage efter, som er det sædvanlige, maatte vi ligge 13 Dage paa Søen. Mine Reisecompagnoner vare to Kjøbmænd, en mexikansk og en amerikansk, der begge viste mig uendelig megen Godhed. Vi udstode meget paa

Havet, og jeg led bestandig af en stærk Tandpine. Jeg kunde intet tørt Tøi faae, og hvert Øieblik bleve vi overskyllede af Havet. Den 3die Dag reiste sig en frygtelig Storm, der varede i flere Dage. Tougene, der holdt Masten, knak, og Søvandet strømmede ned i Kahytten. Vi ansaae os for redningsløse, og kun vor brave Kapitains Aandsnærværelse reddede os. Uagtet jeg var Døden saa nær, kan jeg ei sige, at jeg var angst. Min Fremtid stod malet med saa mørke Farver for mig, at Døden var mig velkommen. Ja, min kjære Søster, en stor Forandring er foregaaet med mig i disse faae Maaneder, og Gud være lovet. Min Lyst til Forfængelighed, til Pralerie, Alt er væk; her er enhver Mand respecteret, der kan Noget; her spørger man ei efter Rang. Jeg har gaaet meget, meget igjennem, og i Modgangsskole har jeg lært at kjende Gud, at elske ham, men ogsaa at frygte ham, og han vil og give mig Kraft til, at vandre fremdeles, saaledes som jeg har foresat mig, og hidtil udført i dette nye Fædreland. —

Allerede paa Søen havde jeg af mine to Venner, der meget godt kjendte Ludvig, men som havde troet, at jeg meente en Anden paa Grund af, at jeg sagde Colonel Hermanson*), erfaret, at han, idetmindste saa vidt de vidste, ei beklædte en saadan Post. Han havde i Durango været Directeur for en offentlig Skole, men havde mistet denne Post paa Grund af, at han havde været med i den sidste Revolution. Hvad var altsaa for mig at gjøre?

*) Den af Broderen opgivne Adresse.

Han kunde Intet gjøre for mig, og faae Fremmede kjendte jeg kun her. Jeg talte meget om min Fremtid med denne unge Mexicaner, saa godt som jeg kunde udtrykke mig, og han fattede en saadan Godhed for mig, at han foreslog mig, i hans Selskab at reise til Durango, og der modtage en Comptoirbetjent-Post paa en Tydskers Comptoir. Jeg modtog det, og var saaledes en Smule beroliget for min Fremtid. Men endnu sørgeligere Efterretninger ventede mig i Matamoros.

Dagen efter at jeg var ankommen kom min unge Ven til mig med denne sørgelige Tidende, som vistnok ogsaa vil smerte dig og mine øvrige kjære Sødskende, at vor Broder Ludvig paa en Reise mellem Zacatecas (Stat i det Indre af Mexico) og Durango af 14 Røvere var bleven overfaldet, og, da hans Pistoler ei vilde give Ild af dem, myrdet. Han reiste ene med en Tjener, og førte 200 P. med sig. Tjeneren forlod ham og ilede til Zacatecas, hvorhen man bragte hans Liig, og hvor han nu har endt sit urolige og sørgelige Liv. Gud være hans arme Sjæl naadig! og give ham den Fred, han ei her paa Jorden nogensinde har funden. I Mexico har han levet, snart i gode Omstændigheder, snart fattig, og nu vilde han reise til Zacatecas, for at begynde en Handel.

Du kan tænke dig, hvad jeg leed. Syg var jeg; jeg boede sammen med denne Mexicaner i et usselt Værelse uden Ruder, hvor en Feldtseng stod opslaaet uden Sengklæder. Alt mit Tøi var ei bragt mig før 4 Dage efter min Ankomst, og her maatte jeg nu ligge indsvøbt i et gammelt Tæppe.

stivfrossen af Kulde, og naturligvis fortvivlet over vor stakkels Broder, og over min sørgelige Fremtid. Den unge Mexicaner gjorde alt for at opmuntre mig, og viste mig et sjældent Venskab. Alt hvad han eiede, stod til min Tjeneste; jeg modtog naturligvis Intet. O, hvilke Dage vare det for mig; hvor misundte jeg ei den elendigste Bonde i Danmark, for hans Lod var bedre end mit. Endnu en Hjopspost skulde jeg modtage: den Post, der var lovet mig i Durango, kunde jeg ei erholde. Intet for mig at gjøre, uden at vende tilbage til New-Orleans, og der gribe til Violinen. Jeg græd, jeg bad til Gud af ganske Hjerter om Hjælp i denne Nød, og han sendte mig den ogsaa. Faae Dage efter at jeg var ankommen, afleverede jeg mine Adressebreve. Et var til en Kjøbmand Fugemann, en Holsteiner af Fødsel, der her besidder en Formue af 300,000 P. og er een af de klogeste og meest anseete Mænd i hele Mexico. Han modtog mig meget vel; ogsaa han havde hørt min Broders Død; men istedetfor at raade mig til at vende tilbage til New-Orleans, sagde han mig, at jeg som Ingenieur her vilde kunne gjøre Lykke, da man hvert Øieblik ventede en Hovedrevolution, og hvor det vil gaa blodigt til. En ung Tydsker om hvem Ludvig allerede har skrevet, at han var ansat i Zacatecas, er nylig død. Han var Teniente-Colonel og havde 5000 P. aarlig. Han kunde ingenting, men stod sig godt med Gouverneuren. Denne Post har Fugemann lovet at forskaffe mig, og hvad han paatager sig, skeer sædvanlig. Han fortalte mig, at han var en intim Ven af Gouverneuren,

der atter er St. Annas høire Haand. Man er alle forundret over den Artighed og Godhed, hvormed han behandler mig, da han ellers er en meget streng og satyrisk Mand. Mod mig viser han sig som en Fader og Velgjører, kan jeg sige. Jeg boer hos ham og spiser hos ham. Værelserne ere ei nær saa beqvemme som hos os, men hans Taffel, thi saa maa jeg kalde det, er uhyre brillant. Han gav i Søndags et Bal, der kostede 700 Spc. og det er Ingenting. Han reiser selv med mig til Zacatecas, der, hvor vor arme Broder ligger begravet, og der vil jeg med Guds Hjelp forblive for det første. Om en Maaned reiser jeg med ham. Iøvrigt maa du ei troe, at en Oberst-Lieutenant her er det, hvad han i Europa er. For en Fremmed er det altid en Lykke; men flere unge Mennesker her ere det og Generaler. Alt beroer i den militaire Stand paa Protectioner, og ei en eeneste af disse Mexicanere har Begreb om militaire Kundskaber eller Disciplin. Soldaterne idetmindste her ere usle Karle; her seer man een med Sko en anden uden Sko, og i forskjellige Uniformer, og saa gaaer det med Officiererne. I Zacatecas skal det være bedre. Der ere de vigtigste Sølvminer, og denne Stad skal nu befæstes, for at St. Anna kan have et fast Punkt. Den skal ligge overordentlig smukt høit oppe paa Bjergene, og et evigt Foraar skal herske der. Man skal træffe mange Fremmede der, og det ansees for en af de behageligste Stæder i Mexico.

At være Militair her, er iøvrigt ei det Bedste, da evige Revolutioner herske, og det ene Parti idag er ovenpaa, og imorgen ruineret. Derfor seer

man idag den samme Mand Militair, og imorgen aabner han en Handel eller foretager sig noget Andet. Handelsstanden er den meest anseete Stand, og jeg vilde priset mig lykkelig, om jeg kunde beqvemme mig til at vælge denne Stand. Men jeg har mere Lyst til den militaire, og kan jeg være saa lykkelig at erholde denne Post, hvorom Hr. Fugemann siger, er ingen Tvivl, da vil jeg kunne prise mig lykkelig, og maaskee med Tiden kunne erhverve mig betydelig Formue. Dog jeg vil ei see saa langt ud i Fremtiden; jeg er saa ofte i denne Tid bleven vækket af mine Drømme, at jeg ei troer noget, førend jeg, saa at sige, har det ihænde. Jeg fortjener ei denne Post, saa meget er vist; thi dertil besidder jeg langtfra Kundskaber nok, men jeg maatte jo være en Nar, naar alle andre Mexicanere, der ei kan $\frac{1}{4}$ Parten af hvad jeg veed, gaa om som Kapitain, Oberst-Lieutenant og Generaler, da at refusere denne Post. Saa snart jeg er ansat, skal jeg skrive dig til, og da bede dig om at besørge mig nogle for mig nødvendige Bøger. I Zacatecas er iøvrigt Alting uhyre dyrt, og 3000 P. er hos os noget over 1000 Daler. Middagsmad og Frokost koster om Maaneden 60 P., altsaa kan du gjøre dig et Begreb om dette Sted. Jeg er her i Matamoros overordentlig vel modtaget overalt; jeg kommer hos alle; men Selskabet her er ei det bedste. Hr. Fugemann er en overordentlig dannet Mand, men Resten ei. Et Hovedtræk hos Mexicanerne her er Gjæstfrihed; man gaaer hen til Enhver, og er stedse vel modtaget.

Hvad Justitien angaaer, da maa jeg desværre indrømme, hvad jeg i Europa har hørt; man kan ei forestille sig, hvor slet den er. Saaledes har nylig en Neger her i Byen myrdet af Jalousie over, at en Anden af en Pige blev foretrukken, baade Pigen og hendes Elsker, og ham har Justitien, *el chefo politico* ladet løbe. Igaar blev om Aftenen mellem 6 og 8 tre myrdet midt paa Gaden, og Straffen for et Mord er to Aars Fængsel. Jeg er ubegribelig, kan jeg sige, rolig ved alle disse Scener, og medens hele Verden her gaaer bevæbnet fra Top til Taae, har jeg meget sjælden en Dolk med mig. Jeg kan ei endnu forestille mig, hvorledes det er muligt, at en saa slet organiseret Stat kan bestaa, men jeg vil desværre vel og med Tiden føle Virkninger deraf. Kunde jeg dog engang være saa lykkelig, at kunne vende tilbage til mit Fædreland; hvad vilde jeg ei give derfor! Nu er jeg alene i denne Verden; kun Fremmede er det, hvem jeg maa takke for alt, og Ingen er der, med hvem jeg kan tale om dig, om mit kjære Hjem. Den Lykke at finde Ludvig, skulde saaledes ei forundes mig; kun hans Grav skal jeg skue, og hvor vil min vel blive? — En stor Revolution er forhaanden; en blodig Krig vil blive ført, og der, hvor jeg skal hen, vil blive kjæmpet meget, da det er den rigeste og mægtigste Plads for St. Anna. Jeg vil altsaa blive udsat for meget; men skulde Skjæbnen ogsaa ville, at jeg skal finde min Grav her, da vil jeg dog idetmindste sørge for, at Visheden derom skal blive bragt dig, min elskede Søster. —

Mit Tøi har jeg alt bragt hertil i en god Til-

stand, og mine Briller er det Eneste, hvad jeg paa denne lange Reise har mistet; saa jeg kan prise mig lykkelig i det Hele. — —

Min Violin gjør her som i New-Orleans meget Lykke; men jeg har lidt Tid at spille, da jeg maa studere Spansk og ogsaa maa tegne et Kort her, som jeg skal forevise Gouverneuren. Hvad Damer angaaer, saa seer man her meget faae ordentlige. De fleste ere meget svinske og gaae sædvanlig endog uden Strømper, men Alle, selv den fattigste, med hvide Atlasksko, om Kjolen endog er nok saa luvslidt. Deilige Fødder og Figurer; men gule som Citroner. Alle tilsammen ere meget dovne, og ingen Europæer kunde være tjent med en saadan Kone. Matamoros er iøvrigt et meget slet Opholdssted. Her hersker den største Usædelighed, og Spil og Drik er en Mexicaners Hovedfornøielse. Deres Dragt er meget smukkere end vor; Alle gaae her med Trøier, stærkt besatte med Snorer, og Frakker og Kjoler ere her kun Brug i Selskaber. Alle holde Heste og ei 25 *leguas* herfra græsse 50,000 vilde Heste. Eggen her er ei videre smuk, men i det Indre skal man træffe mange romantiske Egne, navnlig paa den sydlige Kant af Mexico. Jeg har seet mange deilige Fugle, ganske røde, gule og flere Sorter, og aldrig har jeg kunnet forestille mig en saadan Jagt, som her er. Man kan næsten træde paa Vildgjæs, Uhrhøns, Kaniner, og alle andre hos os meget sjældnere Dyr. Mange Slinger existere ogsaa her; og andre vilde Dyr. Saaledes blev en Tigerkat igaar skudt her i Byen. Matamoros har en 12000 Indvaanere,

men er endnu aldeles i sin Fødsel. Faae gode Huse seer man, det øvrige er Straahytter, hvori ingen Stodder hos os vilde boe. Men Mexicaneren er meget nøisom og bekymrer sig kun lidt om Beqvemmeligheder. Selv mit Værelse er saaledes, som man vilde anvise en Staldkarl hos os, og her er det brillant. Alle Gulve ere Stengulve og Loftet korslagte Stykker Træ. Gjentofte eller Lyngby er ligesaa smuk. Hvad det spanske Sprog angaaer, da kommer jeg med megen Lethed efter det; det er et deiligt Sprog, saa udtryksfuldt, saa harmonisk. Mexicanerne elske meget Musik, og naar jeg spiller kan ofte Værelset være propfuldt af dem. Uagtet Mexicaneren ei er at stole paa, gjør jeg meget mere af ham end af Nordamerikanerne, som i Almindelighed fuldkommen svare til den Beskrivelse, man har gjort over dem i Europa. Plumpe og raae Manerer have disse Yankees næsten Alle, medens selv den simpleste Mexicaner har en vis Anstand og Fiinhed i Manerer, man neppe træffer i vore dannede Kredse. En Ting, der paa dette Bal, hvor jeg var, især frappeerte mig, var, at næsten alle Damerne smøgede Cigarrer, spanske, de saakaldte *sigarittos*. Hvad Climaet angaaer, da kan jeg ei godt taale det endnu, jeg befinder mig sjælden rigtig vel; dog i det Indre skal Climaet være meget bedre. Og nu, min kjære Maria, nu maa jeg ogsaa for denne Gang slutte. Gud give at mit næste Brev maa kunne bringe dig Visheden om min Ansættelse og noget mere glædeligt end dette. — — —

Jeg er idag præsenteret for en Fætter af Ge-

neral St. Anna, forhen Oberst fra Artilleriet, nu Administrator her. Han var meget artig imod mig. Hans Svigerinde er den smukkeste Dame, jeg længe har seet, og uhyre riig. Hun havde paa Ballet et Diadem, der var 15,000 Spc. værd. Den sædvanlige Hilsen til en saadan Dame er: jeg kysser Deres Fødder; og hun svarer: jeg kysser Deres Hænder. —

Fugemann har idag tilbudt mig en Hest, saa længe jeg er her, som er meget smuk. Alt Sattel-tøi er Sølv, Stigbøiler, Bidsel, Alt. I dette Øieblik lever jeg her som en Prinds, da det ei koster mig andet end Vadsk; men Dousinet af alt koster 3 Rdl. dansk. —

III

Matamoros d. 11. Febr. 1835.

Min kjære, kjære Broder!

Du vil af Overskriften see, at jeg ei har glemt din Fødselsdag; men jeg har her celebreret den saa godt, som det var mig muligt. Nu har jeg det meget godt. Overalt nyder jeg den største Artighed, saa jeg kan sige, jeg lever saa lykkelig, som mit Humeur vil tillade mig det. Stedse vender Tanken tilbage til dig, til mit kjære Kjøbenhavn, og neppe vil jeg finde mig tilfreds, førend Forsynet engang igjen vil forunde mig den Lykke at vende tilbage. Jeg har nu talt med en intim Ven af

Ludvig, der er kommen hertil fra Durango. Han har fortalt mig, at kun 3 Røvere havde angrebet ham, men med dette farlige Vaaben, hvori Mexicaneren er Mester, nemlig Slingen. I fuld Galop ride de forbi og slynge et Tov omkring Halsen. Saaledes endte Ludvig. De Penge han førte med sig, toge Røverne og myrdede ham derpaa. Tjeneren flygtede, og jeg vil træffe ham i Zacatecas. — Jeg haaber med Guds Hjælp at erholde den Post, formodentlig den samme, hvorfor Ludvig begav sig til Zacatecas. Han skal efter denne Vens Sigende have levet meget utilfreds og sørgmodig og ofte have gjort Reiser paa 40—50 *leguas* ganske alene, for at ende sit Liv for Røverhaand. Directoratet blev ham berøvet i denne Sommer; men Oberst-Posten var ham allerede før lovet! men Alt gik tilgrunde, da hans Partie blev slagen af St. Anna. Skulde jeg ei erholde denne Post, om ei strax med Oberst-Lieutenants Rang, som iøvrigt her ei betyder meget for en Mexicaner, men vel for en Fremmed, vil jeg lade mig ansætte som Bjergofficier. Det er et meget strabasieust Liv, men med Tiden meget lønnende; en riig Kjøbmand raader mig meget dertil; men Hr. Fugemann vil, jeg skal være Ingenieur-Officier. — Jeg har i disse Dage faaet meget at bestille, da Commandanten og *el chefo politico* her har anmodet mig om at forfatte en Plan over Matamoros. Det er intet let Arbeide, men jeg haaber dog at kunne gjøre det. Commandanten er en meget vigtig og anseet Mand, og er uhyre galant imod mig. Han har tilbudt mig Officierer, Soldater, Alt til min Tjeneste, og

jeg bruger daglig en 6—8 Mand med en Lieutenant. Lykkes dette Arbeide mig fuldkommen, da er min Ansættelse fuldkommen vis; thi han er en Slægting af St. Anna og har megen Indflydelse hos ham. — —

Jeg blev iforgaars, førend jeg endnu var begyndt at arbeide med Soldater, arresteret i et Vagthuus, fordi jeg tegnede denne usle Hytte af. Imidlertid lod de mig gaae, da jeg beraabte mig paa Generalens Tilladelse og udtrykkelige Ordre. Matamoros har iøvrigt intet Tiltrækkende ved sig. — —

Mærkeligt er det at see disse Hytter, hvor mangan en mexicansk Skjønhed lever. En Seng, et Bord og en Stol er det hele Bohave. Intet Gulv, intet Loft, kun Hytten bedækket med Træqviste. Mange af disse Damer, som man om Aftenen seer paa Ballerne, gaae om Dagen uden Strømper, og om Sommeren er det ei sjældent at attrapere dem i Floden. Tonen er naturligvis her derefter, og næsten alle Europæere her leve med en saadan, der derfor er ligegodt anseet. Overalt paa Ballerne her komme disse Damer. Drik ere næsten alle Europæerne her forfaldne til og de Fleste i Bund og Grund moralsk fordærvede. I Zacatecas skal det ei være synderlig bedre.

Urolighederne ere nu udbrudte, og St. Anna er vel endnu Præsident, men kun af Navn. I Zacatecas bliver alt befæstiget, og til min store Glæde hører jeg, at denne Tydskers Plads ei er besat. Han var 22 Aar gammel, men en Ven af Generalen og St. Anna. — —

Jeg ønskede gjerne mig tilsendt for 20 Rdl.

forskjellige Slags Tegnepapir, Imperial, Royal og Velin samt noget godt Tusk og Pensler. Her koster et Ark Imperial 2 Spc., og i Danmark 1 ¼ —

Jeg skal fra Zacatecas skrive dig til og sende dig Penge til en Mængde Bøger, jeg behøver. Om en Maaned afgaar jeg til Zacatecas med Hr. Fugemann. Det vil blive en meget behagelig Reise, da alt skal blive paa det Beqvemmeste indrettet, og vi reise med en Escorte af en 12 Tjenere, bevæbnede fra Top til Taae.

Undskyld, min kjære Carl, at jeg nu maa ende, men mine Karle vente paa mig. Arbeide her er min eneste Trøst, og uagtet man behandler mig her, som en Søn og Broder, er mit Humeur dog stedse slet. Længsel plager mig stedse. O, maatte jeg dog engang gjense dig. — —

IV

(Til Hugo v. Buchwald.)*

Veta Grande, d. 31. Dec. 1835.

Min elskede Ven!

I Haab om, at du vil tilgive din gamle Langberg, at han har ladet Aar og Dag hengaae, uden at sende dig et eneste Brev, griber jeg Pennen for paa denne sidste Dag i Aaret at hensætte mig i

*) Søn af Generalmajor H. L. v. B.; efter flere Rejser til Udlandet, bl. a. til Nordamerika, Overdommer i Kappel 1868.

Tanken ved din Side. Hvor mange Suk stige ei op fra mit Bryst, naar jeg tænker tilbage paa dig, paa Familie, paa alle mine Venner, der nu i en fortrolig Kreds tilbringe denne sidste Aften; medens jeg fjærnt fra dem Alle sidder her ene, kun beskjæftiget med Erindringen om dem. Dog saa er Verdens Gang. Saalænge jeg var blandt Eder, længtes jeg blot efter at komme ud i Verden, tænkte kun derpaa, drømte kun om Mexico; nu da jeg er her, da mine hjerteligste Ønsker ere realiserede, vende mine Tanker, mine hedeste Ønsker uvilkaarligt tilbage til den Plet, jeg forlod, til en Plet, der dengang forekom mig saa ubetydelig, og nu værd Millioner. Hvad for Betydning har dog vort Fædreland, der indeslutter Alt, imod et fremmed Land, saa forskjelligt som Mexico. Et Land af Naturen herligt udrustet, men meget forsømt. Et Folk med naturlige Anlæg, men indhyllet i Fanatisme og Overtroe, værre end Spanierne og grusommere til. Et Folk, der hader Alt, hvad er Fremmed, og titulerer selv den ivrigst troende Catholik, der ei er Mexicaner, med det skønne Navn Jøde. Ingen Sands for de skønne Konster, ingen Smag besidder Mexicaneren med faae Undtagelser. Kun deres fordømte Tyrefægtninger og et jammerligt Theater morer den mere Dannede, og Alle uden Undtagelse spille deres sidste Skilling væk. Dette er det Folk, med hvem jeg nu har daglig Omgang; der i min Nærværelse forsikrer mig om deres Hengivenhed, og som i min Fraværelse kun søger og pønser paa at bedrage mig, ja paa at myrde mig. Mit Mod, min Aandsnærværelse har jeg ene

at takke for mit Liv, ellers var jeg længe død og maaskee begravet. En Lykke for os er deres Kujonerie. For en Pistol zitrer Mexicaneren, medens han kun leer over en dragen Sabel eller Dolk. Hans Slynge er det værste Vaaben for os. Med denne river Røveren sit arme Slagtoffer fra Hesten, medens han mindst tænker paa det, og slæber ham ind mellem Bjergene, inden han giver ham sit *coup de grace*. Dog basta. En anden Gang skal jeg, ifald det interesserer dig, sende dig min Reisejournal over Mexico; nu vil jeg underholde mig med dig selv, og til den Ende sætte mig ned hos dig i dit gamle Logie, som formodentlig ingen Djævel har kunnet drive dig ud fra. En Pibe Tobak kan jeg maaskee endnu ryge, skjøndt det er Aar og Dag siden, men alle mulige spiritueuse Drikke maa jeg frabede mig. — —

Vistnok faae Mænd gives der, som overgaae St. Anna f. Ex. i Snildhed og Klogskab; men sandt er det og, hvad Ære angaaer, har hverken han eller hans for en Skilling dansk. Hans Fremfærd mod de ulykkelige Officierer, der fægtede imod ham, var skjændig, og nok til at afholde enhver Ærekjær fra at tjene under ham. Ogsaa min stakels Broder skal efter hans Commando være bleven myrdet, skjøndt det hedder, at Røvere myrdede ham. Han var en Mand, der havde megen Indflydelse, og dette var nok for St. Anna til at frygte ham. — —

Som du veed, var det min Hensigt at træde i Tjeneste her, men allerede den Gang fraraadede man mig det. En Revolution var just udbrudt

imod St. Anna. Zacatecas, den rigeste Stat, vilde danne en Republik for sig selv og oprettede en Armee, hvor Alle, navnlig Fremmede, kunde træde ind, og strax erholde høiere Officers-Titler. Man vidste vel, at Udlændingen besad mere Mod end Landets egne Børn. Medens disse Hvervninger gik for sig, var jeg endnu stedse i Matamoros og beskjæftiget med at forfatte en Plan over denne Stad. Denne Plan lykkedes mig saa vel, at Zacatecas Agenter i Matamoros strax proponeerte mig at træde i Tjeneste, og tilbød mig endog en Oberst-Lieutenants Post. En saa uhyre Lykke forekom mig næsten mistænkelig; der maatte vistnok være et Aber derved. En af Mexicos første Mænd, en Slægtning af St. Anna, der dengang var Administrator eller Finantz-Minister protegeerte mig meget, og aldrig skal jeg forglemme denne herlige Mand. Med ham raadførte jeg mig angaaende omtalte Tilbud, og han fraraadede mig det meget; det var, sagde han, en afgjort Sag, at Zacatecas ei vilde kunne udholde en Beleiring, og vilde tabe. Udfaldet viste, hvor rigtigt han dømte. Han foreslog mig derimod at søge Ansættelse hos St. Anna, der dengang opvakte min Beundring, og for hvem jeg ansaae det for en Ære at fægte. — Kort efter lod han mig kalde og præsenterte mig i et Selskab som Adjutant hos St. Anna. Han havde virkelig erholdt en saadan Post for mig, og en glimrende Løbebane aabnede sig nu for mig, hvor jeg vilde have Leilighed til at uddanne mig meget.

Med Glæde præpareerte jeg mig til at foretage en lang, over 200 *leguas*, og møisommelig

Reise for at støde til St. Annas Armee, der just da marcheerte imod Zacatecas. Dog lig J. Cæsar kunde St. Anna sige: *veni, vidi, vici*; thi neppe begyndte hans Kanoner at spille, førend først Cavalleriet og derefter Infanterie og Artillerie løb fra hinanden. Hvorvidt Slaget var solgt eller ei, kan jeg ei sige. Mange paastaae det. Saameget er vist, at Zacatecas Tropper var Fjenden overlegen i Antal, og deres Artillerie i skjønneste Tilstand. Skrækkeligt mishandlede St. Annas Tropper de ulykkelige fremmede Officierer, og kun een slap med Livet. Alle de Andre bleve uden Naade ned-sablede. Aarsagen til dette Had skal især have været et falsk Rygte, at alle de engelske Mineur-officierer havde ladet Bjergfolkene rykke imod St. Anna, et aldeles falsk Rygte, da de forholdt sig ganske roligt. Man havde ventet, at hele Staden vilde blive udplyndret, men med Undtagelse af nogle faae Fremmede, der bleve myrdede, skeete der ingen Excesser, uagtet Tropperne skrege: *mata los Inglesos!* — Dog alt dette skeete, førend jeg var arriveret, og ved min Ankomst var St. Anna allerede igjen i Mexico. Jeg vilde ufortøvet begive mig til ham; men til min Lykke, kan jeg sige, blev jeg syg, og maatte holde Sengen en 3 Uger. Jeg lærte imedens mange vakkre Englændere at kjende, der alle fraraadede mig at melde mig for Commandanten som Officier, og først, naar jeg ei kunde erholde anden Charge, da at gjøre det. Blandt mine Venner var Mineur-Majoren ved Veta Grande Compagniet, en særdeles vakker og i sit Fag udmærket Mand, Tydsker af Fødsel. Han

interesseerte sig meget for mig, og da hans Adjudant just havde taget sin Afsked, tilbød han mig denne Tjeneste, dog først som Volonteur. Jeg modtog det, og da jeg kort derefter blev overdragen at anlægge en Vei over disse uhyre Klipper, hvortil en Plan, jeg forfattede, lykkedes mig over Forventning, blev jeg d. 1. Dec. ansat som virkelig segundo Minero Major og Adjudante-Minero med 2000 P. og fri Bopæl, Brænde, Lys, 2 Tjenere, 3 Heste, fri Doctor, Medicin, som i denne Tid er godt, og flere Agreements. Jeg boer sammen med Majoren, og vi har et aldeles paa europæisk Fod indrettet Huus. Dog maa du ei tro, at 2000 P. er en uhyre Gage. Jeg kan leve som Cavaleer, men ei lægge meget op. Min Mad koster mig alene 50 P. om Maaneden for mig. Min Rideknægt (da man her ei kan ride ud uden Tjener, vel bevæbnet, for dette fordømte Folk) har alene 25 P. om Maaneden og fri Kost. Det er nok omtrent Kapitains eller Majors Gage hos os. Dog dette betaler Compagniet. Ingen Stand her er saa agtet som Bjergmandsstanden, og det engelske Compagnie besidder de rigeste Gruber, hvoraf Halvdelen tilhører Mexico, Halvdelen England. De virkelige Mineur-Officierer staae under engelske Love og nyde engelske Officers-Rettigheder. Jeg besidder naturligvis ei Kundskaber i et Fag, hvorom jeg ei drømte i Europa, men da her er mange Beregninger, meget at tegne og idelig Tumult med vore Bjergfolk, over 1000 Mand, har jeg nok at bestille dermed. Jeg studerer naturligvis ogsaa meget, og farer hver Dag i Gruberne, og Mineur-

Majoren behandler mig med en Godhed, der næsten er overdreven. Jeg læser hver Dag med ham, og ofte med vor Director, Marquis Florevi, fransk Ingenieur-Officier. Begge disse Mænd skylder jeg meget. — En udmærket Samling af Bøger og Instrumenter besidder Compagniet, og jeg har dem under min Opsigt. Vel fører jeg ei et Liv som i Europa; nei, ingen Dag gaar hen uden Farer og Besværligheder; vel nyder jeg ei de Goder, jeg der nød; dog jeg føler mig om ei lykkelig, saa dog tilfreds med min Stilling. Jeg lever et virksomt, et uafhængigt Liv, og kan med Stolthed sige, at jeg i kort Tid har erhvervet mig Kundskaber, saavel i mit Fag, som i Sprog, jeg maaskee aldrig vilde have opnaaet i Europa.

Ja, min kjære Ven, Noth bricht Eisen, og om jeg vel ei har en Hjerne saa haard som Jern, saa havde jeg dog i Europa aldrig bragt det til Noget. Ei var det saa meget Haab om glimrende Udsigter, der drev mig ud i Verden, som Skam og Ærgrelse over at see mine Kammerater alle gaae forbi mig. Det var min egen Skyld, veed jeg vel, men saa ofte jeg begyndte at være flittig, var det strax forbi, og ingen Lyst følte jeg for mit Kald; en skrækkelig Ladhed plagede mig. Dertil kom et underligt Ønske efter at forlade et Land, hvor min Familie havde lidt saa meget, hvor stedse en Tjørn nagede mig i mit Bryst over visse, maaskee af Andre, men aldrig af mig forglemte Ting. Ja, dette var Hovedsagen, og for dette har jeg lidt mere end du og Nogen kan forestille dig. Jeg veed ogsaa, der gaves nok, der regnede mig i Klasse med Kjøben-

havns øvrige Døgenichte, og troede, der aldrig vilde komme Noget ud af mig; men de skal blive be-
 dragne; ja, ved Gud! Skal min Løbebane kun
 være kort; skal maaskee om faae Aar ogsaa jeg
 liig min Broder falde i fremmed Land, langt fra
 Slægtninge og Venner, skal jeg idetmindste hvile
 med et uplettet og hædret Navn. — Jeg lever ei
 her som i Europa; Flid og Arbeidsomhed holder
 mig til min Studerepult næsten hele Dagen, og
 mine militaire Kundskaber har jeg megen Leilig-
 hed til at uddanne; og naar du modtager dette Brev
 er jeg maaskee midt i Slagets Hede. Uagtet min
 Post her er meget fordeelagtig, og med Tiden vil
 blive endnu mere, føler jeg dog mere Lyst til den
 militaire Stand og venter kun Leilighed til at træde
 ind imod St. Anna. Et stærkt Uveir trækker op
 over hans Hoved. Texas vil ei erkjende mexicansk
 Overherredømme. Intet Land i Verden gives der,
 hvor der lever saa mange Kanailer som der. For-
 tvivlede, desperate Mennesker af alle mulige Na-
 tioner have der forenet sig, og gjort dem vidt og
 bredt bekjendte formedelst deres udmærkede Skyd-
 ning. Vistnok har du hørt Tale om Kentucky-
 Riffelmænd. En af de bedste Generaler her, Mehia,
 har stillet sig i Spidsen, og over 200 polske Offi-
 cierer foruden mange franske Volontairer fra New-
 Orleans skal have forenet sig med ham. St. Anna
 hverver i denne Tid mange Tropper, men hans
 egne Officierer ere meget misfornøiede med ham,
 og snart vil hans Sol dale. Et Angreb paa Tam-
 pico (By ved Kysten af den mexicanske Havbugt),
 mislykkedes for Mehia, der med en altfor ringe

Magt landede der, og 24 Krigsfanger, størstedelen fremmede Officierer, lod St. Anna skyde. Hvilket Barbarie! Krigen vil nu blive ført med megen Grusomhed, og Texanerne have svoret ei at skaane en Mand. En General Martin Cas, hvis Bekjendtskab jeg gjorde i Matamoros, en særdeles vakker ung Mand, har de fanget med 700 Mand, og jeg frygter meget for hans Liv. Midt i Texas har Mehia fanget ham. I et Opløb i Mexico har man myrdet den svenske Consul. Du seer altsaa, at vi i det første Aar ei kan vente Rolighed her. Men Ærens Mark staaer mig nu aaben. Jeg besidder nu Kundskaber tilstrækkelig til uden Skam at kunne tilbyde min Arm, og det spanske Sprog generer mig ei mere. Engelsk, fransk og tydsk taler jeg dagligt, og har Leilighed til at læse de nyeste Skrifter, som vi stedse faae fra England; omendskjøndt vi leve langt fra Europa, ere vi dog langt fra Barbarer, og jeg forsikrer dig, at dersom Fernando Cortez nu skulde komme, det vilde see slemt ud for ham. Jeg maa isandhed lee over mig selv, naar jeg tænker tilbage paa min Skoletid. Hvilken Ulyst, hvilken Dumhed viste jeg ei dengang for Alt, hvad der heed Mathematik. Senere som Student kunde ingen Djævel bringe mig til at studere Mineralogie. Og havde man dengang villet forudsige mig, at jeg om faae Aar vilde arbeide dybt under Jorden, for at bringe Sølv for Dagens Lys, da vilde jeg vistnok have leet over en saadan Spaadom. Og nu ere disse Videnskaber, som jeg dengang ringeagtede, som aldeles mig uvedkommende, just de jeg daglig bryder mit Hoved med, og hvor-

ved jeg daglig ærgrer mig, fordi jeg som Yngre forsømte saa god en Leilighed til at lære dem.

Det er Tid jeg ender dette vistnok altfor lange Brev. Jeg hører Vagten angive Signalet til Afløsning, og det er altsaa forbi med dette Aar; og min sidste Tanke i det svundne og min første i det nye Aar er dig og mine kjære Venner i Europa. Jeg ønsker Eder Alle et glædeligt Nytaar, og gid vi engang igjen maa kunne tilbringe denne Aften tilsammen. Dog Aar vil henrinde, førend dette Ønske vil gaae i Opfyldelse, og Gud veed, hvorledes vi da vil see ud. — —

V

Mexico, 20. Julio 1837.

Elskede Søster!

— — Jeg haaber at du har modtaget mit Brev (af 15de Nov.), og du vil deraf see, at jeg formedelst mit svage Helbred forlod Minerne, og efterat have givet en Concert i Mexico, tilsidst ved Indflydelse af det rige Handelshuus *Manning & Marshall* traadte ind som yngste Ritmester ved et Husarregiment. Du vil og erindre dig, at jeg ved samme Handelshuus' Godhed oprettede en Manege og Voltigeur-Academie.

Jeg havde beregnet en 500 P., og hvor stor var min Forundring, da Manning sagde mig, at jeg var i hans Skyld for 3000 P. Til en anden

vilde jeg aldrig omtale en saadan Sum, som Enhver uden at kjende denne Mands Generositet, vilde antage for en Usandhed. Imidlertid, du veed af mine Yttringer i mine Breve, at jeg ei holder af at fortælle dig Historier, men skriver ned Ondt og Godt som det er hændet mig; og om Andre troe mig eller ei, er mig meget ligegyldigt. Enfin, jeg nød en stor Credit i Mexico, og rodede mig derved i et Par Tusinde Dalers meer Skyld. Enhver gav mig naturligt Credit, da man hørte, at jeg stod saa høit anskreven ved dette første Handelshuus, og desværre havde jeg mange Udgifter, som jeg ved Oprettelsen af mit Academie ei havde ahnet. Uniform og nødvendige Meubler til at boe anstændigt kostede mig uhyre, og inden jeg vidste det, vare Pengene borte. Man kunde ei begribe, hvad jeg var for en ung Herre, der havde saa megen Credit, og jeg kunde neppe selv forstaae denne Generositet. Imidlertid, efter Alt hvad jeg kunde forklare mig, havde jeg en ung, elskværdig Englænderinde at takke derfor. Jeg havde gjort hendes Bekjendtskab i Zacatecas og vundet hendes Gunst ved Hjælp af min Talisman, min lille Violin. Hun var overordentlig musikalsk og daglig musicerede vi sammen, eller jeg forelæste hende Noget i Fransk og Engelsk og fordrev saaledes Tiden, indtil hendes Mand, en Nathue, men en iøvrigt overordentlig rig Kjøbmand, der stod i nøie Forbindelse med *Manning & Marshall* kom hjem til Middag. Saaledes henrandt en Maaned, inden jeg forlod Zacatecas; og ved Afskeden, efter et rørende engelsk Farewell, overrakte hun mig et Brev fra

hendes Mand, der var adresseret til dette Huus. O, hvor megen Tak er jeg ei denne unge Kone skyldig; de Dage, jeg tilbragte hos hende, ville være mig uforglemmelige; og hvad var min Skjæbne i Mexico uden hendes Godhed!

Den gyldne Tid, hvor man i et Par Aar kunde erhverve sig en Formue, er forbi; idelige Uroligheder ødelægge Landet, og Fallit følger her paa Fallit. Man har kun meget liden Tiltro til de Fremmede, og ofte med Rette; thi de veed, at meget Kram, navnlig falleerte Kjøbmænd, søge deres Tilflugt til Amerika, og deres hele Bestræbelse gaar kun ud paa at vinde Penge ved hvilket som helst Middel. Mexico er saaledes opfyldt med Franskmand, der ei gjøre deres Nation nogen Ære. Geistligheden her gjør Alt muligt for at ophidse den virkelig godmodige Indianer imod os Fremmede, og en utrolig Magt besidder denne Stand. For faae Aar tilbage maatte Alle tage deres Hat af for enhver smudsig Munk paa Gaden. Endnu er Enhver forpligtet til at knæle ned i Gaden for *le bon dieu*, naar han passerer. En curieus Anekdoter maa jeg i denne Anledning fortælle dig. Naar vor Herre saaledes gaar ud i en Kareth med Soldater paa hver Side af Vognen, forkynder en Chordreng hans Ankomst med en Klokke. En ung Engländer, der ei kjendte disse Ceremonier, og følgelig kun lidet bekymrede sig om denne Klokke, fik strax et Bayonetstik eller Slag af en Soldat, og man forcerede ham, skjøndt saaret og forslagen til at knæle ned. Han kom sig imidlertid snart, og da han gik ud, var den første Lyd, der mødte

hans Øren, en Klokke. Af Frygt for en lignende Modtagelse kastede han sig strax paa Knæ; men istedetfor *le bon dieu* passeerte kun en beskeden Skarnagervogn. Man loe naturligt meget derover og kaldte siden den Tid Skarnagervognen, der nemlig giver sin Ankomst ved en lignende Klokke tilkjende, *le bon dieu anglais*. I December Maaned var en lignende Skjæbne nær arriveret mig. Jeg reed mig en Tour i den offentlige Promenade, og uden at see nogensomhelst *bon dieu*, saae jeg med Forundring alle Folk ligge paa Knæ og bede. Jeg holdt stille og spurgte mig for, men Ingen vilde svare mig: Alle vare for dybt beskjæftiget med Paternoster. Endelig raabte et Par Indianere til mig: Knæl ned, knæl ned; det er et Jordskjælv! Jeg fulgte deres Exempel for ei at blive insulteret, og følte mig virkelig ganske ilde, ei af Frygt, men en ganske egen Følelse, jeg ei kunde beskrive. Min Hest, bemærkede jeg, var meget urolig og halv fortumlet. Det varede omtrent 1 Minut, og overalt hvor jeg kom hen, befandt man sig ilde. En besynderlig Følelse er det, at føle hele Jorden bevæge sig under sine Fødder. Jordskjælvene ere meget hyppige her, formedelst de mange Volcaner, der omgive Mexico, men anrette kun sjelden nogen Ødelæggelse.

Men for at vende tilbage til min Ridebane, du vil maaskee undre dig, at jeg med saa megen Lethed har lært alle disse Ting; men du maa erindre dig min Disposition fra min Barndom, og dertil min Lyst, forenet med Nødvendigheden. Dertil kommer, at jeg har saavel i det Indre som her

havt Leilighed til at lære meget, og navnlig skylder jeg en polsk Officier meget for min Uddannelse. Mangen en Nats Studium har jeg anvendt, inden jeg ret kunde forstaae den hele Cavallerieskole, saavel theoretisk som praktisk.

En Begivenhed, som tildrog sig kort førend jeg aabnede min Rideskole, kan jeg ei undlade at omtale, da den her har havt saa megen Indflydelse paa min Skjæbne. Vor nuværende Præsident, General Bustamente, ankom i Decbr. Maaned fra Frankrig, og i hans Følge 3 polske Grever, der alle vare Brødre og udmærkede Officierer. Som fremmed Officier henvendte de sig naturligt til mig, og da de ei vilde træde i Tjenesten, førend Bustamente var udvalgt til Præsident, tilbød jeg de to Yngste, Theodor og Adolph, Logie i min Rideskole, hvor jeg havde et Par smukke Værelser, medens den Ældste logeerte i min Bopæl. Jeg bemærkede snart, at de ei harmonierte vel tilsammen, og at den Ældste var af en opfarende og heftig Charakter, der ingen Modsigelse kunde taale. Jeg yndede ham ei, og kun hans nøie Forbindelse med Generalen, til hvem han anbefalte mig meget, tvang mig til at forblive hans Ven og beholde ham i mit Huus. Allerede flere Gange havde jeg været Vidne til deres Tvist, og stedse maatte jeg optræde som Fredsmægler. Den Yngste, Theodor, var den elskværdigste og talentfuldeste, en udmærket Officier, som havde deeltaget i flere Campagner, førend den sidste for Polen saa ulykkelige. En Morgen, just som jeg og Ferdinand (den ældste) vilde gaae ud, fik jeg en Seddel fra

Theodor, hvori han bad mig at komme hen til Ridebanen, hvor en Husar havde forseet sig med en Hest. Ulykkeligviis kunde jeg ei komme strax, da jeg atter blev afbrudt ved et andet Brev, og i sin Utaalmodighed ilede han strax til mig, for at bringe mig mundtlig Rapport. Gud veed hvorledes, de to Brødre Ferdinand og Theodor geraadede i en frygtelig Disput, der endte med, inden jeg kunde forudsee det, en Kamp, hvori de angrebe hinanden med Sabler, Dolke og Alt, hvad de kunde gribe til. I min Iver for at skille dem fik jeg et Dolkestik i min Arm, og min Forbittrelse derover gav mig næsten overnaturlige Kræfter til at skille disse to Tigre fra hinanden. Den ældste kastede jeg ind i mit Sovekammer, medens jeg søgte at stille Theodor, der blodig og fnysende som en Løve atter vilde angribe sin Broder, tilfreds i mit andet Værelse. Ulykken vilde, at han bad mig om et Glas Vand. Jeg aabnede mit Sovekammer for at bringe ham det, og bemærkede ei, at Ferdinand havde greben en af mine Pistoler, der laae ved min Seng; dog den stakkels Theodor havde desværre bemærket det, og i det Øieblik jeg vender mig om for at bringe ham Vand, styrter han mig ned, og farer som en Tiger imod sin Broder. Inden jeg kunde reise mig op, hører jeg et Skud, og seer den stakkels Theodor ligge blodig, halv lænet paa sin egen Broders Seng. Om hans Idee har været, at Ferdinand vilde skyde ham eller blot har villet vriste Pistolen ud af sin Broders Haand, kan jeg ei sige. Den hele Scene var en Minuts Sag. Hans grusomme Broder havde skudt ham en Kugle gjen-

nem Panden, og i mine Arme opgav den arme Stakkel sin Aand, uden at sige et eneste Ord. I min rasende Forbittrelse over en saa afskyelig Handling greb jeg strax min Kaarde for at straffe den skrækkelige Forbryder, og med koldt Blod vovede han at forsvare sit elendige Liv. Dog han var mig ei voxen, og jeg rendte ham min Kaarde gennem hans Arm, og vilde fornye Stødet, da Husets Folk styrtede ind og skildte os fra hinanden. Retten kom strax, og kun ved Bustamentes Indflydelse slap han fra at blive bragt i Fængsel. Hans yngre Broder Adolph, 2 Aar ældre end jeg, var ædelmodig nok til at bede mig afgive en saa skaanende Erklæring som muligt; og jeg reddede ved mit Udsagn, at jeg ei vidste, hvo der havde havt Pistolen, hans elendige Liv. Han begav sig til Havannah, forfulgt af Samvittighedsqvaler, der aldrig ville ophøre at pine ham. Fra Vera Cruz havde han den Frækhed at tilskrive sin Broder, at han havde endnu en Kugle for os, der vilde træffe os, hvor vi mødtes engang. Dog jeg leer af hans Trudsler, og ønsker Leilighed til at sende dette Uhyre ind i den anden Verden. Vort hele Regiment ledsagede Theodor til hans sidste Hvilested, hvor vi under en Salve af Karabiner nedsænkede ham. — Hvilke Tanker gennemfoer ei mit Hjerte ved Synet af den kolde Grav; for faae Aar siden stod jeg ved vore Forældres Grav, og levende mindede jeg mig om denne skrækkelige Scene, da vor stakkels Fader saaledes blev nedsænket. Skulde Skjæbnens Haand ramme mig, da ønsker jeg intet bedre Hvilested end ved min Vens Side. Cypresser

omringe hans Grav og et Kors med hans Navn staaer plantet over hans Hoved. Skrækkeligt Indtryk havde denne sørgelige Tildragelse gjort paa Adolph, der saaledes paa eengang havde mistet to Brødre, hvoraf Theodor fra Ungdommen af havde været hans bestandige Ledsager i Farer og Krig. Dog han har i mig funden en Broder, og han elsker mig overmaade meget. Jeg var f. Ex. nylig meget syg; en hidsig Feber angreb mig, og Doctoren erklærte ham, at han ei kunde svare for mit Liv. Jeg blev aareladet, og næsten intet Blod vilde komme. Fortvivlet over min Sygdom tabte han ganske sin Besindelse og løb lige til Palladset for at spørge Præsidenten, hos hvem han staaer i stor Yndest, hvad han skulde gribe til, da jeg var saa syg. Vor elskede Præsident sendte mig sin egen Læge, og jeg kom mig efter en 3 Ugers Forløb.

Vi have begge havt den Naade at blive udvalgte til Instructeurer for et nyt Militair-Academie, som Præsidenten har ladet oprette; denne Ud nævnelse kommer os just beleiligt, da ved min Speculation med Ridebanen jeg næsten aldeles Intet vinder. Det smerter mig meget at have brugt saa mange Penge paa en saa slet Maade; men hvo kunde forudsige mig det! Jeg kunde bedre have anvendt denne Sum ved at sætte den ud, og jeg havde da havt mine 2 a 3 per Hundrede, istedetfor nu kun Skyldnere. Præsidenten ynder os meget og vi see ham næsten daglig. Landets Forfatning begynder at forandre sig, og der er ingen Tvivl, at ved hans vise og retskafne Bestyrelse

Mexico i faae Aar vil hæve sig i Civilisation. Vi haabe begge snart at blive ansatte ved hans egen Person, da hans første Adjutant er en Fremmed, og vi, som sagt, nyde megen Yndest. Adolph har et fortræffeligt Hjerter, og har en fuldkommen Pariser-Tournure, hvorved han forskaffer sig Venner overalt. Han er 10 Gange mere munter end jeg, og vi ville neppe skilles ad mere, saalænge Skjæbnen ei vil Andet. Vi have nylig havt Leilighed ved en Revolution for en Pengeforandring til at vise vort Mod og Hengivenhed for hans Excellence. Vi vare desværre nødsagede til at hugge ind paa alle disse Revolutionaire, og for første Gang har jeg lugtet Krudtet for Alvor. Dog jeg slap heel skindet derfra, og reent ud sagt, jeg var meget tilfreds, da Fægtingen var forbi og jeg uden noget-somhelst Saar meer end et Landsestik, der just streifede mit Skind, og som nu er ganské kureeret. Præsidenten har stor Lyst til at formere en Fremmed-Legion, og gaaer det i Opfyldelse, som endnu er en Hemmelighed her, da vil jeg om faae Maaneder være i Frankrig; thi jeg veed fra hans Neveu, som er vor intime Ven, at han vil bruge os dertil. Hvilken Lykke vilde det være for mig at komme til Frankrig, og da naturligt og gjensee dig. Thi kun dette, at trykke dig til mit Hjerter, at omfavne min Familie, kunde bevæge mig til at vende tilbage til Danmark. Mine Venner begynde vistnok at forglemme mig, og min Lykke vilde kun give Gjenstand for Sladder og Jalousie. Dog, hvo af mine Kammerater, der endnu maaskee succe ved deres Bøger, havde maaskee, tør jeg sige, havt mit

Mod for at vove sig ud paa Verdens store Hav, med saa lidet Udsigter, og hvo vilde maaskee have slaaet sig igjennem som jeg, efter en ganske anden Opdragelse. Men jeg kan sige, jeg vaagnede op, da jeg følte mig forladt og ene, og Lykken ledsagede mig stedse, Gud være lovet. — Som Officier har jeg arbeidet meget, ja, skrækkeligt, inden jeg forstod Alt; men jeg er og nu tilfreds, thi jeg forstaaer mit Fag. Her kalder Trompeten ei til en Leeg paa Nørrefælled, her er det en alvorligere Sag; og Vee den fremmede Officier, som begaaer den mindste Forseelse; thi stedse lurer Jalousie og Had bag Mexicanerne trods al deres Høflighed og tilsyneladende Venskab. Dog jeg frygter ei, jeg gjør min Pligt og lever lykkelig og tilfreds, forsaavidt jeg kan det, bortfjernet fra Alt, hvad er mig kjært. Adolph er en stor Lykke for mig her; vi leve som Brødre, og jeg føler mig i hans Nær-værelse og Selskab ei saa forladt. Da vi hver have 100 P. Tillæg som Instructeur, kunne vi leve meget veltilfreds. Vi have 3 Værelser hos en overordentlig elskværdig Familie, hvor vi ere som Husets Sønner. Men spare er en Umulighed, jeg er ingen Oekonom og Adolph ligesaa. Vort Bord koster os godt 100 P. pr. Maaned tilsammen og Resten, omtrent for hver 140 P., gaaer væk, uden man veed hvorledes. Et Par Beenklæder koster f. Ex. 20 P., og hvor meget Tøi gaaer ei tilspilde paa Hesten og paa Maneuvrer; og man maae her, saasnart man ønsker at blive behandlet som Cavaleer, gaae meget proper og elegant. En Sværm af Skræddere, kan du vel tænke, beleire vor Dør, og

vi betale, som Spanierne siger *poco a poco*. Linned og Vadsk er skrækkeligt dyrt. Dog mine Skjorter holde endnu ret godt; men det er og det eneste, jeg har conserveret. — Men jeg seer med Sorg, at Papiret ei lader mig mere Rum, og jeg maae med Sorg rive mig fra min gladeste Beskjæftigelse, Tanken om dig. — —

VI

d. 1. October 1837.

Elskede Søster Hanne!

Du maa tilgive mig, at jeg ei har tilskrevet dig før, men mine Breve til Maria ere alletider bestemte for dig saavel som for Enhver, jeg veed, interesserer sig for mig. Du vil af mit Brev til Maria see, at det gaaer mig overordentlig godt og at jeg staaer i høi Yndest hos vor Præsident, General Bustamente. Ved min gode Hukommelse og min Flid har jeg erhvervet mig grundige Kundskaber i min militaire Carriere, og ingen Dag gaaer hen, uden at jeg studerer mine 5 a 6 Timer, og med en ganske anden Lyst end til min juridiske Examen. — Den militaire Stand her saavel som i ethvert revolutionairt Land er naturligviis et farligt Haandværk, men du kjender min Lyst derfor fra Barndommen, og under Bustamente, der af Alle er erkjendt for en overordentlig retskaffen og talentfuld Mand, ville disse Revolutioner vel ophøre.

Landet er i dette Øieblik i en høist miserabel Tilstand, hvortil især den ulykkelige Krig med Texas har bidraget meget, og dog hører jeg af Præsidentens egen Mund, at han i det nye Aar atter vil fornye Krigen. Paa min Reise til Frankrig kan jeg altsaa ei tænke; thi jeg maa følge ham i denne Campagne og vil formodentlig have den Ære at fungere som hans Adjudant. Jeg glæder mig meget dertil, thi jeg forsikkrer dig, saa sandt jeg intet Barn er mere, at min hele Existence, min hele Stræben kun gaaer ud paa at leve for min Ære, og maaskee vil du engang med Glæde kunne tænke paa den Emil, der endnu kun som en halv Hans Nar forlod sit Fædreland. Intet danner bedre Mennesket end Modgangs Skole, og uagtet jeg vilde være høist utaknemmelig imod Forsynet, dersom jeg vilde klage over min Skjæbne, maa jeg dog tilstaae, at uden Bevidstheden om at min hele Existence kun beroede paa mine egne Kræfter, jeg formodentlig stedse vilde, som saa mange Andre, have henslændret min Tid og opsat min Examen indtil det samme Tidspunkt, som Recensenten og Dyret. Jeg er nu Ritmester ved det første active Husarregiment i Mexico, og Instructeur for det nye militaire Academie, som Bustamente har oprettet. Da jeg i dette Øieblik har lidet at bestille, gaaer jeg den hele Artillerie-Skole igjennem, da jeg som Adjudant hos Bustamente maa forstaae det samme, som en Officier af Generalstaben. Man taler stærkt om at Bustamente lader sig udraabe til Dictator, og ingen Tvivl er det, at Landet vilde befinde sig

meget bedre, thi han har sine Hænder i tunge Kjeder.

Mexico er en skjøn Stad og overordentlig sund for alle Brystsvage. Jeg befinder mig meget vel, skjøndt jeg i dette Øieblik lider meget i en Side af et Landsestik, som formodentlig for tidligt blev cureret. Dog dette er en ubetydelig Sag, som jeg har Kobber-Revolutionen at takke for, og som jeg neppe da bemærkede, førend jeg saae min Uniform i Stykker; og kan jeg slippe saavel fra Texas, da er jeg særdeles glad. Jeg har ei kunnet sende dette Brev væk før formedelst Mangel paa Leilighed, og jeg adresserer det til din Mand, da det da vil maaskee blive expederet hurtigere. Hils ham meget fra mig og beed ham undskylde Feilene i mine Breve, da jeg hører han gjør mig den Ære at læse dem. Det er nu 3 Aar siden jeg har hørt mit eget Sprog, og skjøndt jeg vistnok aldrig vil kunne forglemme det, mangler mig ofte et Ord.

Levvel min elskede Søster; hils dine Sønner meget fra mig, og siig dem fra mig, at de ei følge deres Onkels Exempel, men blive i deres eget Land, som dog altid er eens Fødeland og det Bedste. Jeg kan sige, jeg har to Gange lidt Skibbrud, først i Matamoros og sidenefter i Zacatecas; thi jeg kunde ei tage alt mit Tøi med mig, og har aldrig siden modtaget det. Det er en skammelig Lige-gyldighed af disse Herrer, der, skjøndt mine gjentagne Breve, ei have svaret mig. Jeg formoder at de unge Kontoirbetjente have fundet mit Tøi saa vel, at de selv bruge det. Mine Instrumenter staae endnu i Zacatecas, og dersom den første Mineur

ei snart sender mig dem, vil jeg skrive til Gouverneuren, der yndede mig meget. Jeg kan ei begribe en saadan Uefterrettelighed; men saaledes ere de Fremmede her, største Delen Canaille og Udskud fra Europa, og med Rette hade Mexicanerne dem. Der gives naturligviis Undtagelser; men deres Tal ere faae, som Skriften siger. — —

Urolig dig ei, om du og Maria ei saasnart faae Breve; thi begynder Campagnen i Texas, vil det være umuligt at skrive. Ængst dig ei for mig, thi jeg troer, jeg er kugelfri, og i værste Tilfælde har jeg taget mine Forholdsregler til den Tid. — —

VII

Mexico, 5. Febr. 1838.

Elskede Søster!

Du maa tilgive mig, at jeg ei har tilskreven dig før, men — — mit Liv er for eensformigt til at sende dig Nyheder, der kunde interessere dig. — —

Jeg benytter al min Tid til militaire Studeringer og er meget anseet af mine Foresatte og af vor Præsident. Jeg har f. Ex. næsten et Aar igjennem studeret maaskee 6 Timer daglig militair og civil Architectur med en italiensk Ingenieur, og hvor meget er jeg ei bleven belønnet i dette Øieblik for min Flid. Directeuren for Ingenieur-Skolen har tilbudt mig, foruden Lærer i Ridning og

Cavallerie-Maneuvrer, en Professorplads i militair Architectur eller Fortefication, hvorved jeg har 50 P. mere, altsaa 190 P. i denne Skole, og Fritagelse for militair Tjeneste, saa jeg kan ret opoffre mig til mine Studier. Jeg har og fri Bopæl, men jeg kan ei forlade mit gamle Logis. Jeg lever der som et Lem af Familien, som bestaaer af 3 Jomfruer, hvoraf den Ældste har 56 Aar, og den Yngste 18, og er en smuk Pige med en lille Formue; men det er ei for mig.

Hvad politiske Nyheder angaaer, da er Mexico i en slet Stilling; Revolutioner udbryde dagligen i alle Provindser. De Militaire og Embedsmændene blive ei betalte i rette Tid, og Mange slet ikke. Røvere gjøre Landeveiene høist usikre, og i Mexico selv vrimler der. Fængslerne ere opfyldte med Mordere, og efter en Tælling bestaaer Forbrydernes Antal af 3000 Fangne. Gamle og Unge, Fornemme og Simple opfylde Spillehusene, og i Haab om at vinde, tabe deres sidste Skilling. Og dog seer du i Mexico en uhyre Luxus. Kun Klædningen dømmes her om en Mands Værd. Her har nylig været et frygteligt Jordskjælv, hvorved et Stykke af Cathedralkirken er nedstyrtet, og mange Huse. Vi have ofte Jordskjælv, men intet stærkere har jeg følet. Jeg laae tilsens i den stærke Feberhede, da jeg følte dette Jordskjælv. Det er en skrækkelig Fornemmelse, især for en Syg; man føler sig saa mat og kraftesløs i det Øieblik, at Jorden saaledes vakler under eens Fødder, og aldrig føler Mennesket sin Svaghed i en stærkere Grad. Hvad er et Natur-Oprør i Havet imod dette?

Jeg har med Ligegyldighed næsten seet vort Skib omtumles i den stærkeste Storm, hvor Kapitainen og Matroserne zittrede, og medens vi have et Jordskjælv her gennemfarer en uvilkaarlig Gysen mig, og mange Timer derefter befinder jeg mig uvel.

— — —

Mit Helbred har i saa lang Tid naturligt tiltaget meget, og jeg kan ei noksom prise mig lykkelig, at være kommen saa vel fra denne Sygdom, der sædvanligt medfører enten Tæring eller Forrykthed.

Jeg kommer just fra Præsidenten, hvem jeg idag har gjort min Opvartning efter saa lang Tids Forløb, og et Beviis paa, at jeg befinder mig vel, er, at jeg med yderste Nød og Anstrængelse kunde knappe min Uniform, saa feed og tyk er jeg bleven fra et Skelet. Vor Præsident modtog mig meget vel og forsikkrede mig, saasnart jeg kom tilbage, skulde jeg avancere i min Gage som Kapitain, dersom jeg foretrak at staae i mit Regiment istedetfor i Ingenieur-Skolen; dertil har jeg, som sagt, ingen Lyst, og jeg foretrækker langt en rolig Ingenieur for en vindig Husarofficier. Imidlertid er jeg stedse à la suite i min Esquadron, og kommer Krig, træder jeg naturligt igjen ind, da det er den eneste Maade at avancere. Dette Brev vil blive dig tilsendt fra Paris fra min Ven, Grev Adolphe de Salisch, der formodentlig afgaaer til Spanien. Han vil sende dig eller Maria et Par Ord for at lade Eder vide, om han gaaer væk eller forbliver i Paris, da jeg ønskede af d'Aqueria en Fortegnelse over den nyeste Violin-Musik, som han vilde be-

vise mig den Godhed at sende til Paris til Adolphe. Da vi passe Klæder sammen, vil jeg fra nu af faae alt fra Paris og derved spare en god Deel Penge.

— —

VIII

Mejico, d. 27. April 1838.

Elskede Søster Hanne!

— — **H**vad har jeg i Verden mere end min Familie, der er mig kjært. Neppe vil jeg nogensinde kunne knytte nogen Forbindelse her. Vi have ei tilstrækkelig Tiltro hos det smukke Kjøns her, og jeg giver dem Ret deri. Vore Sæder ere forskjellige; den mexicanske Dames Opdragelse for forskjellig fra vor; dog Godhed mangler dem ei. Med hvilken Omsorg pleiede man mig ei i min lange Sygdom. Uden deres Godhed vilde jeg have forladt denne Verden. Jeg lever som et Lem af Familien og føler megen Smerte over at jeg efter Lovene i Academiet maa forandre mit Logis. Dog de have en riig Fordring paa min Taknemmelighed, og jeg skal ei glemme dem.

Desværre trues Landet atter med en Krig, som du formodentlig allerede har seet i Aviserne. Et Partie imod det nuværende Gouvernement har og hævet sig i de nordlige Provindser, og Landets Forfatning er i dette Øieblik høist elendig. Og dog føle vi kun lidet deraf her i Mejico. Jeg forsikkrer

dig, jeg lever meget roligt og tilfreds nu. Jeg har vænnet mig til at være paa min Post, og Synet af daglige Disputer, der sædvanligt ende med et Dolkestik i Hjertet, er for mig ei mere frygteligt nu, end en Politibetjents Stok hos os. Man har taget alle mulige Forholdsregler for Mejicos Rolighed. Gaderne vrimle af Patrouiller Nat og Dag, og jeg som Militair med mine Distinctioner har naturligt Intet at frygte for Pøbelens Raserie imod de Franske. Skulde, hvad jeg trods Gouvernementets Forholdsregler frygter, et almindeligt Morderie og Slagterie begynde her i Mejico, da haaber jeg tværtimod ved min Indflydelse som Officier, og især da man ved flere Leiligheder har seet, at jeg just ei spadser, at være nyttig for de stakkels Fremmede. Og Vee Mejico, skeer dette. Den franske Armee vil da som en Lynild præsentere sig her, og den har nylig viist, hvad Tapperhed formaaer, ved Constantines Erobring. Dog maa jeg her ei yttre min Mening. — —

Mit Liv hennrinder i Tilfredshed og Virksomhed, og jeg velsigner den Dag, Gud sendte mig til Mejico. Allerede har jeg svunget mig høit op for min Alder, og man har viist mig en umaadelig Tiltro for en Fremmed, at ville give mig en saa hæderlig og høist fordeelagtig Post. Havde jeg henværmet min Tid i Caféer og ført et Liv som de Fleste her; havde en Skamplet hvilet paa min Opførsel her, vær overbeviist om, det vilde være bekjendt for vor ædle Præsident, der da ei vilde have udviist mig denne Godhed. Hils din Mand og dine Børn meget, og vær forsikkret, at hvert kjær-

ligt Raad, hver Formaning, du giver mig, stedse skal blive modtaget med den høieste Velvillie fra min Side. — —

IX

(Til Victor Serene d'Aqueria.) *

Mejico d. 27. April 1838.

Kjære Ven!

— — **H**vormeget vilde jeg ei give for at have en Ven som dig ved min Side, men dette kan neppe skee; muligt er det derimod at jeg om faae Aar kan udbede mig en Permission og vi da vilde tilbringe et Par Aar tilfreds i Europa ved hinandens Side. — Du troer maaskee, at mit Ophold allerede har forandret mig meget i mit Ud-vortes, saavel som i mit Indre, men deri feiler du; jeg er en Smule bruun, og min kjære Typhus-Feber, hvoraf jeg, som Christus af Graven næsten, opstaaer, har gjort mig en Smule korpulent. Dog tro ei, at jeg derfor aldeles har forladt denne Verdens Lyster. En Deel alvorligere er jeg bleven; og det er saa naturligt i et Land, hvor mit Liv neppe er assureret for en dansk Daler; hvor jeg allerede har lugtet Krudtet flere Gange, og maat-

*) Louis Victor S. d'Aqueria, 1854—1871 Birkedommer i Frederiksværk.

tet sende adskillige *mauvais sujets* til den anden Verden; men stedse vil du endnu i mig finde den lystige Ungkarl, der vel kunde fortælle dig en lille *cronique scandaleuse, mais il faut être discret* i dette Brev. Hvor vilde du f. Ex. ei misunde mig mit Logis, hvor jeg troner ene med 3 Jomfruer. — — Jeg maa have en riig Brud, og da vil Danmark have den Ære at see mig. Og hvad har jeg vel egentlig at gjøre i Danmark; naar jeg engang vender tilbage, ere I jo Alle gamle Høns med Kyllinger, der neppe ville gjenkjende mig. Da hviler i dit Skjød formodentlig en halv Snees Unger, og et Par opløbne Lømler staae ved din Side; da komme Familie-Sorger og Forretninger; da have I antaget Embedsmandens Philister-Ansigt og ere istand til at blive bange for denne amerikanske Renegat. Saaledes vil det gaae med Eder Alle. Raasløff*) forudsiger det allerede i sit sidste Brev, og jeg giver ham ganske Ret. Buchwald er altsaa i New-Orleans. Hvor besynderligt er det ei, at just denne Landmaaler-Post blev mig anbudt. Jeg vilde ei antage den, skjøndt det er en fordeelagtig Stilling. Men hvilket Opholdssted! Kan han udholde det Clima og leve med Franskmændene, der for et godt Ord slaae hinanden ihjel, da vil han maaskee gjøre Lykke. Jeg betakker mig for denne Stad. Jeg formoder, det er en Sweitzer-Officier, der har omtalt mig til ham, og som jeg her for-gjæves søgte at faae ansat i mit Regiment. — —

*) H. I. A. R. Søn af R. Minister for Hertugdømmerne Holstein og Lauenburg 1860.

Du vilde vel sagtens have en vidtløftig Beskrivelse over Mejicos Bjerger og Dale, over Sæder og Manerer, Damer og Herrer o. s. v., men Alt dette kan du finde meget vel beskrevet i Humboldts Reiser og Riises store og lille Geographie. Jeg er for meget Egoist til at ville tænke paa at more dig; *au contraire*, jeg vil divertere mig selv ved at tænke tilbage paa dig og andre Venner, og mine Breve ere for ubetydelige i statistisk og historisk Henseende til at blive omtalte selv i »Politivennen« eller »Skjærsilden« eller »Gammelt og Nyt«, som jeg haaber alle existere endnu. — —

Og du Musikus, hvorledes gaaer det dig med din Violin. Indjager du endnu hele Nabolaget Skræk, eller fortryller du, som Apollo med sin Lyre? Hvormeget savner jeg ei nogen nye Musik. Adolphe har lovet mig at sende mig fra Paris, og du kunde gjøre mig en stor Tjeneste ved at sende ham en Liste over de nyeste Soloer, og navnlig Onslows 4 og 5ter. Hans Adresse er: *Grev Adolphe Salisch, chef de bataillon etc. Paris.* Halvdelen af min Musik har man stjaalen fra mig. Vi have gode Violinister her, men jeg har kun liden Tid til at dyrke Musikken, og gjør mig ei Stort deraf. Jeg hører Ingen, af hvem jeg kan profitere meget, og derfor taber jeg Lysten. Jeg skulde være meget tilfreds med at høre Ole Bull, som jo skal være et non plus ultra! Dog ogsaa derpaa maa jeg renoncere til Tiderne tillade det. — Dog, hvad mener du; vil du endnu have mere for dine Penge for Portoer, eller er det nok? Du vil fra Carl høre, at vort høie Gouvernement har beviist mig

den Naade at udvælge mig til Commandant for det militaire Collegium, en Efterligning af vor Høiskole. Det er en stor Lykke jeg har havt og skylder vor Præsident meget derfor. Du vil vel sagtens undre dig over, at man har gjort en saadan Dumrian til Næst-Commanderende i et militairt Academie, og med Rang af *Major*; men jeg er ei saa dum, som du maaskee troer, og har studeret saa meget, at jeg troer uden Frygt at torde maale mig med hvilken-somhelst af vore danske Cavallerie-Officierer, og med en Smule mere Kundskaber. Nødvendigheden og min Stolthed har gjort mig flittig, og min Lyst for mit Fag har ladet mig opfatte med Hurtighed. Det er idag, selve d. 27. April, at jeg har faaet mit brevet og Diplom, og i min Glæde besluttede jeg at sende dig og Carl disse Par Linier. — Frankrig har nu bloqueret alle Mejicos Havne, og vi ville neppe kunne undgaae en Krig, der har sin Grund i Feil paa begge Sider, som ere for vidtløftige til at kunne udvikle dig paa denne Strimmel Papir. En slem Tid truer Franskmændene her og saa godt som alle Fremmede. Mejicos Pøbel lader allerede høre sit velbekjendte Feldtraab: *que mueren los estranzeros* (at alle Fremmede døe), og man paastaaer, at Senatet har idag decreteret alle Franskes Forviisning førend 4 Maaneder ere svundne. Dog frisk Mod, min Ven; Franskmænd eller Muselmænd, Alle ere lige gode, og jeg frygter ei mere Franske Kugler end Mejico-Dolke. Vor Skjæbne er bestemt; falder jeg, dør jeg i det Ringeste med Major-Epauletter, og dette paa Ærens Mark. Dog vi ville haabe det Bedste, og vogt dig, at jeg ei

besøger dig med Generals-Distinction, førend du har faaet din Kammerjunkertitel, eller hvad Pokker du aspirerer. Adieu, min gode Victor; det er paa de Tider at vi forføie os til Seng, og min arme Tjener venter med Længsel paa at klæde mig af. Lev vel; hils Vennerne, der interessere sig for mig, og *envoyez le reste au diable*. — —

X

Mejico, 22. Junio, 1839.

Kjære Broder Carl!

— — Jeg arbejder meget; fra Morgen til Aften er jeg i Beskjæftigelse, og kun Aftenen har jeg fri for at opoffre den til Studering. Jeg boer, som stedse, i den militaire Skole, hvor jeg har 3 nydelige Værelser, som jeg har ladet indrette meget smagfuldt; Bøger har jeg i Overflødighed, saavel fra vort Bibliothek, som bestaaer af mere end 10,000 Tomer, største Delen militaire Værker, og fra forskjellige Læse-Cabinetter, man her har oprettet. Du kan vel forestille dig, hvormeget jeg har studeret og idelig studerer for at erhverve mig Navn af en saa dygtig Officier, som jeg gjælder for; uden næsten at vide Noget, kom jeg herhen og skylder min første Instruxion til nogle polske Officierer; derefter begyndte jeg, efter at kjende ret tilgrunds mit Vaaben som Cavallerieofficier, at studere Artillerie og Genie. Her havde jeg atter en

Manucteur i en Elev fra den polytechniske Skole i Paris, en Kapitain Cano, til hvem jeg skylder overordentlig meget. Min Carriere her i Førstningen var naturligt kun skeet ved Protectioner; en Cavallerie-Officier her som i hele Verden behøver mere Arm og Been end Hoved; jeg vidste at insinuere mig, og min Tid anvendte jeg vel. Men at træde ind i den militaire Skole som Næst-Commanderende udfordrede Kundskaber, og disse havde jeg ved Nattevaagen og idelig Studering erhvervet mig. Aldrig havde et Menneske forandret sig saa meget som jeg, fra det Øieblik jeg fattede Interesse for den militaire Stand. Jeg saae, hvortil jeg var født, og jeg besluttede at svinge mig op og blive anseet som en studeret Officier og ei mere som en Spradebasse. Vel har jeg opnaaet at blive anseet og respekteret for mine Kundskaber, men hvormeget mangler der mig dog endnu; hvor ofte havde jeg Lyst til at bede om Permission for et Par Aar, og indeslutte mig i Paris i den polytechniske Skole. Men jeg er for gammel dertil, og Omstændighederne tillade ei, at jeg kan begjære en saadan Permission og i dette Øiemed. Bustamente har sat den mexicanske Armee paa en langt bedre Fod, end forhen, mange Elever ere ankomne fra Paris, hvor de paa Gouvernementets Bekostning have studeret, og Cadetskolen forsikkrer jeg dig, kan maale sig med hvilkensomhelst Stiftelse af denne Classe i Europa. Lærerne ere, som sagt, næsten Alle fra Frankrig, Indfødte og Fremmede, og vi have mere end 150 Elever. Man taler om at forlægge Skolen til Chapulteca, et yndigt Slot

en Miil fra Mejico, som forhen var Montezumas Palais. Der seer du Cypresser, som vistnok have mere end 300 Aar; thi de ere saa høie og tykke, som vore ældste Ege; skjøndt jeg derved vilde lide et betydeligt Tab, formedelst mit private Institut, kan jeg ei nægte, at det paa den anden Side vilde glæde mig for den militaire Skoles Vel. — Du har formodentlig i din nye Reisebeskrivelse over Mejico, som du selv har omtalt mig i dit sidste Brev, seet dette yndige Sted. — Jeg har som Commandant i den militaire Skole 150 P. pr. Maaned, fri Bopæl, Spiisning, Heste og Betjente frit. Men min anden Skole levner mig mere, og jeg kan snart lægge 200 a 300 P. pr. Maaned tilside; i 5 Aar haaber jeg at have sammensparet mig en Formue af en 10,000 P., ifald Gud giver mig Helbred og Kraft til at continuere, som jeg har begyndt. Med 10,000 P. her kan man i et Par Aar fordoble denne Kapital; thi man giver ofte her 24 pr. Hundrede i en Maaned i Commercen. Vistnok er min Beslutning ei at forblive for evigt i dette Land; thi skjøndt Climaet er herligt, skjøndt vi leve i evigt Foraar, længes jeg dog efter Europa, hvor jeg fødtes. Dog jeg seer, jeg er traadt ind i en Materie, som vel beskjæftiger mig, men ei kan amusere dig; jeg borde underholde dig med vor Krig med Frankrig; men i Sandhed man har stridt, man har talt saameget derover, at jeg er overbevist, at du vistnok har hørt en god Deel derover. Feil ere begaaede paa begge Sider, men jeg kan ei forsvare Frankrig i denne Sag. Kun liden Ære gjøre dets Sønner Frankrig i denne Klode; en Con-

trabande af Canailler og Eventyrere er næsten Alt, hvad vi have seet af denne herlige Nation; og vilde Frankrig erobre Mejico, dyrt vilde det koste. I Vera Cruz bleve de Franske totalt tilbageslagne og det med en Haandfuld Soldater under St. Annas Anførsel. Naar min Tid tillader det, skal jeg sende dig en Copie af mine Bemærkninger, jeg har gjort over denne hele Tildragelse. —

Jeg har nylig beendiget et Reglement, jeg har skreven, for Landsefægtning og Rideskole, og jeg skal, saasnt det er trykt, sende dig et Exemplar for en Curiositet. Jeg er i dette Øieblik beskjæftiget med Oprettelsen af en Aftenskole for fattige Haandværkere og Arbeidere. Jeg har allerede 100 Subscribenter for 2 P. hver pr. Maaned. Jeg bruger 500 P. pr. M. for at begynde denne Stiftelse, og min Hensigt er at lade dem lære Regning, Skrivning og Begyndelsesgrunde i Tegning og Mathematik. Min Plan har fundet meget Bifald; Krigsministeren og General Moran ere denne Skoles Patroner, og jeg haaber dermed, efter Alle ere betalte, Lærere og andre Udgifter, endnu at kunne redde et Par Hundrede P. pr. M. Du seer, man maa speculere, En i Handelen, en Anden i Videnskaben. Dog nu til Resultatet!

Du seer af Marias Brev at jeg staaer i Gifte-tanker! Skjøndt jeg vel seer, at jeg kunde gjøre en uhyre Lykke ved dette Giftermaal, thi kun min Religion er mig imod, koster det mig uhyre for en saadan Grund at forandre min Troesbekjendelse. Du veed vel, at i dette Land hersker ingen Tolerance; men paa den anden Side spørger man kun

sjælden om denne Sag. Jeg kom lang Tid hos Moran uden at have berørt denne Materie, og kun for en fordømt Præst, som Familien har som Capellan, og hos hvem man vilde, at jeg skulde confessionere mig, var jeg nødsaget til at erklære mig for Protestant. Theodosia er en ung Pige, der elsker mig meget; men hun er opdragen i den catholske Religion og følgelig forestiller sig, at alle vi andre ere fordømte. Hun besværges mig i hendes Breve at afsværges min Religion. Hun skildrer vort Ægteskab som et Paradis for os, og jeg, hvad gjør jeg! — forsikkrer hende min Kjærlighed og hvilket som helst Offer, kun ei min Religion. Muligt er det, at Tiden vil bortrykke denne Hindring; muligt er det at hendes Fader vil give efter, men ei førend Moderen dør. Jeg har været nødsaget til at tale til Santa Anna om denne Forbindelse, og han har lovet mig at gjøre alt Muligt for mig. Dog, da jeg her kun er bekjendt for mig selv; da jeg her kun skylder min Forfremmelse og Alt til mig selv, og da Ingen kjender mine Forhold i Europa, beder jeg dig, som jeg har bedet Maria, at sende mig en Attest fra en paalidelig Mand, i hvilken man documenterer, at jeg er en Søn af en agtværdig Embedsmand og hæderlig Familie; at jeg har forladt Danmark alene af fri Villie, og for en Slægtnings Skyld, og iøvrigt hvad kan geraade mig til Roes. Alt dette maa skee i det franske Sprog, og i en behørig Form, at der ei kan være den ringeste Tvivl derom; naturligviis i samme Attest en Erklæring over, at jeg i Europa ei har

været gift. Skjøndt man aldrig har spurgt om Alt dette, er det dog naturligt, at en Fader og Moder ønsker at vide nøiagtigt, til hvem hun giver hendes Datter, isærdeleshed i et Land, hvor der fremkomme saa mange Lykkeriddere som her. Jeg beder dig som Broder og som Ven at sende mig dette i Duplicat saasnt som muligt, thi maaskee er mit Livs Skjæbne i dette; maaskee vil jeg snart gjensee dig, thi skulde alle disse Vanskeligheder overvindes, da vil jeg snart være i Europa.

Jeg har just modtaget en Seddel fra min Tilkommende i dette Øieblik, hvori hun beder mig at sende dig og min Familie mange Hilsener og sige Eder, at hun elsker mig endnu mere end I kunne gjøre det. Dog, min kjære Carl, hvortil nytter Alt dette, naar der er en Modstand saa grændseløs som hendes Moders. Jeg har en dunkel Ahnelse, som jeg haaber ei vil gaae i Opfyldelse. Hidtil har Lykken smilet til mig; oh, bliv mig ei denne Gang utro! Send mit Brev hurtigt til Europa, og lad mig ligesaa hurtigt faae et Svar! — —

P. S. Undskyld dette Brev; jeg har ei kunnet gjøre som Horace i sin *Ars politica* byder sine Poeter; thi neppe har jeg faaet Tid til at gjennemlæse det!

XI

Mejico, 20. October 1839.

Min kjære Søster Hanne!

— **M**in Stilling i den militaire Skole er høist behagelig; mellem denne og mit Handelsinstitut deler jeg Dagen. Dertil kommer, at jeg besidder et særdeles godt Bibliothek, hvormed der aldrig kommer Kjedsommelighed i mit Liv. Du vil see af Marias Brev, at jeg blev udnævnt til Aid-de-Camp hos General Santa-Anna. Det var for mig en stor Ære, hvorover hele Mejico talte; og jeg tilbragte en høist behagelig Tid hos ham. Min Plads bragte mig i Berørelse med alle saavel indenlandske som udenlandske Ministre, hvis Venskab jeg ved mit forekommende Væsen snart vandt. Ved Generalens Afreise kunde jeg vistnok have avanceret en Grad i et Regiment, men jeg foretrak den militaire Skole, hvis Lærere alle ere dannede og forstandige Mænd. I et Regiment er det her endnu værre end i Europa. Den militaire Stand i og for sig selv er ei saa meget anset her som i Europa, og langt mindre i et Regiment, hvis Officierer for største Delen ere høist umorale og uvidende. I et Land, hvor Revolutioner naturligt lade Officieren avancere ved Intriguer og Kabaler mere end ved sit Talent, er det naturligt, at

den militaire Stand taber sig. GouVERNEMENTET har vel indseet dette og understøtter derfor fremfor Alt den militaire Skole, for atter at rense Armeen og befrie den for et Sæt af uværdige Officierer. Mange Undtagelser gives naturligt, og størstedelen af Ingenieur og Artillerie-Choret ere Officierer, der ere udgaaede fra den polytechniske Skole i Paris. De øvrige Officierer, hvad er det vel? — I Europa en Linieofficier, der ei veed mere, end hvad hans Garnisonstjeneste udfordrer, er jo i Grunden en høist ubetydelig Personage; for vel erindrer jeg mig mange af vore unge Dagdrivere hos os: Mennesker som Universitets-Pedellen, *en Student uden Hoved*. — Jeg haaber til Nyt-Aar at avancere til første Commandant (stedse under Ingenieur-Generalens Inspection); thi vor første Commandants Tid er nu udløben, og som Belønning for 3 Aars Tjeneste giver man ham et Regiment. Dette er udtrykkeligt befalet i vort Reglement. Mit Helbred er, Gud være lovet, overordentlig godt; aldrig har jeg befunden mig bedre i mit Liv siden min stærke Typhusfeber, som stedse raser i Mejico. Du seer af mine foregaaende Breve fremdeles, at jeg staaer i Ægteskabstanker; du har læst mine Skrupler over at forandre min Religion; og jeg haaber ogsaa her vil du sige mig din oprigtige Mening. Jeg elsker denne Pige, dog oprigtigt ei som en ung, fyrig Elsker; ei mangler hende Talenter og langt fra Udvortes, thi hun er meget smuk; men de mange Fortredeligheder og min Æresfølelse, der aldrig kunde taale, at man vilde

sige mig i mine Øine, at jeg kun for Penge har ægtet en Pige, — have hidtil afholdt mig fra at gjøre en formelig Erklæring til hendes Familie. Hendes Fader er den fhv. Krigsminister, General Moran, Marquis af Vivanjo, og er en overordentlig elskværdig Mand. Hendes Moder er meget devot, og deri stikker hele Vanskeligheden. Iøvrigt er jeg overbeviist om, at Kjærlighed ei er nødvendig til at leve et lykkeligt Ægteskab. Folk gifte sig almindeligt ei for at leve ene udelukkende for den Anden, men for at opfylde deres Pligter i det nye Forhold, bestyre deres Huus med Forstand og sørge for deres Børns Opdragelse; tidligt eller sildigt tabe Forelskede deres første Elskovslue, og naar Kjærligheden er forbi, indseer de selv ei mangan Gang, hvorledes de have kunnet forelske sig i hinanden. Et Fornuftgiftermaal er ganske forskjelligt, og selv om to saaledes Forenede blive gamle, selv om deres Hovede, som Rousseau siger, bliver graat, existerer stedse i et saadant Tilfælde den samme Agtelse, det samme Venkab, der fra den første Dag knyttede dem. Min Kjærlighed er lagt tilbage i min Families Skjød, og kun for at leve en rolig og behagelig Fremtid er jeg i Stand til at gifte mig. Dog, kjære Hanne, Papiret er forbi, og min Tid tillader mig ei at udvikle mere disse Materier der, skjøndt henskevne flygtigt paa Papiret, staaer mere indviklede i mit Hjerter. — —

Mejico, d. 19. April 1840.

Min elskede Søster Hanne!

Det er i største Hast, at jeg tilsender dig disse Linier, for at takke dig for Modtagelsen af dit kjære Brev, og de for mig høist vigtige Papirer, som du har havt den Godhed at forskaffe mig. Det er en Glæde for mig at see, at disse høie Embedsmænd have bevist mig den Godhed at sende mig Vidnesbyrd, der just ere affattede aldeles efter mit Ønske, og jeg beder dig ei at forglemme at bevidne disse Mænd den høieste Taknemmelighed. Kan jeg tjene Biskop Mynster i nogensomhelst historisk Oplysning eller andet deslige, da lad mig vide det. — —

Jeg har modtaget dit Brev idag, Paaskesøndag, og iler med at besvare det, da Paquetbaaden afgaaer om faae Dage, og Brevene imorgen maae afleveres til den engelske Consul. Det sorte Lak gav mig en saadan Skræk, at jeg ei vilde aabne mine Breve i mit Hjem, men foer ud i en yndig Lysthauge, hvor jeg i Eensomhed kunde tilbringe Dagen, dersom en slem Efterretning skulde overraske mig. Gud være lovet, Alle ere vel. — —

Stakkels Theodosia, beklag mig og forglem mig! Thi medens din Moder lever, er vor Forbindelse umulig. Jeg maa imorgen bringe hende disse Efterretninger. Ofte troede jeg, at dette ogsaa var en flygtig Kjærlighedshistorie, som andre

lignende fra Hjemmet; men jeg føler nu, da jeg maa opgive denne yndige, denne elskværdige Skabning, at min Kjærlighed var alvorlig. 2 Aar kjen-der jeg hende, og 2 Aars Lykke og Tilfredshed vil nu forvandles maaskee i mange Aars Sorg og Kummer. For mig selv frygter jeg ei; jeg har udholdt meget og betragter allerede Verden med temmelig philosophiske Øine; men hun, en ung Pige, der elsker mig med hendes Lands hele Varme og Lidenskabelighed, hende beklager jeg. Gud give hende Sjæls Ro og Taalmodighed. Dog nok herom. — Tilgiv mig disse Udbrud af en Smerte, som et Øieblik har underkuet mit Hjerte. Mine skjønneste Forhaabninger ere hensvundne. Ene staaer jeg atter i Verden, og kun for min Stand skal mit Hjerte fra nu af brænde. Maaskee vil mit Navn engang svæve over Oceanet, og idetmindste hæve vor Familie igjen til den Agtelse og Ære, som vor elskede Fader ved sin Flid og sine Kundskaber havde opnaaet. Jeg agter ved Enden af dette Aar at udbede mig Permission for et Par Aar; jeg kan ei leve i Mejico mere med min fordums Tilfredshed, ifald ei Alt forandres til det Bedste. — —

Hvormeget glæder det mig at læse Christians*) Brev. Hvilken Overraskelse at modtage et saa fornuftigt og tankerigt Brev fra ham, der endnu stedse staaer for mit Aasyn, som den lille Christian. Beed ham at tilskrive mig saa ofte, som han lyster og hans Tid tillader. Jeg elsker ham

*) Christian K. F. Molbech, f. 182:.

med mit hele Hjerte og ønsker ham Lykke til at have passeret den første og den sværeste Examen. Gud give, at dine Børn ville forskaffe dig al den Tilfredshed, som du fortjener. — Du beder mig fremdeles i dit sidste Brev at optegne de mærkeligste Begivenheder, der hændes mig. Ogsaa heri vil jeg føie dig, skjøndt min Pen kun er svag, og Mangel paa Øvelse i mit Sprog ofte gjør det vanskeligt at samle mine Tanker og nedsætte dem paa Papiret i mit Fødesprog. Det er nu 5 Aar siden, at jeg ei har hørt et Ord dansk. Det franske Sprog har for mig meget tiltrækkende, og jeg tør sige, jeg taler det næsten som en Indfødt nu. Spansk er naturligt mit Fædrene-Sprog nu; men det falder mig stedse sværere end Fransk. Jeg har allerede tænkt paa de Skoler, du omtaler, og Grev Cortina, Mejicos ædle Beskytter for Oplysning og Dannelselse, har udbedet mig at forarbeide ham en Plan over disse Fattigheds-Instituter. Min Tid er desværre saa knap, at Dagen for mig burde have mere end 12 Timer. Mit Handels-Institut har jeg maattet opgive for disse Grunde. Kunde du sende mig en Plan over disse Skoler, ligeledes over Landakademiet og Højskolen i Kjøbenhavn, vilde jeg være dig meget forbunden. Jeg har indrettet den militaire Skole ganske efter de nyeste Reglementer over St. Cyr og den polytechniske Skole i Paris; men man kan aldrig gjøre en Ting for godt, og først ved Sammenligninger af flere saadanne Instituter, kan man opnaae en vis Fuldkommenhed i dets Bestyrelse. Jeg læser meget og arbejder ofte mere, end mine Kræfter tillade

mig. Dog, min kjære Søster, jeg troer nu at have besvaret dit Brev Ord for Ord, og vil derfor slutte det med de hjerteligste Taksigelser for alt det Gode, du ønsker mig. — —

Samme Brev.

Kjære Maria! (Tak Serene d'Aqueria meget for hans Brev, som jeg snart skal besvare.)

Jeg takker dig meget for dit kjære Brev. Jeg seer deraf, at du stedse elsker mig, som da vi adskiltes. Jeg skal aldrig forglemme dit kjærlige Sindelag mod Theodosia, som du vistnok vilde have elsket som en Søster. Ei blot hendes Navn var yndigt; hendes hele Skabning var en Forening af Gratie og Elegance. Hendes Øie udtrykte hendes Sjæl. Dog en uovervindelig Barrière adskiller os, og Ingen bør opoffre sin Samvittigheds Fred for jordiske Goder. Jeg ønsker, at jeg i dette Øieblik var langt borte fra Mejico. Krigen har atter udbrudt i Norden, og maaskee der vil jeg kunne atter finde mig den Ro, jeg her har tabt. Hvad er dog Overtro for en Ulykke i denne Verden. Uvidenhed er her Skyld i alt; man troer, en Protestant er en Hedning, der aldrig kan opnaae at skue Herren Aasyn til Aasyn, men er fordømt til at lide Helvedes Piinsler evigt. Jeg føler den i dette Øieblik. Hvor hurtigt svinder ens Glæde og Lykke hen i denne Verden; til Kummer og Sorg fødes vi, og troer Mennesket engang at have op-

naaet Belønningen for sit Arbeide, og at staae nær Maalet for hans Lyksalighed i denne Verden, da knuser Skjæbnen ofte med sin tunge Haand hans Forventninger, hans Livs Salighed, og styrter ham tilbage i Møie og Kummer. Saaledes er det gaaet mig. Skulde Døden ei hurtigt bortkalde hendes Moder, da vil min Forbindelse være umulig; thi en mere afsagt Fjende af vor Religion kjender jeg ei. Dog, min kjære Maria! man maa ei tabe Modet. Mit Liv rinder hen saa behageligt, som det er muligt, langt borte fra dig. Jeg har desværre atter været syg, og dødssyg. Kopperne have raset i Mejico i en Grad, du ei kan forestille dig. Intet Huus, ingen Alder har været skaanet af denne frygtelige Sygdom. Som Fluer døde Folk, og neppe kunde man begrave Ligene; thi Kirkegaardene vare overalt opfyldte. Denne Pest rasede desto heftigere hos den simple Mand og hos Indianerne, som de i deres Uvidenhed og Overtro ei vilde lade sig vaccinere, men frygtede dette mere end Sygdommen selv. Overalt maatte Politiet med Magt slæbe dem til Politikammeret for at tvinge dem til at lade sig vaccinere. Jeg har ofte maattet lee ved at see disse Dyrs Frygt, hvorledes man ledsagede dem i hele Regimenter til Raadhuset under Græden og Hysten. Jeg var overbevist om, at man i Europa havde vaccineret mig, og erfoer først for sildigt, at man ei havde taget denne Forholdsregel med mig. I Februar Maaned blev jeg angreben, og i en saa stærk Grad, navnlig i Ansigtet, at Doctoren opgav mig. Dog min gode Genius vaagede over mig, og efter 3 Ugers

Forløb var jeg saa vel, at jeg atter kunde staae op. Men hvorledes saae jeg ud! Hvad for Smerter havde jeg havt i denne afskyelige og væmmelige Sygdom! Fra alle Kanter tilbød man mig Hjælp og Pleie. Directeuren sendte mig en Sygevogterske, Morans Kone en anden, og min gode Familie, hvor jeg havde levet forhen, veeg ei fra mit Leie trods Faren for at blive smittet. Jeg havde saa mange Sygevogtersker og Betjenter, at jeg ei vidste, hvad jeg skulde gjøre med alle disse Fruentimmer, der trods Reglementet havde ind-sneget sig i den militaire Skole. Jeg erfoer, at jeg var afholdt, og man har forsikkret mig, at Cadetterne græd ved Tanken om at deres *bueno commandante* leed saa meget. — Jeg er nu næsten fuldkommen helbredet, og Gud være lovet, mit Ansigt var ei koparret; kun røde Pletter har jeg endnu, der med Tiden ville hensvinde. Hos General Moran er den ældste Søn og den yngste Datter meget medtagen af denne fordømte Sygdom. Hvem skulde troe, at jeg paa mine gamle Dage skulde blive angreben af en saadan Sygdom! Jeg har paadraget mig den, saavel som forhen Feberer, ved mine Arbeider, der ofte nøde mig til at tilbringe flere Timer udsat for Solens brændende Hede. Jeg har endnu Permission og vil først begynde at arbeide efter April Maaned. Jeg havde allerede i October Maaned tilskrevet dig et langt Brev, men jeg kan ei sende dig det, da den engelske Consul ei tillader mig mere end et enkelt Brev. — —

Mejico, April 1841.

Elskede Søster!

— -- Jeg længes nu meget efter at see min altsaa nu lange Christians første Arbeide*). Det forekommer mig som en Drøm, at han ei alene er Student, men allerede har vovet sig ud paa Forfatternes slibrige Bahne. Jeg har nu 30 Aar eller snart 31 Aar, og har endnu kun seet mit Navn to Gange paa Titelbladet, og for hvad? — For nogle kjedsommelige Læreregler i vor Taktik. Den Langbergske Familie, idetmindste hvad mig angaaer, har ei Talent for Poesie; ja, jeg troer, kunde jeg frelse mit Liv med et Par Vers, det vilde ei lykkes mig. Derfor glæder det mig saa meget mere dog endelig at finde en Poet i en Neveu, der maaskee engang vil besynge mine Krigsbedrifter, liig sin store Mester Homer. Ikke sandt, Christianus! Kunde du, som jeg, engang skue Oceanet i sin hele Pragt, bivaane en Storm eller en lille Action, hvori Kuglernes Susen og Kanonernes Torden ei skræmmede Digteren og hans Digterpoesie Fanden ivold, da vilde du vistnok finde materia poetica nok til at skrive 12 Bøger, saa tykke som hele Odysseen og Iliaden. Eller kunde du, som jeg, vandre over Mejicos skjønne

*) »Billeder af Jesu Liv« af C. K. F. Molbech.

Dale og Bjerger, hvor ethvert Skridt fremkalder Erindringen om Mejicos forrige Pragt og Storhed, hvor Klædedragten og Sproget henluller En i Drømmerier og hensætter En i Middelalderen, i hine romantiske Dage, da vilde vistnok din Digterbegeistring udbryde, og dine Ord flyde, liig Honning, fra din Mund. Seer du, jeg erindrer mig endnu en Smule af min Skoletid. Eller vilde du, liig Cooper, beskrive Amerikas Indianerstammer, og deres Vildhed og Grusomhed, da behøvede du blot at gaae et Par Hundrede Miil Norden for Mejico, til Durango, hvor Komancher og Liganer, ligesaa slemme som Coopers Narangasets og Mohicaner, rase og udbrede Død og Fordærvelse. Jeg havde næsten Lyst at udbede mig en Post for at føre Krigen mod disse menneskelige Djævler; og erholder jeg denne Commando, skal det være mig en Fornøielse at have dig i mit Selskab. — Du vil vænne dig til at sove under aaben Himmel, sidde 24 Timer stundom tilhest, og i disse 24 Timer spise et Stykke Brød og maaskee finde et Glas Pølvand. Hede og Kulde, Pile og Kugler maa du naturligviis vænne dig til; thi det er det mindste; et Par Landsestød i Sidebenene og et Par Sabelhug i Ansigtet vilde forskjønne dig, og ifald du skulde ende en saadan Campagne uden at blive stegt eller flaaet levende af disse Vilde, da har du Stof nok til at beskrive dine Reiser i Mejico! Dog jeg frygter, at Maria bliver vred, ifald jeg beskjæftiger mig mere med vor Poet, og vil derfor kun bede dig engang imellem at lade høre fra dig. —

— — For enhver Landsmand, der kommer til Mejico, skal stedse mit Huus staae aabent, og hvad jeg formaaer at gjøre for at tjene og hjælpe dem, skal Ingen forgjæves bede mig om. Jeg haaber, at du endelig har modtaget mit Brev med Aviserne fra Julirevolutionen i Mejico; det skulde smerte mig meget om disse Papirer vare tabte, saa meget mere som jeg aldrig tager Copie af mine Breve, og stedse nærer det Haab, at du opbevarer mine Breve for i Tiden engang at gjenneumlæse dem, og maaskee more mig ved at opfriske min Erindring. Jeg sender dig ligeledes et ældre Brev, jeg for lang Tid siden har skrevet og et Andet til Serene d'Aqueria, Jammer- eller Jagtjunker, hvad han er bleven. Jeg veed ei, om du føler som jeg; thi vilde du ei blive bange ved Gjennemlæsningen af saa mange Breve? Dine læser jeg ofte. Det er jo den eneste Maade, der er bleven tilbage for mig, for at kunne underholde mig med Eder. Jo ældre jeg bliver, desto mere savner jeg dig. Jeg havde troet, at Tiden vilde læge min Hjemsyge, men desværre, det er ei saa. Ei blot Schweitzere-
ren lider af denne Sygdom; nei, Enhver, hvis Følelser bevare sig rene og ufordærvede, tænker vistnok som jeg med uendelig Veemod tilbage paa sine tabte Ungdoms-Aar; han maa have tilbragt dem under Italiens varme Himmel eller Nordens kolde Zoner. Og hvorledes skulde jeg kunne forglemme det venlige Danmark med sine yndige Bøgeskove, og omringet af Østersøens klare Bølger? Hvorledes kunde jeg forglemme vort svundne

Paradiis, vort lille Bakkehuus, hvor vor Ungdom er hensvunden, hvor ethvert Træ fremkalder en Erindring, hvor enhver Blomst var os bekjendt! Hvor ofte sidder jeg om Aftenen, naar Maanen speiler sig i Mejicos skønne Dal, som i det fjerne Ocean, hensunken i Fordybninger i min Balkon, og hendrømmer mig til Bakkehuset, til dine yndige Værelser, hvorfra Øiet skuede en saa herlig Udsigt over dette Hav, som jeg nu i 7 Aar ei har seet. Det er, hvad jeg savner i Mejico, og hvad en Øeboer stedse vil længes efter. Udtørrede Søer og smalle Canaler er Alt hvad der er bleven af Mejicos store Laguner, prydede med svømmende Hauger, og oplivede af tusinde Canoer, saaledes som Hernandez Cortez fandt Mejico. Kun i Canalerne, der endnu omringe Mejico, seer du endnu Levningerne af disse stolte Indianere, der paa deres Baade bringe Frugter og Grønt til Staden. Men de ere hverken vore Valdbypiger, som du maaskee erindrer, havde erobret mit Hjerter, eller Hamborgs Vierländerinnen. Deres Dragt bestaaer i et broget Skjørt, som naaer til Knæet, en Skjorte, som vel engang har været hvid, og stundom en Straahat paa Hovedet. Deres Haar falder i Trendser ned paa Ryggen, og det er deres største Stolthed og Prydelse. Men de ere alle smudsige og fra den spæde Alder hengivne til Drik. Mejicos Bønder, Rangeros, ere meget forskellige. Imellem dem findes der skønne hvide Ansigter, og Fruentimmer der ere sande Venuser. Mejico er, som bekjendt, inddeelt i 3 forskellige Zoner, den

varme, kolde og tempererede. Du finder i Mejico selv hele Aaret igjennem Oranger, Viindruer, Æbler, Pærer og en Mængde andre Frugter, og dette bestaaer just deri, at Provindserne, der omgive Hovedstaden, have et forskjelligt Clima, og følgelig, hvor Heden frembringer Viindruer og Meloner, Kulden der frembringer andre Frugter, og saaledes idelig afvexle. Deraf kommer og de mange forskjellige Ansigter. Vera-Cruzanerinden er mørk i Ansigtet, medens Mexicanerinden fra Mejico selv er hvid; en Pige fra Guadalacara og Omegn en sand Europæerinde fra dets Clima, og en fra Tampico næsten sort.

Naturen har vistnok ei skabt et Land, der besidder saa mange Variationer i Jordbund, i Clima, i Frugter og i Mennesker, som Mejico. Hovedstaden selv hører under den kolde Region; men hvor lidt føler man vel Kulden, hvor der ingen Ovn existerer, og hvor Kappen mere tjener til Prydelse end til Nytte. Hvor finder man en Himmel som her, der aldrig er bedækket med Skyer, og hvor kun i 3 Maaneder det regner og det alene om Eftermiddagen! Denne pludselige Overgang fra Tørvejr til Regn, der saa ofte forstyrrer Kjøbenhavnernes Forlystelser, kjende vi ei her. Men vi nyde ei heller Foraarets Forfriskninger og Aarstidernes Afvexling. Det er *una primavera eterna!* — Mejicos Omegne ere skjønne, men der mangler vor Udsigt over Havet, vore smukke Hauger, som man her kun lidet cultiverer; thi ethvert Huus har sin Hauge i Corridorene,

der alle ere besatte med Blomsterkrukker, og det frembringer naturligt et skjønt Syn, at see hele Huset opfyldt indtil Taget med Blomster; men Haugerne ere stive og meer i den franske, antique Skole.

Og hvad kunde Mejico ei være, jagede man Geistligheden væk og aabnede Landet for Colonister; og Enden vil dette dog blive. Iøvrigt hvad selskabelige Fornøielser angaaer, da er Mejicos langt talrigere end Kjøbenhavns. Jeg kjender Størstedelen af Mejicos Familier af bon ton, og havde jeg den samme Lyst, som saa mange Andre, at henslænge mit Liv med Visitter, Middags-selskaber og Baller, da kunde jeg have hele Ugen besat. Men jeg foretrækker at tilbringe et Par Gange om Ugen min Tid i et eller andet Huus, spise der, og om Aftenen besøge Theatret, hvor stedse mine Øine uvilkaarlig henvende sig i den Loge, hvor du i Kjøbenhavn pleiede at være; saa at man endog har spøget med mig over, at jeg vistnok der havde en Inclination. Vi vente dagligen en ny italiensk Opera fra Europa, hvis Directeur den omtalte Englænder Wallace er.

Jeg formoder du ligger vel allerede paa Landet, og jeg vil ogsaa følge dit Exempel. En Miil fra Mejico har den franske Consul de Bary leiet et yndigt Landsted, og har inviteret mig til at tilbringe Sommeren hos ham. Da jeg har Heste nok, rider jeg hver Morgen til Mejico og vender om Eftermiddagen atter tilbage. Det er en Landsby, San Cosme, hvor der opholder sig

mange Familier, og Aftenerne forsvinde ved Musik og Dands eller Lecture. De Bary er gift med en meget smuk Mexicanerinde, der desværre ei opbevarer hendes Elskværdighed for hendes Mand alene, ifald Rygtet siger sandt. Iøvrigt frygt Intet! Jeg morer mig med hende; men dette er Alt. Jeg er for meget hendes Mands Ven, til at blive hendes Galan. Vi have i Vinter havt mange Baller og Maskerader; og igaar var der Bal hos den franske Minister, le Baron de Caprey, hvis Huus jeg ofte besøger, og hvor jeg naturligviis assisteerte i fuld Uniform, da det var givet for Kongen af Frankrigs Fødselsdag. Mexicanske Officierer gav for en Maaned siden et Bal for Præsidenten, som kostede 7000 P. Alle Stabsofficierer indtil Kapitainer exclusive contribuerte, og mig som Major og Commandant kostede det 80 P.; hver Oberst 200 P. og Generaler 400 P. Det var et høist glimrende Bal og blev givet i Theatret, hvor hele Parterret og Parquettet var beklædt med Brædder, hvorover man dandsede. Alle Logerne vare beklædte med røde og hvide Tæpper, og hele Loftet ligeledes bedækket; de tusinde Lys udbredte en af de herligste Skuespil, jeg har seet i mit Liv. Alle Logerne vare propfulde af Damer, og Dandsesalen opfyldtes af mere end 2000 Herrer og Damer, Alle høist brillant klædte. Fra Galleriet ragede de forskjellige Nationers Flag, og den franske Tapetmager, der havde indrettet det Hele, havde naturligt hængt det franske Flag paa Mejicos høire Side og det engelske tilvenstre. Den engelske

Minister Pachingham tog dette saa ilde op, at han med egen Haand nedrev sin Pavillon og forlod Salen med alle britanniske Subjecter. Da det skeete Kl. i om Natten i Dandsesalen, var der kun Faae, der bemærkede det, der maaskee ellers vilde have foraarsaget en stor Tumult.

Hanne omtaler meget din smukke Bopæl og roser den saa meget, at jeg næsten frygter for at gjøre dig en Visit; thi jeg har maaskee atter forglemt nogle af de mange Regler, der maatte iagttages for at betræde dine hvide Gulve. Her er Alt belagt med Tæpper eller malet; da alle Gulve ere af Steen, og da Gaderne aldrig ere smudsige, koster det kun lidet at conservere sit Gulv reent. Men trods Alt er jeg vistnok meget forvænnet. Overalt ryger jeg Cigarer, og spytter jeg engang imellem paa Gulvet i en Distraction, er der jo ingen Frøken Langberg bag mig, der strax skriger og skjænder. Min gamle Tjener er nu fri for Tjenesten, og skjøndt meget glad derover, vil han dog ei forlade mig. Han holder Alt i militairisk Orden, afpudser dagligen mine Meubler, prygler desværre og daglig mine Hunde, der foretrække min Sopha eller Seng for Gulvet, men der mangler stedse denne fine Takt for Reenlighed og Elegance, som kun en Dame, og navnlig min kjære Maria, besidder i saa høi Grad. Mit Tøi, Skjorter etc. sender jeg stedse til den Familie, hvor jeg forhen levede, og de reparere Alt. — — — —

— — —

Mejico, Juli 1841.

Kjære Søster Hanne!

Da den engelske Paquetbaad just afgaaer, og jeg frygter, at du ei har faaet mine Breve fra forrige Aar, og en anden Pakke med Breve fra dette Aar, afsendte til Hamborg med Skibsleilighed, skriver jeg i største Hast disse Linier, for at lade Eder vide, at jeg stedse lever vel og tilfreds, og continuerer min Carriere i den militaire Skole, som første Commandant.

Ved Enden af f. A. blev jeg avanceret til Chef d'Esquadron, en Grad høiere end Major og mindre end Oberst-Lieutenant; thi en Cavallerie-Major har pr. Maaned 108 P., og en Esquadrons-chef 128 P. og med Gratification 50 P. mere, altsaa 178 P. pr. Maaned. Jeg arbejder stærkt paa at blive udnævnt Sub-Directeur i den militaire Skole, da vor nærværende Directeur Garcia Conde har forladt Skolen og følgelig Sub-Directeuren vil indtræde i hans Sted. Jeg maa for at erholde denne Plads atter underkaste mig en Examen, og det er en meget svær, da jeg maa indtræde i Geniechoret; jeg har studeret meget i den Tid, jeg har været Militair, og vil med Guds Hjælp haabe at kunne passere denne saa svære Examen. For Mathematik frygter jeg ei; men Physik, Chemie, Astronomie, Architectur, og en Mængde andre Sager, medtage megen Tid, og skjøndt jeg som sagt

ei har tabt min Tid, kunde jeg dog være mere hjemme i disse Videnskaber, havde jeg fra min Barndom opoffret mig til min nærværende Carriere. De militaire Love, f. Ex., den mekaniske Tjeneste, Maaden at formere en Proces, Korpsregnskaber, eller compte d'habilité som det hedder i Fransk, og den hele mekaniske Tjeneste som Officier har jeg naturligviis lært i Tjenesten selv; mit Fag, som Cavallerieofficier, kjender jeg naturligviis tilbunds, og en god Deel af Artillerie, et Vaaben, som behager mig langt meer, end hvilkensomhelst Andet. Passerer jeg denne Examen, som vil gaae for sig ved Enden af dette Aar, vil jeg blive udnævnt til Oberst-Lieutenant i Geniechoret og Sub-Directeur i Skolen, og vil pr. Maaned faae 220 P. med Gratification indbefattet. Du seer, det er en betydelig Sum pr. Aar, og da jeg har fri Bopæl, Heste, Tjener og endog Spiisning fri, naar jeg har Lyst til at spise med Cadetterne, kan jeg oeconomisere betydeligt. Den gamle General Moran, Fader af Theodosia, er meget syg og vil neppe leve et Par Maaneder efter Doctorens Sigende. Det smerter mig meget, da han holder meget af mig, og desværre da ei kan hjælpe mig frem i mine Forretninger eller Hjertes-Anliggender. Jeg havde gjerne ønsket at Moderen var saa syg istedetfor den stakkels gamle Marquis. Jeg er stedse den samme i min Smag, og vil formodentlig ende mit Liv som Pebersvend, eller idetmindste ei ægte en Mexicanerinde, skulde Skjæbnen nægte mig Theodosias Haand.

Flere gode Partier har jeg havt, og virkelig

bleven opmuntret af Forældre selv: men hvor mit Hjertes Følelser ei vare, der kunde jeg ei gjøre et Partie.

Jeg har i dette Aar fulgt Marias Exempel at boe paa Landet. Den franske Consul Adolphe de Bary, med hvem jeg i flere Aar har været allieret, bad mig for et Par Maaneder siden at leve med ham og hans Familie paa Landet. Vi boe en halv Miil fra Staden i en yndig Egn, omringet af Blomster og Frugter. Han er meget musikalsk, og næsten hver Aften have vi Musik. — En ny italiensk Opera er atter ankommen til Mejico, contrateret for 2 Aar. *La primadonna* La Castellan er en af Europas første Sangerinder og en overordentlig elskværdig Dame, knapt 20 Aar gammel. De Bary er en af Theaterdirecteurerne, og hans Huus er altid fuldt af Sangere og Sangerinder. Jeg har aldrig tilbragt en saa behagelig Sommer i Mejico, og beklager meget at Regntiden, der just nu begynder, snart vil nødsage os til at vende tilbage til Mejico. Mit Helbred er, siden jeg har havt Kopperne, overordentlig godt; jeg er nu fuldkommen climatiseret, og vil vistnok med Vanskelighed kunne forandre Mejicos skjønne Clima med Danmarks Kulde og Frost. Mit Sind er imidlertid stedse det samme, og jeg længes inderligt efter at gjense mit Fædreneland og mine Slægtninge. — —

Fra Maaned til Maaned kunne vi vente en Regjeringsforandring, da man er høist utilfreds med Bustamente. Santa Anna vil vistnok blive udnævnt til Præsident eller Dictator, og følgelig

jeg, som hans Aid-de-Camp, vil ei blive forglemt. Det vil ei vare længe, som sagt, førend vi have en Krig igjen, og maaskee vil jeg om faae Aar avancere til General, og hvad meer magtpaaliggende er, erhverve mig en Formue; thi ingen General har jeg seet uden Formue. Kommer Santa Anna tilbage ved Enden af dette Aar er jeg Oberst, derom er ingen Tvivl; thi han har selv sagt det til en Ven af mig; og fra Oberst til General er kun et Spring. Kunde jeg vende tilbage til Europa for et Par Aar nu, da bør jeg dog ei gjøre det. Hvortil vil det nytte mig at henslændre et Par Aar af mine bedste Kræfter, og maaskee ved min Tilbagekomst see mine Ligemænd foran mig, og maaskee tabe de bedste Leiligheder for at udmærke mig. Selv besad jeg en Formue i dette Øieblik, tvivler jeg meget, at jeg forlod Mexico. Jeg er nu vant til et virksomt Liv, og vilde vistnok ei finde mig vel i at leve som en Particulier; thi at træde i dansk Tjeneste med min Grad vilde vistnok være vanskeligt. A propos! jeg maa dog fortælle dig, at ogsaa jeg er Ridder nu og det af *la legion d'honneur*, og vundet paa Ærens Mark. Naturligviis troe ei derfor, at jeg mener, at Molbech ei har fortjent sit Kors. Vær overbeviist om, at jeg har den høieste Agtelse for din Mand, og alene en Art af Undselighed, der endnu er bleven tilbage fra min Drengetid, afholder mig fra at sende ham et Par Ord. Jeg vilde dog maaskee nu kunne træde ind i en Conversation med ham og maaskee nære det Haab ei at misfalde ham som forhen, idetmindste ei saa meget. Du vil maaskee

tro, at jeg bygger Luftslotte i Spanien ved at læse mine Projecter om efter et Aar at blive General, og jeg kan kun derpaa svare dig, at mine Formodninger kunne bedrage sig, og Ulykke og Sorg ramme mig; thi en Soldats Liv et usikkert; men følger Lykken mig som hidtil, og gaaer i Opfyldelse, hvad jeg formoder, at Santa Anna bliver Præsident, da gaaer og det Øvrige i Opfyldelse.

Dog jeg maa nu slutte mit Brev, da Klokken er 3, og min Hest venter med Utaalmodighed paa sin Rytter, for at ride ud til de Barys Landhuus. — —

XV

Tulansingo, 28. Nov. 1841.

Min uforglemmelige Søster!

Du vil af Overskriften see, at jeg har forladt Mejico og lever 30 Miil derfra i en yndig lille By, som hedder Tulansingo, (By i Staten Queretaro). Gouvernementet har atter overvældet mig med Roes og Ære, og har udnævnt mig til Gouverneur eller Amtmand, om du vil kalde det saa, for en Demarcasion, som du i Landkortet kan finde, og som indbefatter mere end 50 □ Miil. Real del Monte Pachuca, Otumba, Apa, Tescoco, Mextitlan og flere andre Byer staae under min Mando. Paa samme Tid er jeg udnævnt Oberst-

Lieutenant og Chef for et Landseneerregiment, som ligger fordeelt i min Demarcasion.

Neppe har en Fremmed opnaaet nogensinde en saa ærefuld Plads, og som udviser saa megen Tiltro fra Gouvernementets Side, og saae jeg mig ei i mit Bureau omringet af Papirer og Secretairer, vilde det selv for mig forekomme som en Drøm. Jeg skriver disse faae Linier i største Hast og og med den engelske Paquet for at berolige dig i Tilfælde, at vor sidste Revolution har naaet dig og indjaget dig Frygt for mig.

Læser du Aviserne, vil du formodentlig have seet, at Santa Anna og General Valencia i Forening med Paredes have omstyrtet Bustamente og hans infame Ministre. I August Maaned udbrød Revolutionen i Mejico. Den 31. August pronuncerte sig Valencia med 2 Regimenter i Citadellet, og jeg, i Forening og Overeenskomst med ham, i den militaire Skole. Det var et Vovestykke, som kunde have kostet mig min Hals. Men umuligt kunde en Officier tjene længer under Bustamente; hans Ministre udsugede det arme Land paa det skrækkeligste, og de unyttigste og elendigste Officierer kommandeerte; dog Bustamente besad endnu mange Tilhængere. Santa Anna havde endnu ei erklæret sig, og Valencia besad faae Tropper. Imidlertid, skjøndt Faae besluttede vi at opvække Nationen af sin Slummer og afkaste et utaaleligt Aag. Cadetterne erklærede sig i Øieblikket beredvillige til at følge mig, og efter mange Underhandlinger og mange Trudsler fra Krigsministeren lykkedes det mig samme Aften Kl. 10 at forene mig

i Citadellet med Valencia og min lille Armee. Min Hensigt havde været at pronunceere mig med Skolens Officierer og Underofficierer; men alle Cadetterne vilde per force følge mig. Næste Dag brød Ilden løs, og skjøndt Dage henrandt uden Kanonernes Torden, for at skaane Byen, udholdt vi en 38 Dages Beleiring. Santa Anna og General Paredes havde imidlertid forenet sig og med 10,000 Mand omringet Mejico. Den gamle Bustamente forlod endelig Staden, forskandse sig i en lille By nær Mejico og efter en halv Dags Fægtning overgav sig paa Discretion. Han havde i denne Krig begaaet en Dumhed større end den anden. — Jeg vil ei trætte dig med mine Krigsbedrifter, der for mig naturligviis have Interesse, og give Gud, at jeg engang kan nedtegne dem for i mine gamle Dage at more mig; kun saa meget maa jeg fortælle dig, at jeg stedse var den første i hvilkensomhelst Udfald og Fægtning og tog et Nonnekloster, hvor jeg i 20 Dage forsvarede mig, og behandlede saa vel disse elskværdige Damer, at Abbedissen fældede Taarer ved min Afreise. Hvad for et farefuldt og eventyrligt Liv har jeg dog havt, siden jeg forlod Eder; og dog, hvor lykkelig føler jeg mig som Soldat; hvilken Selvtilfredshed at skyldes sig selv, hvad man er! Soldaterstanden forlader jeg aldrig mere; men Soldaten maa lugte Krudtet og udmærke sig.

Tro ei, min kjære Søster, at jeg føler mig opblæst; vel veed jeg, at jeg som Soldat besidder Kundskaber og Mod, men uden Lykke, uden For-

synets almægtige Protection var jeg stedse bleven en ubetydelig Person, og maaskee allerede ihjel-skudt. Jeg udmærkede mig, som sagt, ved flere Leiligheder; Kugler og Granater faldt ved min Side uden at beskadige mig, og trods Gouvernementets Bulletiner, hvori jeg har seet mig død og begravet med mine egne Øine, levede jeg dog, og stedse uden nogensomhelst Blessure. Santa Anna og Valencia overvældede mig med Roes, og den 23. October modtog jeg mit Patent som Oberst-Lieutenant og Chef for et Landseneer-Regiment, kaldet *los lanceros de Tulansingo*, efter Byen. Faae Dage derefter blev jeg udnævnt *Commandante principal de la linea de Tulansingo*, et Embede, som forenet med det Andet, giver mig 300 P. maanedlig. Desværre ere Udgifterne store, og Alt koster meget her. Min Kok er en stor Skurk, som stjæler meget. 2 Adjudanter og en Secretair spise daglig med mig, to Tjenere, Staldknægte, Alt dette koster, og meget mere for mig, der ei er vant til at føre en Huusholdning. Der-til kommer Meubler, Porcelain, Skeer, Kopper, Dækketøi, hver Aften Visiter, da den fordømte Musik hver Aften à la retraite samler sig i mit Huus; Regimentstrompeter og militair Musik mener jeg naturligviis. Og Spitsborgere og Damer beleire mig for at tale med den aimable Senor Commandante, spise mine Syltetøier og drikke min Viin, overvælde mig med Dumheder og endelig om Midnat lade mig i Ro, naar Platterne ere tomme. Men saaledes er Verdens Gang. — I dette Øieblik spiller jeg en Rolle i Mejico; anset

og æret kan jeg i et Par Aar være General og gjøre mig riig; skulde Lykken forlade mig, Adieu Venner! — Skjøndt ung, min kjære Hanne, kjen-der jeg Verden, og den, der troer at putte mig Blaar i Øinene, bedrager sig. — Tulansingo er et jordisk Paradiis, omringet af Hauger, fulde af alle Sydens Frugter; med et herligt Clima. Stadens Gader ere snorlige og dens Huse yndige og be-
 qvemme. Hele Dagen gaaer hen i Forretninger; hvor meget hjelper mig min Smule Jus, jeg har studeret! Thi mange Retssager fremstille sig her, naturligt overalt hvor en Militair er indbefattet. Alle Sager, hvori Røvere eller Falskmøntnere ere compliceerte, dømmer jeg og, saavel som alle Gen-darmer i hele Amtet staae under mig. Dertil kom-mer mit Regiment. Du kan forestille dig mine Beskjæftigelser. Idag, Søndag, er jeg fri, ingen Post har jeg at expedere, og jeg har derfor taget Pen-nen for at skrive dig disse Linier. — —

XVI

Tulansingo, 20. Sept. 1842.

Min kjære Søster Maria!

— — Desværre har jeg som Commandant eller Gouverneur havt mange Bryderier med Tulansingos civile Autoriteter; og man har endog havt den Frækhed at anklage mig i de offentlige Blade som en Despot, der havde ladet en stakkels Borger

under 200 Slag opgive hans Aand for at have insulteret mig i Gaden; medens hele Sagen var, at en besoffen Leporo eller Lazaroni virkelig insulterte mig, og 10 Skridt fra Casernen, hvor naturligviis Soldaterne angrebe ham og gave ham en dygtig Lexion, men uden nogensomhelst Beskadigelse.

Flere andre Anklagelser indrykkede man i Aviserne, indtil Santa Anna jagede Præfecten her paa Porten, og Alt blev roligt. Stedse har jeg meget at gjøre, og den hele Dag tilbringer jeg i Casernen eller ved min Pult; en uhyre Correspondance med Mejico, Pueblo, civile og militaire Ansatte har jeg, saa jeg endog er nødsaget til at holde 2 Secretairer.

Imidlertid kan jeg ei beklage mig over mit Opholdssted for sin yndige Beliggenhed og billige Priser. Jeg har et smukt Huus, og ønskede ret at have dig ved min Side for at ordne Alt med din gode Smag. Mit Huus koster mig dagligt 2 P.; men vi ere 7 Personer med Betjenter og Kok, og følgelig langt fra at være dyrt, er det meget godt Kjøb. Jeg betaler 25 P. maanedlig i Rente for Huset, der har en yndig Hauge, en prægtig Stald og 7 a 8 Værelser; medens i Mejico et saadant Huus vilde koste 100 P. maanedlig. Med 100 P. pr. Maaned lever jeg her meget vel og spiser godt. Varm Frokost Kl. 11 og Kl. 6 Middagsbord. Naturligviis har det kostet mig her at kjøbe Alt, hvad der er nødvendigt for et Huus, som jeg ei behøvede i Mejico, en Mængde Sager, du selv veed.

Jeg er stedse den samme reenlige Emil, saa

du kunde meget vel komme og leve med mig uden at skandalisere dig over Husets Gulve eller Sengenes Reenlighed. Jeg lever meget tilfreds udenfor Mejico, fordi det er mere Oeconomie, og mindre Etiquette. Jeg begynder alvorlig at tænke paa at lægge Noget tilside, og købe mig en lille Landeiendom, hvortil jeg altid kan henflygte, skulde Ulykken ske, at jeg i en af disse Campagner tabte en Arm eller Been. Landeiendommene her ere godt Kjøb, og da Jorden er saa riig, kan man med at saae lidet, høste meget. Jeg har allerede forpagtet en Rango, eller liden Herregaard, som koster mig 300 Daler maanedligt, og hvor min gamle Husar (Mondragon) som han nævner sig, nu lever meget veltilfreds, og giver mig det dobbelte i Beneficie. Det er 6 Miil fra Tulansingo, og sædvanlig tilbringer jeg Søndagen der. Det morer mig meget, Landlivet, og jeg haaber inden faae Aar at blive Eier af dette lille Gods.

Desværre frygter jeg snart at vende tilbage til Mejico; thi man har udnævnt mig til Chef for et Kyrasseer-Chor, der skal være Santa Annas Livgarde, og man venter blot paa Kyrasserne, der komme fra Frankrig, for at equipere mit Chor. Uniformen er smuk, men atter nye Udgivter. Tilhest gule Messing-Hjelme og Kyrasser med Sølvplader, lyse eller himmelblaae Jakker og carmosinrøde Beenklæder, Alt med Sølv broderet. — Jeg frygter denne fordømte Hjelm; thi skjøndt jeg er angst stærkere end jeg var i Europa, er det i et varmt Clima altid en stor Incomoditet. — De fordømte Kopper have forandret mig for stedse; thi

skjøndt jeg i Ansigtet har kun meget lidet Spor, er jeg bleven meget føer og stærk, saa jeg troer, du neppe kjender mig igjen; paa samme Tid er jeg bestemt voxet et halvt Hoved. Mit Haar er meget dunklere, og mit Ansigt det samme. Altsaa forestil dig fra nu af, naar du tænker paa din Emil, en ægte Spanier med sorte Haar og med et veritabelt Ugle-Ansigt, og ei længer som forhen — idetmindste saaledes siger man her — den blege, fine Langberg med sin Fruentimmer-Figur og smukke Væxt. Saaledes sagde man her i Mejico, hvor man maaskee forkjælede mig en Smule. 8 Aar forandre os en Smule, ikke sandt! — —

Jeg har ingen Venner i dette Land; jeg lever vel med hele Verden, men søger at undgaae saa meget som muligt nærmere Relationer, der sædvanlig gaae løs paa Pungen; og bestræber mig kun for at erhverve mine Foresattes Agtelse og Ven-skab. Jeg er maaskee en Smule egoistisk, men ogsaa heri har jeg betalt mine dygtige Lærepenge; og Ordsproget: *Dites moi, avec qui tu vives, et je te dirai, qui tu es*, er sandt. — —

XVII

Mejico, 8. Julio 1843.

Min uforglemmelige Søster Hanne!

— — Saalænge jeg var i Tulansingo, haabede jeg daglig at komme til Mejico, men til min

Ulykke fik jeg Ordre til at marchere til Norden for at købe Heste for det nye Chor, jeg nylig har formeret.

— — Jeg vil formodentlig forblive i Mejico med mit nye Chor, som er det skønneste, hvad man kan see. Præsidenten og Chefen for Generalstaben ere meget tilfredse og agte mig meget.

Santa Anna har gjort mange Forbedringer i dette Land og Mejico tiltager daglig i Skjønheder. Man bygger nu et Invalidhotel, der vil blive overordentlig smukt, et pragtfuldt Theater, og paa den store Revueplads et nyt Monument. Forestil dig denne Plads, tredobbelt som Kongens Nytorv, omringet med Træer og af den fornemste Kirke, Palais, Raadhuus og Buegange, og altid opfyldt med Boutiker og Folk. Det er isandhed et pragtfuldt Syn.

Alt er roligt i Landet og Krigen med Yucatan forbi, hvor man har tabt over 8000 Mand. Tejas alene er endnu ei rolig; men man siger overalt, at Feldttoget vil nu aabne sig, dersom de ei bede om Fred. Mange Familier vandre allerede ud fra Tejas igjen. St. Anna har i dette Øieblik alene i Mejico 10,000 Mand, og omtrent 60,000 Mand staaende Arme. Det gaaer mig, Gud være lovet, vel. Jeg arbejder meget og er almindelig agtet. Naturligviis er der ei Roser uden Tjørne, og jeg har og mine Bryderier i mit Chor, men hvor er man vel i Verden uden dette. Du veed min afgjorte Lyst for den militaire Stand; men den giver desværre mere Udgifter end Indkomster og navnlig jo høiere man stiger. Jeg er nu Oberst-Lieute-

nant og giver mere ud næsten, end jeg har; thi Mejico er dyrt, og jeg maa leve her med megen Luxus. Jeg vil om et Par Aar ansøge om at blive ansat som Administrator i en Havn, hvor sædvanligt i et Par Aar de gamle Oberster fylde deres Lommer og købe sig Godser og Eiendomme; thi som Soldat er der ingen Gevinst. Den militaire Carriere er *une misère dorée*, som man siger. — —

XVIII

Tescoco. Juledag, 24. Dec. 1843.

Min uforglemmelige Søster Hanne!

Du seer af Overskriften, at vi atter have forandret Garnison. Tescoco er kun 9 *leguas* fra Mejico, en af de ældste Byer i Republiken og overordentlig interessant for en Antiquar. En Søe, der desværre begynder at udtørres, adskiller denne Bye fra Hovedstaden. Her var det, at Fernando Cortes byggede sine Bregantiner for at indskibe sig til Mejico, og Broen eksisterer endnu og har hans Navn. En Mængde Ruiner af Montezumas pragtfulde Slotte, Fortificationer, som Tiden ei har kunnet ødelægge, og mange andre Oldsager, bevise hvor rigt og grandios dette Land har været førend Spanieren ødelagde Alt. Faae Miil fra Tescoco seer du to famøse Volcaner hvis Toppe stedse ere beklædte med Sne, og frembringe især ved Solens Nedgang et yndigt Panorama.

Vi ere her for to og tre Maaneder for at bringe vores Heste i en god Tilstand; thi for dette er denne Bye bekjendt, da den er omringet af Herregaarde, hvor Alt er godt Kjøb, og følgelig Hestene i meget kort Tid vinde overordentlig. Jeg har nylig faaet 200 Remonteheste af de skjønneste Landet kan frembringe. Men hvad der giver mig meget Møie er, at Veiene her ere fulde af Røvere, naturligviis for Kapitalens Nærhed, og jeg er her desværre tillige Chef for det militaire Politie (Commandant militaire), et Embede, der giver mange Bryderier og Intet at fortjene. Dog, jeg er glad over at være saa nær Mejico, som man tydeligt kan see, men desværre ei besøge, fordi ingen Chef kan gaae til Mejico uden Gouvernementets Tilladelse, og man har desværre afslaaet min Ansøgelse for et Par Dage.

Vort Land er som stedse meget riigt paa politiske Nyheder. Du har formodentlig læst i Aviserne, at Santa Anna har givet en ny Constitution, som blev sanctioneret den 13. Junio, hvor for første Gang mit Chor formeerte i Mejico, i en Parade paa Slotspladsen mellem 10,000 Mand. Yndigt var det at see dette Chor straalende af Guld og Sølv; og neppe kunde Øiet hvile et Øieblik paa disse Kyrasser i den brændende Sol. Aldrig havde jeg seet i mit Fædreneland et Kyrasseer-Chor, der isandhed er et imponerende Syn. St. Anna har forøget mit Chor til 500 Mand, og hver Soldat har 20 P. maanedligt; det samme har Grenadeerer og Husarer. Linietropperne have kun 12 P. 4 reales. Det er en betydelig Sold for en simpel

Soldat, og naturligviis have Officiererne ligeledes en betydelig Gratification. Desværre mangler med alt dette meget endnu i denne Armee. Hværvesystemet her som i Rusland er ei det bedste for at danne gode Soldater; og naturligviis frembringer dette System megen Desertion.

St. Anna har i dette Øieblik 60,000 Mand staaende Armee, og skjøndt dette Lands Rigdomme ere, eller bedre sagt, kunde være tilstrækkelige for at betale alle disse Udgifter, ere de desværre ei hinlængelige for Landets slette Finantsministre og Administratorer i de mange Sø- og Land-Tolde. Deraf kommer det, at ofte Embedsmænd og Tropper, der ere mange hundrede Miil fra Mejico, ere slet betalte og leve i Elendighed og Armod; og dette er naturligviis Aarsagen til Revolutioner og Oprør i de fjerne Departementer. Jeg erindrer mig at en Dag i en Conversation med St. Anna, jeg tog mig den Frihed at sige ham, at det vilde være et ypperligt Exempel at hænge 3 a 4 Toldinspecteurer, hvortil han loe ret hjerteligt.

Du vil sagtens have erfaret af Aviserne, at en af Mejicos rigeste Departementer, Yucatan, havde løsrevet sig; St. Anna begik den Daarlighed at betroe 8000 Mand til en General uden Erfaring, en Slags Jacob von Tyboe, som efter at have lidt mere betydelige Tab endte med en skamfuld Capitulation. Mange Officierer, nylig udtraadt af Militairskolen og haabefulde Ynglinge, endte der deres Løbebane. En General ved Navn Ampudia afløste den forhen omtalte, der sidder fangen i Perote, (Landsby i Staten Vera Cruz,) og Yucatan har just

i disse Dage sluttet en ærefuld Fred med Mejico. — Dette Land er Oldtidens Sodoma og Gomorha. Det værste Pak fra Europa og de fremmede Steder, lever der under den skønneste Himmel og paa de frugtbareste Terrainer. Nord-Amerikas skjændige Politik beskytter dette Land, og næppe hengaaer en Maaned uden at en Bande af disse Røvere angriber Mejicos nordlige Provindser. I det forrige Aar har man taget tilfange mere end 600 Texanere, og mange Drengene, der næppe ere 16 Aar gamle, men som skyde med en beundringsværdig Sikkerhed. St. Anna har to Gange givet dem deres Frihed, og trods denne genereuse Opførsel have mange af disse atter angrebet Mejicos Grændser. Dog Tejas sidste Øieblik er ankommen. Mejico er nu roligt. Ingen vover at hæve Hovedet imod St. Anna, der er udnævnt til Præsident for 8 Aar, og i Foraaret er jeg overbevist om, at Feldttoget imod Tejas vil aabne sig.

Min største Beskytter, General de Division og Chef for Generalstaben, Valencia, er i dette Øieblik i en Slags Ugunst med St. Anna for en meget intrigant Krigsminister Tornel. Det er for mig høist ubehageligt; thi falder Valencia, falde hans Venner og, og man skikker os formodentlig da til Tejas eller California. Dog jeg haaber, at St. Anna og Valencia atter ville forene sig, meget mere, som det ei er den første Gang. Valencia er meget riig og lever i dette Øieblik paa sine Godser. Han elsker mig næsten, kan jeg sige, som en Fader sin Søn, og har ogsaa været Vidne til i flere Actioner, at jeg har udsat mit Liv for at opfylde hans Be-

falinger. Han er den eneste Mand, som kan være Rival til St. Anna og deraf kommer denne Rivalitet.

Mejico er i dette Øieblik en militair Republik og despotisk i den høieste Grad. St. Anna gjør som han vil, og en Mængde Smigrere, feige og hjerteløse Officierer, som hans Krigsminister, omringe ham og opnaae Alt, hvad de ønske. Mange uværdige Officierer bære Epauletter for Gunst og ei for Fortjeneste, medens andre gamle og ærede Officierer staae paa halv Sold; dette er, hvad Valencia er vred for, og med Rette. Dog hvor er vel ei dette Tilfældet! Overalt gaaer Gunst for Fortjeneste, kun i vor Ungdom forbavser det; thi Erfaringen kommer sildigt og Verden koster det Umage at lære at kjende. En rolig Samvittighed og Bevidstheden om at opfylde sine Pligter giver mig tilstrækkelig Sindsrolighed; jeg venter Uveiret med megen Phlegma, og veed, at St. Anna i Grunden maa agte mig, skjøndt aldrig et smigrende Udtryk er gaaet ud af min Mund. Jeg som Fremmed og Soldat kan kun følge mit Regiments Fahne og Gouvernementet, hvem jeg har svoret Troskab; og skulde endog min Ven Valencia gjøre et Oprør, maa jeg fægte imod ham.

11. Januar 1844.

Min elskede Søster! Den samme Dag, jeg ilede med at slutte mit Brev, maatte jeg gaae tilsengs angreben af en frygtelig Mavesmerte og Brækning, der næsten lod mig befrygte at være forgif-

tet. 8 Dage svævede jeg i Livsfare, for de græselige Bloddiarhoer jeg har havt, og føler mig endnu meget svag, skjøndt langt bedre. Doctoren siger, det har været en Art Cholera Morbus. Jeg haaber med Guds Hjelp, at det er ganske forbi; mit Helbred har i de sidste Aar været meget godt, og mit herværende Opholdssted er bekjendt for sit sunde Clima. Hvad for en Himmel er denne i Liighed med Danmark! Jeg føler idag i Januar Maaned Veiret for varmt for at gaae med Kappe og i Europa kunde jeg maaskee neppe stikke Næsen udenfor Vinduet. Mejico er et evigt Foraar, og jeg har Blomster daglig paa mit Bord.

Daglig længes jeg mere og mere efter at gjensee Eder Alle; og ganske bestemt gaaer jeg om et Par Aar hjem. Et Aars Permission kan man ei afslaae mig, især naar Landet er roligt. Med et 2000 P. i min Lomme kan jeg meget vel gjøre denne Reise og idetmindste gjensee mit Fødeland, før jeg bliver altfor gammel en Pebersvend. 10 Aar ere nu henrundne siden jeg forlod Danmark, og hvormange Forandringer ere vel ei skeete. Jeg seer af Aviserne, at en stor Deel af Christianshavn er afbrændt, og ligeledes at Rusland har megen Indflydelse paa Danmarks Skjæbne. — —

Jeg sender dig for Curiositet et Stykke af den mexicanske *diario*, hvori man roser meget et Compagnie af mit Chor, som formeerte i Tescoco ved en Fest, hvori ogsaa mit Navn staaer, skjøndt urigtigt skreven, som stedse er Tilfældet med de Fremmedes Navne. — —

XIX

Mejico, 1. August 1844.

Min kjære, uforglemmelige Søster Hanne!

Naar du modtager dette Brev, vil jeg være langt borte fra Mejico og atter leve i mit farlige Haandværk, i Krig og Strabaser.

Mejico har erklæret Krig til Tejas, og jeg er fra Tescoco henkaldt for at afmarschere med General Canaliso, som hans første Adjudant. Som sædvanligt har St. Anna udmærket mig, skjøndt mange Officierer ei ønske en saadan Distinction; thi det er en besværlig og høist farefuld Post. Jeg har ei kunnet afslaae den, og bereder mig nu paa at udruste mig med alt det Nødvendigste paa Reisen; thi det er næsten en Expedition, som Napoleon i Rusland. Desværre befinder jeg mig ei meget vel; min Mave er meget svækket ved det stærke Anfald, jeg havde i Tescoco; dog ville maaskee Strabaser atter helbrede mig, som det besynderligt nok forhen har været Tilfældet med mig.

Kan jeg skrive fra Matamoros, skal jeg gjøre det. Mine Breve kan du stedse tilsende mig gennem den danske General-Consul, og skulde Ulykken, at jeg skulde blive skudt i Tejas, vil han ligeledes give dig den sørgelige Efterretning. Dog jeg haaber, min kjære Søster, at komme vel derfra. Det ahner mig, at vi endnu en Gang vil see os og have mange lykkelige Dage. I værste Tilfælde, da

har jeg nu tilsendt dig min Fuldmagt, og du vil da paa bedste Maade udrette mine Pengeaffairer. —

Mange Maaneder ville maaskee hengaae uden at du atter hører fra mig, men, som sagt, ængst dig ei. Dette er jo mit Haandværk, og jeg er allerede vant til Kuglernes Susen. Adieu, min kjære Søster Hanne, og tak for alle dine venlige Breve. — —

XX

San Luis *), 1. Oktober 1845.

Min elskede Søster Hanne!

Lang Tid har du ei hørt fra mig og jeg tilstaaer oprigtigt, at jeg har været en Smule doven; men til min Undskyldning maa jeg sige, at Begivenhederne have hvert Øieblik opsat mine begyndte Breve. Det sidste Brev jeg tilskrev dig var, saavidt jeg erindrer, førend min Afreise til denne Stad med General Canaliso for omtrent et Aar siden, for at aabne Feldtoget imod Tejas. Omstændighederne forandrede Gouvernementets Planer og istedetfor at fortsætte vor Reise, blev Canaliso udnævnt til Vicepræsident, og Dagen efter vor Ankomst til denne Stad, vendte vi atter tilbage til Mejico. San Luis er omtrent 150 Miil fra Mejico, men Veien ret god, og mange nydelige

*) By i Staten Guanaxuato.

Steder træffer man underveis, navnlig Queretaro (Hovedstad i Staten Queretaro), St. Miquel og Dolores, hvor en Sognepræst Hidalgo pronunceerte sig i Aaret 1810 imod det spanske Gouvernement. Man seer naturligviis hans Huus og Fé, som alle berømte Mænds.

Jeg gjorde denne Reise tilvogns med en Oberst Andrade og hans Familie; flere Gange maatte vi bestige vore Heste, for vor Vogn, som brak istykker, og i en lille By 20 Miil fra Mejico, ved Navn Tula, maatte vi søge vor Tilflugt paa Husets Tage for en frygtelig Oversvømmelse, og kun med megen Møie reddede jeg min Bagage og mine Heste. Hvilken Reise er ei uden Eventyr? — For mig var den meget nyttig; thi jeg afmarscheerte fra Mejico meget syg, og vendte fuldkommen vel tilbage, skjøndt jeg i 24 Timer sad i Vandet for vor Oversvømmelse. Ved vor Tilbagekomst til Mejico fandt vi denne Stad meget forandret. Der herskede en almindelig Misfornøielse mod St. Anna, og ubegribeligt var det, at Canaliso ei kunde see Begyndelsen af denne nye Revolution. I Senatet forefaldt meget heftige Combater mellem St. Annas Tilhængere og Oppositionspartiet. Denne General havde begaaet mange Excesser. Skatkammeret var udtømt, og ingen Embedsmænd, Militair eller Civil, betalt, der ei smigrede St. Anna og hans Creaturer. I Xalapa (eller Jalappa, By i Vera Cruz) havde han formeert et Canton 10.000 Mand stærkt, brillante Tropper, som kun beskjæftigede sig i militaire Evolutioner. Dog trods denne Livgarde udbrød et Oprør i Guadalaxara, i hvis

Spidse befandt sig en af de ældste og meest anseete Generaler, ved Navn Paredes. Med 4 à 5000 Mand vovede han at stille sig mod Colossen. St. Anna havde just i disse Dage ægtet en overordentlig smuk Pige, som jeg kjendte personligt. Kun 8 Dage varede Hvedebrødsdagene; for i Øieblikket marscheerte han med denne hele Division imod Paredes. I Mejico saae jeg ham og undgik med megen Møie at følge ham. I mit Hjerter kunde jeg ei længer være hans Ven.

I Maj Maaned forrige Aar lod han mig kalde til Mejico og uden at adskille mig fra mit Chor offentlig, holdt han mig i denne Stad to Maaneder med Snak, fordi han frygtede General Valencia, hvis Ven jeg var, og sendte mig, som sagt, med Canaliso til San Luis, bestandig adskilt fra mit Chor. Mine politiske Meninger vare og høist forskjellige fra hans, og jeg kunde følgeligt ei have ledsaget ham med megen Lyst. Neppe havde han fjernet sig 6 Dagsreiser fra Mejico, førend Uveiret brød løs i Mejico selv. Canaliso begik en uhyre Daarlighed. Faae Dage efter St. Annas Afmarsch forefaldt meget heftige Disputer i Senatet. Gallerierne vare overfyldte med velklædte Mænd, og en almindelig Entusiasme ledsagede en af Oppositions-Oratorerne. Canaliso vilde efterligne Napoleon og gav Ordre til at lukke Senatets Døre og ophævede saaledes Congressen. 2 Dage efter dette ulykkelige Decret brød Revolutionen løs. General Conde, min gamle Oberst i den militaire Skole og hele Mejicos Garnison forenede sig, og Kl. 1 om Dagen tog man os fangen i Slottet, udnævnte General

Herrera Præsident og indstalleerte et nyt Ministerium. Canaliso havde nær sprængt os Alle i Luften; thi i sin første Extase styrtede han sig med en Lunte over et Krudtmagasin i Slottet, der indeholdt et betydeligt Antal Tønder; dog en Adjutant rev lykkeligviis Luntten af hans Haand.

Folket omstyrtede Alt, der havde St. Annas Navn, Buster og Inscriptioner bleve brukne istykker, men ingen Classe af Uorden fandt Sted. Kl. 10 om Natten reed jeg meget roligt til mit Hjem, uden at i Slottet en Eneste forbød mig Udgangen. Kun Canaliso forblev fangen i sine Værelser. Saaledes endte den første Akt af dette Drama. — *Garcia Conde* var bleven udnævnt til Krigsminister, og lod mig strax kalde for at tilbyde mig Ansættelse i Stadens Fortificationsværker; thi man frygtede meget St. Anna. Jeg udbad mig 8 Dages Betænkningstid, fordi det syntes mig meget udelicat at fægte imod St. Anna, saalænge Canaliso sad fangen. Denne stakkels General lod mig ligeledes kalde og opmuntrede mig til at følge det nye Gouvernement, fordi St. Annas Time var kommen, som han udtrykte sig. Dog, jeg vilde ei erklære mig, og først da et Decret annunceerte enhver Militair, der ei præsenteerte sig, som Forræder, blev jeg nødtvungen til at gjøre det Samme.

General Valencia tog ligeledes Partie, og man udnævnte ham i Øieblikket General over hele Garnisonen. 8000 Frivillige forskandsede Stadens Klostre og Taarne, medens Garnisonen, omtrent 3000 Mand stærk, arbeidede i Fæstningsværkerne. Jeg fik Ordre at stille mig i Spidsen for et Compagni

Sappeurs for at minere flere Broer, skulde St. Anna ville tage Byen med Storm. Faae Dage efter dette vendte St. Anna tilbage med omtrent 12000 Mand. Han havde opgivet at forfølge Paredes, fordi han med Rette frygtede Mejico mere. Dog, hans Time var som sagt kommen. Overalt pronunceerte man sig. Dagligt ankom Extraordinairer, der forkyndte nye Proclamaer. Alene hans Division forblev tro, og havde han angreben Mejico, havde han uden Tvivl erobret Staden. Men Mistro havde angreben ham; han forlod sig ei engang paa sine Creaturer, og forlod Mejico for at angribe Puebla, der ligeledes havde befæstiget sig. Ogsaa her fandt han Modstand, og imedens han opholdt sig for denne Stad, havde Paredes forenet sig med Bravo og marscheerte i dobbelte Dagsmarcher imod ham. Kun en eneste Nat, og Paredes havde naaet ham. Dog, St. Anna havde tabt sin hele Aandsnærværelse. Istedetfor at vente roligt Paredes, befæstige sig med sin brillante Division, der brændte for ham og af Lyst til at fægte, forlod han med sin Husargarde sin hele Armee, med den Hensigt at indskibe sig paa en engelsk Fregat. To Miil fra Kysten afskedigede han sin Garde, og faae Timer efter blev han tagen tilfange af bevæbnede Bander.

Ubegribeligt synes det, at St. Anna, for hvem Alle skjælvede, havde taget en saadan Beslutning, hvor han burde have endt sit Liv med Sablen i Haanden. Dog Intet af dette skeete. Som en feig Hare endte han sin politiske Løbebane. Saaledes endte denne Revolution. General Valencia

udbad sig Tilladelse til at besøge et af hans Godser i *tierra caliente*, og jeg ansøgte ligeledes for to Maaneder Tilladelse til at ledsage ham, for at gjenvinde min Sundhed, der havde lidt meget i denne sidste Strabadse. Det var den første Gang, at jeg havde seet Syden af Mejico. Vi ankom den første Dag til Cuernavaca, 18 Miil fra Mejico, og følte allerede Italiens Himmel her med alle dens Frugter. 4 Miil førend at ankomme til denne Stad var Veien belagt med Snee, og med Glæde gjenkjendte jeg en af mine Sletter i mit kjære Fædreland; dog, som sagt, efterhaanden som vi nedstege, formindskedes Kulden, og i Staden selv var det et meget behageligt Clima. Kun disse pludselige Forandringer seer man i dette Land. Paa en Side af et Bjerg er det varmt, paa den anden Side fryser det. Den smukkeste Hauge jeg har seet, findes her i Cuernavaca, fuld af Oranger og en Mængde Sydfrugter, ukjendte i Europa. Den næste Dag ankom vi til Generalens Gods, en Sukkerplantage, hvor jeg udhvilede mig og levede som en Prinds. Hele Dagen var jeg paa Jagt eller fiskede; thi dette Land er overordentligt rigt, og overalt vrimler i Syden af Jagt og Fisk. Dog kort Tid varede min Glæde. 8 Dage efter min Ankomst sprængte en Coureer ind i Gaarden med et Brev til mig fra Krigsministeren, i Øieblikket at begive mig til Mejico for at tage Commandoen over St. Annas Livgarde, et Husarregiment, eqviperet med al asiatisk Luxus i Uniform og Heste. Meget smertede det mig at adlyde, for dets Oberst var en Ven af mig, og naturligviis

i Unaade med det nye Gouvernement; men hvad skulde jeg gjøre? Jeg maatte adlyde.

Lykkeligviis kjendte dette Regiments Officierer mig Alle; d. 15. Juni havde jeg fægtet med flere af dets Soldater, og i det første Husarcorps, hvori jeg havde tjent, havde vi været i Garnison til-sammen. 3 Dage efter min Ankomst til Mejico afmarscherede jeg med mit Chor til Tambaya, en Miil fra Mejico. Dette var i de første Dage i Februar. — I Marts fik jeg Ordre at marschere til Lagos (By i Xalisco) 150 Mile fra Mejico, hvor General Paredes formeerte et Canton, største Delen med St. Annas Tropper. I Leon, en Dagsreise fra Lagos, opholdt jeg mig 3 Uger for at udhvile med Regimentet, og for Fouragen, der er meget godt Kjøb. Leon er et af de yndigste Steder, jeg har seet. Et herligt Clima, og fuldt af Frugter, og mange Fornøielser her mellem Familierne. Jeg levede her overordentlig vel. Mit Regiment har en meget smuk Musik, der hver Aften morede os i den offentlige Promenade. Men General Paredes Ankomst nødte os til at marschere til Lagos, der ogsaa er en smuk lille Stad, der især er bekjendt for dets Mængde af smukke Piger. Virkelig er det vanskeligt at træffe en Forening af smukkere og mere naturlige Piger. Havde jeg ei gjort det Løfte aldrig at gifte mig, troer jeg, at jeg her opgav Pebersvenden. Dog atter lød Trompeten til Afmarsch. Urolighederne med Tejas brød løs. Mejico har meget følt dette Lands Forening med de forenede Stater, og vi ere her i San Luis 10.000 Mand under General Paredes for at gaae til Tejas.

4000 Mand staae i Monterey (Hovedstaden i Staten Leon), og hvert Øieblik frygter jeg, at Gouvernementet begaaer den Daarlighed at erklære Krig til de forenede Stater, en Krig, som vi ei kunne udholde, fordi Amerika besidder Alt, hvad vi mangle. Dertil kommer, at indre Uroligheder herske i det Indre af Mejico, og uden Armee er Mejico fortabt. Den nærværende Præsident, General Herrera, er en svag Mand, men meget retskaffen. Desværre er det ei den bedste Recommendation i disse Omstændigheder. Dog komme, hvad Gud vil; jeg er beredt. Armeen er meget forenet, og vi ønske Alle at gaae til Tejas, saasnart Tiden tillader det; thi i dette Øieblik er det umuligt af Mangel paa Vand. Jeg har indrettet Alt for min Reise, og kjøbt mig en lille Reisevogn, for mit Been smerter mig ofte tilhest af et Par Saar, jeg har havt.

I Marts Maaned, faae Dage efter min Afreise fra Mejico udbrød et frygteligt Jordskjælv, der næsten ødelagde Halvdelen af denne skønne Stad. Det smertede mig meget ei at have været Øienvidne til dette Jordskjælv, der skal have været frygteligt.

Her i St. Luis have vi et smukt Theater, skønne Musikchorer, og min gode Kok, hvad ei er en ligegyldig Sag. Hele Dagen have vi Revuer og Evolutioner og følgelig god Appetit; min Sundhed er vel, og jeg frygter kun Kulden i disse to Maaneder, der her er en Smule slem.

Hvorledes befinder Molbech sig? Viis ham ei dette Brev, thi det koster mig en uhyre Møie

at skrive Dansk; det er ei længer Affectation, og dersom jeg ei snart gaaer tilbage, forglemmer jeg at tale Dansk. — —

XXI

Mejico, 27. Junio 1846.

Min inderligt elskede Søster!

— — **H**vor ofte staaer jeg ei i Begreb med at udbede en Tilladelse paa et Aar for at see mit Fødeland, men stedse modsætte dette Lands Uroligheder sig mine Projecter. Jeg besidder, Gud være lovet, Formue nok for at kunne gjøre denne Reise, og hvad forhen manglede mig, er idag ei hvad der forhindrer mig i at iværksætte min Plan. Men hvorledes kan jeg forlade Tjenesten i et Øieblik, hvor en udvendig Fjende truer os; hvorledes opgive mit Chor i et Moment, hvor Gouvernementet paanye overvælder mig med et nyt Avancement; just idag har Præsidenten udnævnt mig effectiv Oberst for et nyt Husarregiment, der har 800 Mand. Om faae Dage afmarchere vi for at begynde Feldtoget imod de forenede Stater. Ulykkeligviis kan vi ei bekæmpe denne Nation, ei for dens gode Soldater, men fordi de forenede Stater i faae Dage kunne bevæbne en Masse Tropper og har Millioner af Penge. Men vor herværende Præsident vil absolut aabne Feldtoget, og dets Udfald er ei vanskeligt at forudsige. Vor Division er

omtrent 14000 Mand af det bedste Landet kan frembringe; men det er ei tilstrækkeligt. Mejico staaer i dette Øieblik i en høist kritisk Position. Alle dets Havne er bloqveerte og idag bombarderer man Vera Cruz. Stakkels Land!

Man taler meget stærkt om, at St. Anna atter vil blive tilbagekaldet. Han lever i Havannah og har mange Venner mellem os Soldater. —

Vi ankom i Januar Maaned til Mejico uden et Skud Krudt. Faae Dage efter afmarscheerte en Division til Matamoros imod den amerikanske General Taylor, der nylig har slagen vore Tropper med et Tab af meer end 1000 Mand. Skylden har for største Delen vort slette Artillerie, et Vaaben, som Amerikanerne au contraire forstaae meget vel at behandle. Gud maa vide, hvorledes vore Tropper have kunnet tabe imod dette Pak. Jeg ønsker af ganske Hjerte at befinde mig i Spidsen for mine Husarer nær dem; thi skjøndt vi stedse ville tabe i Længden, kunne vi dog idetmindste i Førstningen gjøre Noget. Du vil om kort Tid, min kjære Søster, see mig som General eller aldrig mere. — —

Jeg har havt den Fornøielse at see mig meget omtalt i en tydsk Avis (Strasburger Zeitung). Dog nok af Selvroes. — —

Jeg staaer i dette Øieblik atter i Giftetanker, og dette atter med en Arving. Dog jeg veed ei, hvad jeg skal tænke om denne Historie. At gifte sig er for mig en Opoffrelse; mit Pebersvendeliv er mig langt kjærere, mellem mine Soldater og Heste. Dog Fornuften tilsiger mig, at en smuk

Kone med en Herregaard paa 8 a 9 Miil i en deilig Egn og et yndigt Slot er et ganske fornuftigt Giftermaal. Herregaarden er vurderet til 150,000 P., og kun to Søstre leve. Paa min Marsch til Lagos opholdt jeg mig der en Nat og har flere Gange sidenefter besøgt dette Sted. Dog jeg veed ei, hvad jeg skal gjøre. Paa den ene Side mit Regiment, paa den anden min Brud. Efter Feldtoget ville vi see, hvad Enden bliver; thi for Øieblikket maa jeg først afmarschere. — —

XXII

Palmillas de Tampico, 17. Decbr. 1846.

Min uforglemmelige Hanne!

Igaar modtog jeg med en Coureer, som General S. Anna gjorde mig den Ære at sende mig alene i dette Øiemed dit kjære Brev og ligeledes fra min elskede Søster Maria. Hvorledes glædede det mig at høre fra Eder Alle, og endmere i de Øieblikke, da kun faae Miil adskille mig fra Fjenden. Min Brigade er den femte Cavallerie-Brigade, som staaer i Observation meget faae Miil fra den amerikanske Armee. Du veed vel sagtens, at en Krig er udbrudt mellem Mejico og de forenede Stater, og allerede to betydelige Træfninger have fundet Sted med mere Tab paa amerikansk Side, skjøndt de have desværre vundet. Hele Landet er i Oprør

og meer end 30.000 Mand formeere et Canton i San Luis.

Hvor besynderlig er ei Skjæbnen! Havde jeg Tid og, for at udtrykke mig bedre, Rolighed nok til at fortælle dig mit sidste Aars Begivenheder, vilde du græde og lee af alle mine Hændelser. Jeg er nu ei alene en historisk Person i mit Land, men ogsaa her, thi jeg har seet mig i saamange Farer i dette Aar, hvor alene min store nordiske Kulde har kunnet redde mig. Navnlig den 4. August saae jeg mig alene med en Søn af Keiser Iturbide i Slotspaladset i Mejico, alene med 300 Soldater og 8 Kanoner. Mit Mød reddede mig, tilgiv mig min Selvrees, og til mig skylder St. Anna sin Hjemkomst til dette Land. Gouvernementet har udviist mig mange Æresbeviisninger; jeg har afslaaet Alt og brænder kun af Lyst og Glæde ved at vide, at om faae Dage, maaskee faae Timer, marschere vi imod disse infame Yankees, som jeg hader. Jeg commanderer omtrent 2000 Heste og frygter Intet; maaskee falder jeg, men med Ære, og mit Navn er, Gud være lovet, bekjendt i hele Mejico. Atter er jeg halv forlovet med en smuk og meget dannet Pige, som besidder et overordentlig smukt Gods kaldet la Goleta nær Mejico. Men Gud veed, naar dette Ægteskab vil finde Sted. Jeg har saa meget i Hovedet. — —

Saa meget er vist, at jeg længes uendeligt efter at see dig og hele Familien; thi ei et Øieblik forglemmer jeg mit Hjem, hvor saa mange Glæder og Taarer have blandet sig, det søde Navn, som bringer mit Hjerte til at banke mere end

Kanonernes Torden, og Gud forunde mig denne Gunst, den Almægtige, for hvem mit Hjerte brænder af Taknemmelighed; thi til ham alene skylder jeg min Tilværelse, der saa ofte har svævet i Fare, mit Navn og Alt, hvad Godt jeg endnu besidder i mit Hjerte. Dog, min kjære Hanne, undskyld min Entusiasme; men for hvem kan jeg bedre udøse mit Hjerte, end for min fromme og gode Søster, der har givet mig saamange Raad, der have hjulpen mig i mit urolige Liv!

XXIII

Feldlejer ved Vittoria*), 12. Januar 1847.

Min uforglemmelige Søster Hanne!

En besynderlig Lykke har ledsaget dine to sidste Breve fra forrige Aar; thi begge har jeg modtaget i faae Uger og i Marsch imod Fjenden. —

Du seer af Overskriften, at jeg staaer atter paa Krigsfod; mit Regiment med 300 Jægere staaer som Forpost imod de amerikanske Skarpskytter, og kun faae Miil adskille os. General Taylor er nu i Vittoria med 7000 Mand; kun et Bjerg adskiller os. Men hvilket Bjerg! Aldrig har jeg gjort en saadan Reise, og mange slemme Veie har jeg seet i mit Liv. Det er en overordentlig skjøn Egn, fuld af Naturrigdomme, overalt vrimler af Vildt; men det svimler nu for Øinene at passere denne Vei. — — Fra Palmillas marscheerte jeg

*) By i Tamaulipas.

General Langberg.

med 1000 Heste over disse frygtelige Klipper til Vittoria, en overordentlig skjøøn Stad, fuld af alle Sydfrugter, varm og smilende som en Foraarsdag. Juleaften ankom jeg og blev modtagen med aabne Arme af dens Indvaanere, der med Frygt og Angst ventede paa Fjenden. Hvilken behagelig Juleaften tilbragte jeg under disse skjøønne Appelsintræer, der omringede mit Huus! Hvor vel udhvilede jeg mine trætte Lemmer; thi hele Dagen havde jeg næsten gjort tilfods, da Ingen kan ride paa disse Klipper. Mine Tanker svævede til mit Hjem, og halv i Drømme saae jeg Eder Alle svæve forbi mine Øine; den kjære Juleaften, der bringer saa mange Barndoms-Erindringer i ethvert Hjerte! Den næste Morgen afmarscheerte jeg for at modtage Fjenden, der 3000 Mand stærk marscheerte over Vittoria. Stærkt slog mit Hjerte denne Morgen. fordi endelig en Dag var kommen, da jeg paa egen Regning kunde dirigere mine Operationer. Mit hele Regiment deeltog i min Glæde og Entusiasme. Disse Øieblikke, hvor du griber din Landse, og i Kanonernes Torden og Kuglernes Susen om Ørene styrter dig over Fjenden med et Regiment Cavallerie, ere sublime, og med Skræk og Glæde tænker man tilbage derpaa.

10 Miil fra Vittoria ventede jeg paa Fjenden. Mine Soldater vare alle skjulte i Skovene, og paa et Signal havde jeg besluttet at angribe paa alle Sider. Amerikanerne anede ei det Mindste om vor Ankomst; umuligt var det for dem, at Cavallerie havde passeret disse frygtelige Klipper. Allerede ankom deres Forpost, 100 Heste, og ingen rørte

sig. Det var Kl. 3 om Morgenen; i en halv Time havde jeg været Herre over deres Skjæbne; men min Ulykke vilde, at i dette Øieblik ankom en Extrapost med Ordre at vende tilbage over Klipperne, opgive Vittoria og kun observere Fjenden. Jeg kan ei beskrive dig min og mine Soldaters Forbittrelse. At tabe et saadant Øieblik, et Bytte af 100 Vogne og 2 Millioner Doll.; det var et haardt Slag.

Den samme Nat ankom vi til Vittoria, hvor hele Congressen modtog mig og opfordrede mig til at pronuncere mig imod St. Anna, fordi han havde solgt Nationen. Isandhed jeg troer det Samme, fordi jeg ei kan begribe denne Maade at føre en Krig. 12 Dage staae vi imod Fjenden uden et Skud. Vore Telte staae paa den anden Side af Amerikanerne, kun et uhyre Bjerg adskiller os. Mine Jægere see dem dagligt, og mine 50 Indianere, fuldkommen liig Coopers i hans skjønne Noveller, med Pile og Buer, halvnøgne og kun bedækkede med Huder, omringe mit Telt for at udbede sig Tilladelse til at skalpere de hvide Mænd. Den samme Methode, det samme Sprog som Coopers Mohikanere have de Alle; de ere meget farlige, og Gud frie mig for dem i en Skov alene. Dog tro ei at jeg passerer mit Liv saa slet; jeg har en fortræffelig Kok, gode Vine, daglig Vildt, og vi spise 10 a 12 Personer ved mit Bord, som kunde gjøre Ære i Europa. Jeg har et Dusin Sølvplatter og Glas, Knive og Alt af Sølv; saa jeg forsikrer dig du vilde spise hos mig med Glæde, og endog din Mand, der er en Smule forvænt.

Mit Telt er meget smukt og opslaaet i den yndigste Egn af Verden. Hver Aften have vi Musik, og i dette Øieblik spille to Guitarer og et Par meget smukke Stemmer synge; Fruentimmer eller Mænd, det siger jeg dig ikke! Dog nok om militaire Sager, skjøndt det er vanskeligt, naar jeg blot aabner Øinene og seer, hvor jeg er. — —

Min dyrebare Maria og høistærede Svoger!

Hvor meget maa jeg ei takke Eder for de kjære Breve, I sende mig, og de velsignede Erindringer, der medfølge fra Sorøe, Frederiksborg etc. Hvor ofte betragter jeg disse Egne, hvor min Ungdom svandt hen rolig og fornøiet! Det forekommer mig som en Drøm, at jeg har seet disse Steder med mine egne Øine. Hvert Kammer, hvert Vindue kjender jeg i Sorøe Academie, hvor jeg studeerte, hvor jeg slumrede, hvor jeg sad indespærret til Straf. Nu er jeg fri, nu lever jeg i en Løbebane, jeg altid drømte om som Dreng, en Løbebane fuld af Roser og Tjørne, og dog trille mine Taarer blot ved Tanken om mit fredelige Hjem, mit kjære Sorøe, min deilige Sø og herlige Bøgeskove. De svandt, de blide Barndomsdage, min Rolighed, min Fryd svandt hen, som Baggesen saa skjønt siger, og som jeg aldrig forglemmer. Og dog, hvad vilde jeg give, for at I kunde tilbringe en Tid paa denne samme Plet, hvor jeg skriver disse Linier, ved min Side, omringet af Bjerge og Dale, Søer og Skove, Indianere og Sol-

dater; Alt livligt, Alt Sang og Spil, overalt Lys og Flamme og en herlig Sommeraften! Uvilkaarligt løfter jeg Øinene og betragter min hele Omegn og seer den skjønne Aften og den triste Maane, der med megen Kulde betragter Eder indesluttede inden fire Vægge, i kjærlige Kysse som Hvedebrødsdagene giver: og jeg — med hvem? Med mine to store Hunde ved min Side, mine Skildvagter i Døren og mine Adjutanter med Guitarer, lystige og muntre. Imorgen sender maaskee en Kugle En af dem til den anden Verden. — —

I dette Øieblik ankommer en Extraordinair, og jeg maa slutte i Galop. Gud veed, hvad for Nyt vi atter have! -- —

XXIV

Mejico, 12. Februar 1848.

Min kjære uforglemmelige Søster!

Endelig er jeg istand til at kunne gribe Pen-
nen for idetmindste at lade dig og hele min Familie vide, at jeg endnu lever. Jeg kan forestille mig, hvor urolig du har været; men det er ei min Skyld. Et Saar i min høire Arm forhindrede mig i lang Tid i at skrive og sende dig et Brev og alle Communicationer vare naturligt afbrudte. Mit sidste Brev var fra Juni Maaned. — —

Du veed vel nu Enden paa denne ulykkelige Campagne, hvor ethvert Slag er bleven vunden af

den amerikanske Armee. Ubegribeligt kommer det mig endnu for, at vi saaledes have tabt, og jeg er fast overbevist om, at der har været Forræderie i Spillet. Denne elendige Santa-Anna har solgt os, har opoffret mange tusinde Liv, og hvad mere er, vor militaire Ære. For at give dig et Begreb om det, vil jeg i Korthed fortælle dig vore sidste Slag. — Du veed vel, at Santa-Anna i Cerro-Gordo (Bjergby i Vera Cruz) i en halv Dag tabte et betydeligt Slag, hvor næsten alle vore Linie-tropper mistede Livet eller bleve tagne tilfange. I Mejico formeerede han atter en Armee af 20,000 Mand; men du kan vel forestille dig, hvad for et sammenskrabet Pak: Borgere og Liniesoldater; alt var ei et Skud Krudt værdt. Deres Officierer vare Alle Creaturer af Santa-Anna, denne forfængelige Hare, der ei vilde fægte en halv Time. Dette var den frygtelige mexicanske Armee, som General Scott havde at bekæmpe. Dog en eneste Division, som kom i fordoblede Marscher fra San Luis, alle gamle Soldater, der havde tilbragt deres Liv ved Grændserne i Kamp og Strid med Indianere og Yankees, var mere værd end hele den mexicanske Armee. Vor Division formeerte 5000 Mand under General Valencia. Jeg var afreist i Mai Maaned med denne General for at modtage Commandoen af den første Brigade. Du vil maaskee erindre dig fra mine forrige Breve, at denne General havde mig meget kjær, og altid havde gjort mig mange Tjenester. Den 10. August ankom vi til Mejico, og den 16. ankom den amerikanske Armee, omtrent 14000 Mand stærk.

Den 17. erholdt vi Ordre til at marschere til San Angel, og en Miil derfra, paa et Sted, kaldet Pa-dierna el Contreras (By sydvest for Mejico) angreb den amerikanske Armee os den 19. August Kl. 1 om Eftermiddagen. En frygtelig Kanonild varede indtil Natten, da en saa skrækkelig Regn begyndte, at alle vore Vaaben bleve gennemvaaede, og først ophørte Kl. 6 om Morgen. Om Eftermiddagen erholdt jeg Befaling til at angribe et Riffelregiment, aabne mig Veien og situere mig bagved Fjenden, der efter sin gamle Taktik forsøgte at omgaae vore Positioner og angribe os i Ryggen. Denne Charge kostede mange brave Soldater og gode Officierer. En intim Ven af mig, Oberst Frontera, faldt ved min Side. — General Santa-Anna ankom omtrent Kl. 5 med 7000 Mand og situerte sig imellem Fjenden og Valencia i den brillanteste Position, jeg har seet i mit Liv. Men ei et eneste Skud faldt for at hjælpe os. Forgjæves sendte jeg Adjudant paa Adjudant til ham, og tilsidst reed jeg selv til ham, og efter en meget heftig Ordstrid erklærede han, at Valencia ei havde adlydt hans Befalinger, og derfor vilde han ei hjælpe ham.

Kan du troe saadanne Ting, at en General opoffrer sit Land for at hævne sig paa en Anden. Den næste Morgen angreb hele den amerikanske Armee os. Vore Soldater havde tabt Moralen; thi Ingen var det undgaaet at Santa Anna havde forraadt os, og Kl. 9 om Morgen vare Amerikanerne i Besiddelse af vore Kanoner og vor hele Division forloren. — Endnu om Morgen saae

jeg General St. Anna og havde atter en heftig Strid med ham, hvorpaa Enden blev, at han gav Ordre at arrestere mig og afgive mit Sværd. Jeg var saa forbittret, at jeg nær havde skudt ham ihjel, og fulgt af en Snees Soldater sprang jeg ind i Chorobusco (By sydvest for Mexico), hvor Amerikanerne just angrebe for der at lade mit Liv heller end afgive mit Sværd. En frygtelig Strid begyndte der. Vi vare 800 Mand og først Kl. 4 om Eftermiddagen lykkedes det at storme os med Bajonetten; thi vil du troe, at Santa-Anna sendte os ei engang Krudt og Kugler, og førend det sidste Skud var fyret, kunde de ei tage dette Fort. Her fik jeg et Skud i Armen, og kun ved min prægtige Hest reddede jeg mig fra at blive tagen tilfange. Siden da har jeg ei blandet mig i noget Slag; men alt er gaaet tabt paa denne Maade. Jeg fremstillede mig i Quarteret og fik af Krigsministeren en meget god Modtagelse og et nyt Æreskors for min Opførsel; men kjed af Soldaterlivet og for at kunne blive kureret ansøgte jeg om Tilladelse til at gaae til Mejico, hvor jeg er bleven meget vel modtaget af General Scott.

Jeg havde endnu den Ulykke at miste mine Heste, Vaaben og 500 P., som jeg havde i Lommen; thi 20 Røvere angreeb mig og to Betjente, fyrede et Skud i mit Ansigt og tog Alting fra mig, to Miil fra Queretaro. Dog Gud være lovet, jeg eier nok for at kunne leve og tænker meget paa en Reise til Europa. Freden vil snart blive sluttet, thi Mejico har ingen Armee mere, og jeg vil sagtens bede om min Afsked. — —

XXV

Mejico, 16. Februar 1848.

Min kjære, uforglemmelige Søster!

— — Med Grund siger sogar den latinske Forfatter og General Julius Cæsar, at den borgerlige Krig er den værste Landeplage. Amerikanerne have vundet, uden at de selv forstaae hvorledes. Freden vil formodentlig blive sluttet og fremmede Tropper hvervede. Jeg har just faaet et Brev fra Krigsministeren, hvori han spørger mig, om man med Lethed kunde engagere Tropper fra Europa. — Jeg lever i dette Øieblik et trist Liv i Mejico; thi min Charakter er ei skabt for at leve med Yankees. Det er et grovt og udannet Folk, og deres Soldater et sammenløbet Pak fra hele Verden. Dog maa man indrømme dem, at det er et tappert Folk og desværre vore Mexicanere et tøilesløst, svagt Folk, der nu lever her i Mejico meget fornøiet med de samme Yankees. Jeg vil formodentlig gjøre en Reise til Vera Cruz for at gjensee Havet og leve et Par Maaneder for min Fornøielse i et varmt Clima; thi efter mange Aars Forløb i disse tørre Regioner har Legemet nødig at transpirere en Smule.

— — Atter har jeg faaet nye Tilbud fra Gouvernementet om at tage Commandoen over et Regiment, og atter har jeg afslaaet. De fortjene

ei, at en Fremmed udgyder sit Blod for dem mere, og sagtens vil jeg faae min Afsked. Et smigrende Tilbud ,har General Scott givet mig; men hvorledes kunde jeg antage dette? —

XXVI

Durango, 1. April 1849.

Min kjære, elskede Søster!

— — Du vil af Overskriften see, at jeg atter er langt borte fra Mejico og vil endnu have at marschere til Grændsen af de forenede Stater og Mejico, hvor jeg er udnævnt til Grændse-Inspecteur i de militaire Colonier. Det er et besværligt Embede for de hyppige Fægtninger med de vilde Indianere, der oversvømme Grændsen, og naturligt meget trist, da kun faae Mennesker leve saa langt væk; men paa den anden Side tog jeg med Glæde dette Embede, fordi det er høist indbringende, og min Speculation er at gjøre mig Eier af mange Miil herligt Land og rige Sølv- og Guldgruber, som Ingen har vovet at bearbeide for de vilde Indianere. Mit Embede bringer mig omtrent 6000 P. aarligt, altsaa maa jeg nu ordentlig tænke paa at gjøre mig en Formue og sidenefter besøge dig, skulde jeg ei blive skalperet af Indianerne. Dine kjære Breve have bragt mig mangen Gang paa Tanker om at gaae tilbage og fægte for mit velsignede Fødeland, hvor jeg med Glæde

vilde opoffre mit Blod og mit Liv; men jeg har altid frygtet at komme forsilde og dertil har ogsaa bidraget mine republikanske Ideer. Du kan vel forestille dig, kjære Søster, med hvilken Interesse jeg har læst Alt over Danmark og selv disputeret for at forsvare dets Rettigheder; men har Danmark Ret med Hensyn til Holsteen, det er et vanskeligt Spørgsmaal. Bedre vilde det være for vort lille Danmark at forene sig med Tydskland, ligesom Preussen, Hanover etc.; og Danmarks Handel vilde blomstre tifold, mere end afhænge af en miserabel Autocrat som Rusland. Tro mig, kjære Hanne, det hele Konge- og Keisersystem er en Misbrug, som med Tiden maa gaae væk, naar Folkene indsee deres skammelige Misbrug. Dog under alle Omstændigheder ønsker jeg mit stakkels Fødeland og mine kjære Landsmænd al mulig Lykke og Held, og endnu slaaer et dansk Hjerte i mit Bryst med hele min Barndoms Ild og Fyrighed.

I Mai Maaned forrige Aar gjorde jeg en Reise til Vera Cruz for at tage Søbade. Du kan ei forestille dig, hvorledes Synet af Havet opvakte i mit Hjerte alle mine Barndoms Drømme; jeg saae igjen, kan jeg sige, Kjøbenhavns skjønne Rhed, kun under en brændende Himmel, hvor jeg næsten ei kunde respirere. Jeg opholdt mig der 24 Dage, besøgte dagligt alle Skibene, og morede mig med at stige op og ned, som en lille Dreng. Ulykkeligviis rasede Vomitoet eller den gule Feber frygteligt, mellem Amerikanerne i Besynderlighed; og den sidste Aften, jeg opholdt mig der, befandt jeg mig uvel, men forlod dog Staden. Ved min An-

komst til Jalapa, blev jeg stærkt angreben af Vomituet, og mellem 100 er jeg maaskee den Eneste, der i Jalapa har overlevet denne græsselige Sygdom, der udenfor Vera Cruz er endnu meget farligere. Paa min Tilbagereise til Mejico havde jeg atter den Ulykke at blive udplyndret af Røvere, der lykkeligviis kun tog ubetydeligt fra mig. Jeg opholdt mig siden den Tid længe i Mejico for at gjenvinde min Sundhed, og levede meget behageligt i den franske Consuls Huus, de Bary, hos hvem jeg leiede mig 3 Værelser. — Præsidenten Herrera, en høist agtværdig Mand, tilbød mig dette Embede, jeg nu har, i Besynderlighed for de idelige Communicationer, den amerikanske og mexicanske Inspecteur har med hinanden, da begge Nationers Tropper leve paa den samme Grændse, og fordi man her formeerer den nye Armee for største Delen af fremmede, den eneste Maadé, man kan have en ordentlig Hær. Man har reduceret Armeen ganske frygteligt, og, Gud være lovet, jaget en Mængde af disse lumpne Officierer væk.

Min Reise fra Mejico til Durango har været lykkelig og meget lidt besværlig, da jeg købte mig en Wienervogn i Mejico og saaledes gjør Reisen langt beqvemmere. Jeg kan ulykkeligviis ei være meget tilhest paa Grund af, at jeg fik en Kugle i Benet for nogle Aar siden. — —

Paa Veien til Fresnillo (Bjergværksby i Zacatecas) har jeg seet et Kors, hvor min stakkels Broder Ludvig faldt. Gjerne vilde jeg have oprettet et Monument der; men for hvem vilde det tjene og det vilde snart blive brækket istykker. —

Durango er en meget net By, hvor jeg har faaet en overordentlig god Modtagelse overalt hos Fremmede og Mexicanere. Om 8 Dage forlader jeg dette lille Paradiis for at afmarschere til Grændsen. — —

Inden jeg forglemmer det, maa jeg dog sige dig, at med dette Brev vil du ligeledes faae et Portrait af mig, som jeg ved en Hændelse igaar lod mig gjøre hos en Englænder, der tilbød mig det. Det er som alle disse Daguerretyper meget liig mig og i en simpel militær Husarkjole. Det er nu mange Aar siden at du har seet mig, saa du vil vel sagtens forundre dig over, at din Emil er bleven saa gammel. Dog, min kjære Søster, mit Sind er stedse det samme og jeg stedse lige frank og munter. — —

XXVII

Chihuahua*), 18. August 1850.

Min kjære, elskede Hanne!

— — Du veed, at Egennytte er ei min slette Side, men ulykkeligviis giver jeg for meget ud til at kunne spare meget. Dog har jeg i dette Aar været fornuftigere, og har kjøbt mig en Eien- dom ved Grændsen, og et meget smukt Huus i Chihuahua, ganske indrettet efter min egen Smag,

*) Stat i det nordlige Mexico.

og som koster mig mere end 3000 P. Hele Byen troer at jeg vil gifte mig for det smukke Huus; og saa ofte jeg kommer fra mine Reiser, hedder det, denne Gang gifter Obersten sig; men de bedrage sig; Pebersvend er jeg blevet, ei af Lyst, men fordi jeg ei har kunnet give op min gamle Passion i Mejico og vanskeligt vil forandre mit Sind, skjøndt jeg mangen Gang finder mit lille Huus for øde, og min Huusholderske, en gammel Hex, for uforskammet i at bedrage mig. — — Jeg lider meget af Faders Sygdom (Steensmerter), og har, Gud være lovet, haft Lykke til at finde en udmærket Læge, der forstaaer denne Slags Sygdom. Men jeg føler mig meget ulykkelig; vant til at ride maaskee 5 a 6 Timer og ofte hele Dagen, kan jeg nu neppe ride et Par Timer uden Smerter, og mit Liv, mine Beskjæftigelser udfordre alle disse Bevægelser, hvortil jeg næsten ei længer duer. Forestil dig min Utaalmodighed paa mine Reiser, i Forfølgelse af Indianere, der løbe med Vinden og ofte gjøre 50 Miil dagligt; — hvor lidet dygtig jeg er for denne Krig nu, som forhen vilde have været min største Glæde. Derfor tænker jeg nu alvorligt paa min Fremtid for at trække mig tilbage fra den militaire Carrière, hvor du kan tro mig, min kjære Søster, jeg har arbeidet meget og ofte faaet slet Løn, som man siger. Faae Fremmede have opnaaet min Grad her, og mange Timers Studering i mit Værelse, og mit fyrige Sind i Ilden har jeg kun at takke for, hvad jeg er. Hvad meget glæder mig, er den Høiagtelse, hvormed de amerikanske Officierer, der leve paa den anden

Side af Floden Bravo*) behandle mig, og endog den nuværende Præsident Taylor har yttret sin Tilfredshed til vort Gouvernement over at jeg kommanderer Grændsen. Jeg veed, at disse Ting glæde dig, derfor skriver jeg det, og ei af Forfængelighed. — —

XXVIII

Paso del Norte**), Mayo 24de 1853.

Min kjære, uforglemmelige Søster Hanne!

I største Hast sender jeg dig disse faae Linier gennem en ung Tydsker. — —

Du veed at jeg allerede i 4 Aar har levet ved de mexicanske Grændser som Inspecteur af de militaire Colonier; mit Liv er stedse activt og virksomt, og mangen Fægtning har jeg havt med de vilde Indianere. Forrige Aar sendte jeg dig et langt Brev fra Eagle Pass, nær Camurgo (By i Tamaulipas); jeg gik fra San Carlos med 60 Dragoner gennem en uhyre Ørken og forblev 25 Dage uden at see et levende Væsen, udsat for dagligt at blive angreben af de værste Indianere, kaldet Comanches. Som sagt, jeg fortalte dig mine Eventyr, mine videnskabelige Observationer, mine Fægt-

*) Bravo eller Rio del Norte udmunder i den mexicanske Havbugt.

**) By i Chihuahua.

ninger, mine Saar: en Kugle i Hovedet og en Arm brukken; men ulykkeligviis seer jeg af dit sidste kjære Brev fra 14. Dec. f. A., at i to Aar har du Intet hørt fra mig. Jeg veed ikke, hvad der er hændet to Breve, som jeg har skrevet. — —

General Prias, en Mand af min Alder, opdraget i Europa og meget riig, er den første Gouverneur her; vi leve tilsammen nu, og jeg elsker denne Mand saa meget, at jeg ikke kan forlade ham. Nye Tvistigheder med de forenede Stater har bragt os flere Regimenter til Grændsen, som jeg kommanderer en chef, men jeg haaber, at begge Gouvernementer vil arrangere disse Ting uden Blods-Udgydelse.

Som Videnskabsmand, hvorpaa jeg aldrig har tænkt, har man gjort stor Stads af mig for et historisk Værk jeg har skrevet over de forskjellige Indianer-Tribus, deres Origen etc.; saa du seer mig nu som Medlem af forskjellige mexicanske og fremmede Selskaber. Det er ikke af Forfængelighed, at jeg arbejder, men det interesserer mig meget at bringe alle disse vilde Mænd til Fornuft, og jeg har derfor studeert deres Charakteer meget. — —

Min Fødselsdag blev her celebreret med et Bal og Dinner for omtrent 50 Officierer, amerikanske og mexicanske; næsten Alle endte under Bordet. Du veed, hvorledes disse Mennesker drikke; lykkeligviis er det ikke min Feil. — —

XXIX

Chihuahua, 1ode August 1852.

Min kjære, elskede Maria!

— — Jeg er nu atter vendt tilbage fra el Paso med Brigaden, jeg kommandeerte, da Tvistigheder vare udbrudt mellem de forenede Stater og Mejico, der, skjøndt de for Øieblikket ere arrangerede, formodentlig vil frembringe en ny Krig imellem de to Nationer. Santa Anna er atter Præsident, og du vil maaskee erindre fra et af mine forrige Breve, hvis det er ankommen, at jeg havde en Disput med ham i et Slag ved Contreras, hvor jeg ulykkeligviis sagde ham min Mening maaskee en Smule for dristigt. Nok er det, at jeg hader ham og han mig; og jeg har allerede sporet det i en Ordre fra Krigsministeren, der sender mig til Coahuilas Hovedstad, Monterey, hvorhen jeg formodentlig ei vil gaae; da det er en Art Exil eller Forviisning. General Trias, Gouverneur og Commandant af denne Stat har skrevet til Mejico for at manifestere Gouvernementet mine Tjenester, og for at beholde mig her; men jeg troer, dette er meget vanskeligt og ønsker ikke at tjene under Santa Anna.

Jeg har ingen Formue, men tilstrækkeligt til at leve i mine Landeiendomme, og skulde de forenede Stater bygge en Jernbane, som de har proponeret, vil jeg tjene meget mere. Jeg har lige-

ledes faaet Tilbud fra mange Mænd af Agtelse i de forenede Stater at træde i denne Tjeneste, og muligt er det, at jeg gjør det. Der idetmindste er enhver Mand af Fortjeneste vel anseet, medens i dette ulykkelige Land jeg stedse bliver en Fremmed; jeg maa arbeide Nat og Dag og udsætte mit Liv for hundrede Farer og Fatiguer. Flere yngre Officierer end jeg ere allerede Generaler, medens jeg bærer de samme Epauletter. Jeg er, som sagt, kjed af dette Liv, og kan under alle Omstændigheder leve paa et yndigt Sted, hvor jeg besidder et Gods, der kan give mig 3—4000 P. aarligt. Jeg vil snart vide Resultatet, og give Eder Efterretning. Maaskee gjør jeg en Expedition til Europa, for vel indseer jeg, som Soldat kunde jeg aldrig løsrive mig fra mine Beskjæftigelser og erholde Orlov. — —

XXX

Nouvelle Orleans, 24. April 1855.

Min kjære, uforglemmelige Søster!

— — Siden Santa Annas Hjemkomst til Mejico er jeg bleven forfulgt overalt. Jeg var, som du erindrer, Inspecteur i Chihuahua, hvor jeg har mine Eiendomme, men blev strax forviist til Saltillo (By i Coahuila) og forfulgt af denne Generals Creaturer i et heelt Aar. Kjed af denne politiske Forfølgelse fordrede jeg ved Enden af forrige

Aar min Afskeed fra Tjenesten, og da jeg ei holdt mit Liv for meget sikkert, gik jeg til New-Orleans, som du vil erindre, det er 20 Aar siden jeg sidst besøgte. Jeg ankom her i Begyndelsen af Aaret og traf her en gammel Ven fra Mejico, Commandeur Ribaud, gift for 5 Aar siden med en af de ældste og respektableste Familier, og som eier betydelige Plantager. Mine Visitter bleve dagligt mere og mere interesseerte i dette Huus, hvor den ganske Familie er et Mønster af Godhed og bon ton. Jeg lærte at kjende en Cousine af Madame Ribaud, ved Navn Seraphine Trepagnier, og hvad de mexicanske Damer ei havde kunnet erobre i 20 Aar, tabte jeg i en Maaned og gav mit Hjerte og min Haand til denne ædle unge Pige, der er et Mønster af Skjønhed og Hjertens Godhed. Jeg maatte reise hjem til mine Eiendomme uden at sige et Ord, fordi jeg saae Forskjellen i vor Alder, og min Position i dette Øieblik fandt jeg for usikker til at gifte mig. Omringet af en Mængde unge Herrer troede jeg det ogsaa umuligt at en af de eleganteste Damer i New-Orleans kunde elske og foretrække en Mand, hvis Haar allerede begynder at blive graat. En lille Lystreise med hende og hendes Familie tog alle mine gode Forsætter væk; du veed, naar Hjertet er fuldt, løber Munden over; jeg deklareerte min Kjærlighed, det er idag 3 Uger siden, og forrige Torsdag blev jeg viet til denne Engel i New-Orleans Cathedral-Kirke, Kl. 12 om Formiddagen. Man forsikkrer, at det er mange Aar siden man har seet et saa smukt Par, og en saa elegant Verden. Hele Kirken var fuld. Med

Religionen har her ei været nogen Vanskelighed; hun er katholsk.

Hendes Familie besidder betydelige Eiendomme nær denne Stad; og skulde jeg være lykkelig nok til at kunne realisere, hvad jeg har i Mejico, er det meget probabelt at jeg forbliver i de forenede Stater. Jeg reiser nok den 3die Mai til Chihuahua og efterlader min Kone her hos sin Familie. — Gjerne vilde jeg give dig en nøiere Beskrivelse over min smukke Brud; men det er mig umuligt. Jeg skal sende dig et Portrait og indskrænker mig denne Gang til at sige dig, at der er ingen skjønnere Fruentimmer i Verden, end en Kreolerinde, Billedet paa Grace og Elegance.

Du seer altsaa, min kjære Søster, at jeg, den gamle, endeligt har givet op min Pebersvendestand og i dette Øieblik er en meget lykkelig Mand. —

Affairerne i Mejico gaae meget slet. Jeg haaber, at Santa-Anna snart vil blive styrtet, og min Stilling — skulde jeg ønske at træde ind — vil være meget brillant, fordi jeg har lidt meget for min politiske Opinion. —

XXXI

Mejico, 15. April 1856.

Min kjære Søster Hanne!

— — **T**rods min smukke Kones og hele Familiens Modstand forlod jeg ved Enden af Mai f.

A. New-Orleans. En ny Revolution var udbrudt i det nordlige Mejico, hvor jeg var meget bekjendt, og oprigtig talt kunde jeg ei modstaae min Lyst til at hævne mig paa Santa Anna og høre Kanoerne igjen. Det militaire Liv er for mig en Vane, som det vil koste mig megen Møie at give op. Efter et Par ubetydelige Træfninger imod Santa Annas egen Livgarde tog Revolutionen mere og mere Overhaand. Coahuila, en af de betydeligste Provindser, udvalgte mig til kommanderende General, og faae Maaneder derefter, i November Maaned, havde jeg den Lykke totalt at slaae et amerikansk Filibuster-Partie fra Tejas, der angreb Coahuila for at hævne sig paa Indianerne, der havde faaet Protection under min Commando.

Denne Træfning, som var meget blodig og med ringere Forcer fra mexicansk Side, gav mig et langt større Navn, end jeg fortjente, og da jeg paa samme Tid blev udvalgt til Gouverneur af Staten, benyttede jeg dette Øieblik til at aabne Døren for tyske Colonister. Resultatet har du seet i de amerikanske Aviser, hvor Udlændinge overalt rose min Opførsel, og Amerikanerne skrige imod mig som en Hader af deres Nation; og ei tilfreds dermed fortæller man hundrede barbariske Historier om mig, hvorom jeg bekymrer mig meget lidet, fordi jeg veed, at alle anstændige Folk, som kjende mig, foragte disse Løgne. Navnlig anklager man mig for at beskytte Slaverne, der løbe væk. Jeg vilde give en Arm, kunde jeg gjøre alle disse ulykkelige Skabninger frie.

I Januar Maaned blev jeg kaldt til Mejico for

at arrangere forskjellige Forretninger, og den nuværende Præsident Comonfort, en fortræffelig Mand, gjorde mig den Ære at udnævne mig til effectiv General de Brigada, som i dette Land er en meget høi Stilling, som faae Fremmede have opnaaet her, hvor ulykkeligviis Fortjenester ofte afhænge af Gunst og Faveur. Puebla havde i disse Dage pronunceeret sig for Geistligheden; — det liberale Partie ønsker nemlig at tage de uhyre Rigdomme væk fra denne jammerlige Stand, der er Skyld i alle vore Omvæltninger. Biskopperne og Munkene forførte den største Deel af Armeen til at slaaes for dem, og den 1ste Marts forlod vi Mejico, hvor Præsidenten havde udnævnt mig til *Chef de l'état mayor*. Den 8de angreeb 5000 Mand os; en meget blodig Træfning forefaldt, hvori vort Artillerie dræbte over 1000 Mand. Den 10de ankom vi til Puebla, efter 2 Dages nye Fægtninger, hvor jeg atter havde den Lykke at udmærke mig, idet jeg med 10 Dragoner sprængte ind i Puebla og tog et Kloster, som var os meget vigtigt, og efter faae Dages Bombardement capituleerte man.

Du kan tænke dig den almindelige Gjæring, der nu er i Landet. Det liberale Partie vil have Religions-Frihed, en bas Geistligheden, Kolonisation og alle Slags Garantier for Fremmede. Det er et Øieblik, der vil bestemme Mejicos Skjæbne, og jeg troer virkelig at Comonfort er istand til at bringe sine Planer igjennem. Jeg skal hjælpe ham saameget som det er mig muligt, og vil formodentlig i næste Maaned gaae tilbage til Coahuila. Et nyt

Æreskors har jeg atter modtaget af Præsidentens egen Haand.

Voilà mon histoire en peu de môts, og har jeg været nødsaget til at omtale mine egne Handlinger vil du undskylde mig; for jeg veed, at det glæder den hele Familie at høre om deres Broder, der langtfra at være en Helt, idetmindste stedse gjør sin Skyldighed som en ægte Dansker, der aldrig forglemmer sit Land og sit Navn.

I al den Tid er min stakkels Kone blevet i New-Orleans. Breve paa Breve have forfulgt mig overalt, Bebreidelser, Taarer og alle de Vaaben, som Fruentimmerne bruge imod os stakkels Mænd. Dog nu haaber jeg, at det er forbi, og min stakkels Seraphine snart vil forene sig med mig. — —

Mange Aars Fægtning i Ørkenerne imod Indianerne har forandret mit Liv, og Tarvelighed og strenge Strabadser have gjort mig til en overordentlig stærk Mand, og jeg har, Gud være takket, en fortræffelig Constitution. Livet i Huse er for mig en Straf; jeg er aldrig bedre end under Guds frie Himmel med mit gode Sværd ved min Side, min Hest og en god Ild om Natten. Du kan ei gjøre dig nogen Idee om dette frie Liv paa vore Grændser, og kun Sømanden forstaaer mig, for vore Ørkener ere som det store Hav, hvor man neppe seer Horizonten. Der er man fri; der er du udenfor Cabaler og Intriger; der betragter man Naturen i sin Pragt og Storhed, og naar Riflen knalder og Indianernes Tomahawk blinker, er det et Øieblik af Tilfredshed, ligesom du seer det i Soldatens Øie, der endelig har naaet sit Maal efter mange

Dages haardt Arbeide. — Jeg er en simpel Mand; jeg hader Alt, hvad der ei er frankt og aabenhjertigt. Gud gav mig denne gode Egenskab, og midt i den almindelige Fordærvelse har jeg dog reddet een god Side. Dog — jeg seer, at dette Brev faaer ingen Ende. — —

XXXII

Mejico. 1. April 1857.

Min kjære Søster Hanne!

— — Atter har jeg havt et Par alvorlige Maaneder. Geistligheden lader os ei i Ro, og i Januar brød en ny Revolution ud, hvor jeg strax maatte i Ilden med nær 4000 Mand. Jeg havde en Hest skudt under mig, saa alle Aviserne her i Mejico opgav mig som død. Du kan vel forestille dig, hvorledes min stakkels Kone befandt sig; men lykkeligviis sendte Præsidenten hende kort derefter Efterretning, at jeg befandt mig vel og sund. Dog maa jeg tilstaae, at i den Mængde Træfninger jeg har befundet mig, har jeg aldrig været saa nær ved Døden; thi med 4 Kanoner fægtede jeg den ganske Dag imod 14 af større Kaliber og var 22 Timer paa Hesten uden at kunne afstige. Jeg vandt en complet Seir og tog de 14 Kanoner og mere end 500 Fanger. Du kan vel forestille dig, at denne Træfning har havt megen Indflydelse paa de offentlige Affairer, og jeg haaber at Geistligheden ei vil reise Hovedet mere.

Man har excommuniceret os Alle. Mexico staaer i dette Øieblik paa et Standpunkt *to be or not to be*, og den ulykkelige Fanatisme, som du vil observere i alle katholske Lande, ruinerer desværre dette af Forsynet saa beskyttede og yndige Land. Men i mere og mindre Tid maa Geistlighedens Indflydelse svinde væk; hvor Uvidenheden og dens slette civile og moralske Opførsel hersker, styrter den ved sig selv alene.

Jeg er, som du seer, endnu i Mejico eller, bedre sagt, atter tilbage i denne Stad. Præsidenten ønsker ei at jeg forlader ham, og Coahuila er i en saa slet Tilstand, at jeg med Fornøielse har renunceret. Jeg er stedse Chef for Generalstaben og marscherer om faae Dage til Puebla paa et Streiftog. Min Kone lever i Mejico, hvor hun holder et smukt Huus, der desværre koster mig mange Penge. Men saa er det. Jeg kan ulykkeligviis ei finde mig hjemme i mit Huus; for mig er Landet, Krigen og Farerne en anden Natur, og bliver jeg et Par Maaneder i Mejico uden Bevægelse føler jeg mig syg. Gjerne ønskede jeg igjen at leve blandt mine Vilde og mine Ørkener, hvor jeg har lidt saa meget; men hvor jeg er fri for Intriguer og Etiquetter, hvor jeg seer vor Skaber i hele hans Storhed, og hvor jeg indaander den herligste Natur uden at føle Luften forgiftet ved alt dette Pak, der omringer vor Præsident, saavel som Napoleon og alle Mænd, der figurere i denne Verden. Jeg var en opblæst og indbildsk Dreng; min Natur har lykkeligviis forandret sig, og nu kan jeg forsikre dig, at jeg, skjøndt jeg næsten er anseet som Præsiden-

tens høire Haand, intet Andet ønsker end et roligt Hjem paa mine kjære Grændser af Mejico og den store Lykke endnu engang at gjensee mine kjære Slægtinge. Hvorledes ere de Alle? — —

XXXIII

Mejico, 1. Juli 1857.

Min kjære Christian!

Ret inderligt takker jeg dig for dit kjære Brev, som har interesseret mig saa meget, at jeg har gjenne læst det mange Gange. Mange Undskyldninger bør jeg gjøre dig for ei at have besvaret et eller to Breve, jeg har faaet fra dig; men jeg veed, at et Brev fra mig er læst af hele Familien, og det er ogsaa bestemt til Eder Alle. Dog maa jeg til min Undskyldning sige dig, at jeg skrev dig engang til og i Spansk, men jeg formoder at mit hele Arbeide gik forloren underveis fra Chihuahua til Mejico, da Indianerne dræbte en af de stakkels Postilloner. Oprigtigt talt min kjære Neveu, skammer jeg mig ved at skrive dig til i Dansk. Du er en Professor*) og jeg en stakkels Soldat, som næsten har forglemt mit Modersmaal, men ei mit Moderland; mit Hjerte banker endnu stærkt, hvergang jeg hører en dansk Stemme og vor danske Dannebrog svæver ofte for mine Øine, og be-

*) Ved Universitetet i Kiel.

synderligt nok mere naar Kuglerne suse om mine Øren. Du vil altsaa undskylde mine grammatikalske errores og erindre dig, at jeg har ei Tid til at anvende *Horatius ars poetica* og benytte lima for at afpolere mine Breve, skjøndt jeg veed, at mangen en Linie er for dig og Carl et Dolkestik, et Brev som fortjener *Non Contem: etc.* med store Bogstaver og som vilde gjøre mig angst og bange, dersom det skulde falde i din kjære Faders Hænder. — —

Voilà ma défense! Og nu skal jeg gjengjælde alt dette med saamange Oldsamlinger, Klædestykker, Sadel, Vaaben og Skalper, at du maa flytte væk, hvor du boer, og du vil blive værre end Walter Scotts Antiquary. Hvorledes kan du tro, at en Indianerfægter, en Mand, der har levet imellem de Røde 10 Aar, der har studeret deres Sprog og Sæder og næsten selv er bleven en Indianer, skulde have tilbragt saa mange Aar mellem Vilde uden at have en Samling af Døde og Levende. To Dreng og to Piger, som nu ere omtrent 10 Aar, leve i min Gaard, jeg har bygget i Chihuahua, og der har jeg ligeledes en Mængde Curiositeter, der for mig have megen Værd, fordi jeg har opbevaret de fleste Ting som Erindringer fra mine blodige Fægtninger, ægte Trophæer, fra mine lange interessante Strabadser i vore Ørkener. Alt dette skal du have, men jeg maa vente nogle Maaneder, inden jeg faaer det fra Chihuahua. Jeg har ogsaa skrevet et Værk, som er under Trykken, kaldet *la historia de los presidios o la guerra de los indios*, som har kostet mig to Aars haardt Arbeide, og megen Studeren i

de gamle Archiver; men det vil formodentlig ei have Interesse i Europa, da det er halv historisk og halv militairisk, eiendommeligt for Landet og kun har enkelte Tegninger af Indianer-Tribus. Men jeg seer, jeg maa høre op med mine Indianere, ellers bliver jeg ikke færdig i 2 Timer. Det er min Kjæphest, og stedse sukker jeg efter at komme tilbage til mine Vilde og mine Ørkener, hvor du kun seer Himlen og Jorden; men hvad for en Himmel!

Skulde en Digter som du nogensinde have den Fornøielse at gjøre et Feldtog med mig, er jeg overbeviist om, at du vilde sende Magisterhuen Fanden ivold og ei tænke mere paa Kiel og Kjøbenhavn end jeg — det vil sige, i de lange poetiske Nætter, hvor Sjælen giver sig hen til Veemod og tænker paa vore fjerne Slægtninge, indtil Brystet næsten brækker, eller et pludseligt Riffelknald og et rødt Ansigt vækker dig op af dine tungsindige Drømme. Hvor mangen en Nat har jeg ikke tilbragt med min Riffel i Haanden, hentabt i at betragte Naturens Storhed og Pragt i disse Ørkener, i denne Stilhed, der følger efter en heel Dags Strabadser tilhest, og hvor Mennesket og Dyret har nødtigt at udhvile, uden at lukke et Øie — hvor vare mine Tanker? Ofte paa Bakkegaarden, ofte paa Sorøe-Academie og mangen Gang med dig, min kjære Christian, den sidste Dag du sagde mig Farvel og trykkede mig til dit Bryst med al din barnlige Kjærlighed. Det var, som Graven aabnede sig for mig; gjerne var jeg bleven tilbage, men en Stemme i mit Indre bød mig gaae ud i Verden. —

Gud har beskyttet os, min gode Christian; endnu ere dine Forældre sunde og lykkelige, og din hæderlige Opførsel vil maaskee endnu fordoble deres Dage for lang Tid. Ogsaa jeg sender manges en Bøn til Forsynet for hans almægtige Haand, der har beskyjærmet mig i saa mange Slag, hvor Døden hvert Øieblik truede mig, og min inderligste Bøn er, at han vil skaane mit Liv for at jeg endnu engang kan have den usigelige Glæde at trykke dig og alle mine Slægtninge til mit Bryst, endnu engang see mit elskede Fødeland og da *morire como dicen los Neapolitanos*.

Hvad du taler om Kunstkabinettet i Kjøbenhavn, finder jeg meget vel. Naar du faaer dine Indianersager, kan du skrive mig til, om disse Ting ville passe for en stor Samling; det vil maaskee ei være saa vanskeligt at faae adskillige interessante Stykker fra det Indre af Mejico. Ulykkeligviis skal jeg snart atter tilhest og paa en lang Reise. Du kjender naturligviis el ismus de Tehuantepec der adskiller den mexicanske Golf fra det pacifiske Hav. Du veed vel ligeledes, at et amerikansk Compagnie arbejder paa at gjøre en Canal og en Vei gennem denne Landtunge og paa denne Maade bringe den chinesiske Handel og St. Francisco i den korteste Forbindelse med de forenede Stater og Europa. Landeiendommene vil følgelig stige uhyre meget, og dette Land blive opfyldt med Fremmede. Vor nuværende Præsident, en veltænkende og dygtig Mand, ønsker derfor, at jeg som en Fremmed tager Commandoen over denne Provinds og opretter en militair Cordon der. Det

er det skjønneste Land i hele den nye Verden, fuld af denne Afvexling af forskjellige Zoner, som Mejicos forunderlige Construction fremstiller. Man betragter min Udnævnelse som en meget stor Lykke, da jeg dertil faaer betydelige Landeiendomme for mine mange og maaskee gode Tjenester imod Republikken. Maaskee vil jeg blive en meget riig Mand i kort Tid, eller maaskee jeg atter vil tabe Alting, som fleere Gange er skeet, og snarere skeer for mig, der ulykkeligviis bekymrer mig saa lidt om Spekulationer og Penge, smider Alting væk og kun er i slet Humeur, naar Lommen er tom. Men dette er min Charakter. Saasnt jeg kommer dertil, skal du høre fra mig. — — Climaet producerer alle tropiske Frugter, Bomuld, Tobak, Korn, og Skovene ere fulde af ægte Mahogny-Træer, som Skibene afhente. *En fin veremos!* En lang Reise er det, især for min stakkels Seraphine. Men lykkeligviis er hun tilfreds dermed, og da hun selv er en af disse tropiske Planter, vil Climaet maaskee være bedre for hende; thi her er det for koldt. Du kan ei see en Dame mere fiin og delikat end din Tante. Hun har en Fod og en Haand, som vilde gjøre furore i Paris, og denne matte (er det dansk?) Couleur, der udmærker Kreolerinderne. God og forstandig, lever hun for mig, der med Skam at sige det, ei forstaaer at skatte hende; thi hvad Fanden forstaaer en gammel Soldat sig paa alle disse smukke Ting, som I unge Fyre forensnakke Damerne. Men med Alt dette leve vi meget vel, og hendes Beskedenhed og *bon ton* gjør overalt Opsigt og forskaffer hende en venlig Mod-

tagelse. Hun seer meget lidt Selskab, og lever mere for Musik og Læsning; dog maa hun hver Dag galoppere et Par Timer tilhest. Jeg er overbeviist om, hvad du siger i dit smukke Brev til hende. Alle, der see hende, elske hende med Agtelse og Respect. Og nu, min kjære Christian, Adieu! — —

XXXIV

Paso del Norte. 22. Mai 1860.

Min kjære Broder Carl!

Meget urolig maa du og min hele Familie være efter en saa lang Taushed, og neppe kan jeg selv forstaae hvorledes jeg har kunnet være en saa utaknemmelig Broder. Men du veed at jeg altid siger Sandheden, og ogsaa denne Gang maa den ud. Det er gaaet mig meget slet i disse sidste Aar; et Slag er kommet efter et andet og Jobs sørgelige Historie staaer ofte i min Erindring. Man siger i Spansk, at Ulykken kommer aldrig alene; det er sandt. — —

Du vil erindre, at under Comonfort spillede jeg en betydelig Rolle i Mejico. Jeg var Chef for Generalstaben; jeg var hans *cheval de bataille*, og mangan et Slag har jeg vundet i hans Tid og for ham. I August 57 skulde jeg afmarschere til Tehuantepec, men ulykkeligviis maatte jeg til Toluca, Hovedstaden i Departementet Mejico, hvor Urolig-

heder vare udbrudte, som jeg lykkeligviis dæmpede. Comonfort udnævnte mig da til Gouverneur og Commandant af denne Stat, og min Expedition til Tehuantepec blev opsat. I de faae Maaneder jeg forblev i Toluca, levede jeg ret vel; og som du maaskee vil erindre, at Geistlighedens Eiendomme kunde sælges med lang Tids Credit, købte jeg en Hacienda (Landgods) estimeret i 300,000 P. Dette Gods betalte aarligt kun 6000 P. i Rente og kostede mig omtrent 5000 P. i Lovomkostninger. Jeg havde altsaa en Eiendom, hvorfor jeg kun havde at betale aarligt 6000 P. til Kirken og som jeg med en Smule Arbeide kunde leie ud for 20,000 P. aarligt eller selv bearbeide den. Du seer, hvilken Speculation det var, min Lykke var gjort og jeg kunde have været en Mand af Formue og uafhængig. Men hvad skeete? Revolutionen brød ud, Geistligheden bestak Armeen, Comonfort maatte væk og jeg kunde naturligt ei fægte imod ham. Jeg erklærede mig derfor for det liberale Partie og maatte retirere fra Toluca. Mit Gods blev taget tilbage af Geistligheden og mine 5000 P. gik Fanden ivold. Faae Dage derefter gav man mig Commando over 500 Mand National-Garde med Ordre til at angribe et Sted kaldet Maravatio (By i Staten Michoacan), hvor omtrent det samme Antal Linietropper forsvarede sig.

Uagtet mine Observationer fik jeg igjen den samme Ordre, og hvad jeg havde forudsagt skeete. Vi havde neppe aabnet Ilden, førend mine brave Soldater løb væk, og jeg med omtrent 25 Mand Cavallerie slog mig igjennem 200 Ryttere, der an-

grebe mig. Aldrig har jeg været saa udsat for Døden som i denne latterlige Træfning. Meer end 500 Mand skjøde paa mig alene paa 30 Skridts Afstand og skjøndt Kuglerne regnede over mig, kom jeg frisk og vel ud af Ilden. Det liberale Gouvernement liig det franske Tribunal i Revolutionen af 93 (*malheur au general qui perdait une action*) blev høist opbragt imod mig, anklagede mig som Førræder, erklærede, at jeg havde tabt denne Træfning med Forsæt, og der var intet andet for mig at gjøre end at trække mig tilbage fra dem.

I Zitacuaro (By i Mechoacan), hvor jeg havde efterladt min Kone og min Eqvipage, blev jeg omringet af 500 Indianere (tamme) der absolut vilde dræbe mig, og 24 Timer var jeg indesluttet i et Huus med min Kone og mine Vaaben, determineret at sælge mit Liv saa dyrt som muligt og ventende hvert Øieblik at blive revet i Stykker af disse halv-barbariske Indianere med deres Knive i Haanden og deres blodtørstige Ansigter for os. Du kan forestille dig hvad for en Scene. Ikke en Mand kom til min Hjælp og skjøndt 3 Præster knælte ned foran dem, vilde de ei høre et Ord. Jeg havde forraadt Slaget, og jeg skulde døe. Endelig den næste Morgen kom 25 af mine egne Dragoner til min Hjælp, og saaledes undslap jeg. Min Kone var mere rolig end jeg, og altid har jeg beundret hende i disse græsselige Timer. Jeg havde 12 Skud i mine Pistoler, 10 for Indianerne et for min Kone og et for mig selv; thi at falde levende i deres Hænder vilde have været endnu græsseligere. Aldrig skal jeg forglemme disse Ti-

mer; de staae ofte for mig. Hvad er et Slag, hvad er Farerne mellem Mænd alene? Men med min Kone ved min Side i 24 Timer, hvor du kunde see dem klæbede til Murene, høre dem skrige og rive Stenene ned fra selve Huset og ei see en Mand, der kunde forsvare mig mod hiin Anklage, skjøndt aldrig nogen Mand havde kjæmpet med mere Mod og Resolution — det var haardt. Naturligt i høieste Grad opbragt imod dette liberale Partie, men for anstændig til at gaae over paa det modsatte, gik jeg tilbage til Mejico, hvor jeg havde mit Huus og mine Interesser, i den Hensigt at reise til Chihuahua, hvor du veed, jeg har et Landgods, og leve roligt til Revolutionen skulde ende. Neppe var jeg i Mejico, førend man begyndte at frygte min Indflydelse i Armeen. Spionerne omringede mit Huus Nat og Dag, og endelig spærrede man mig i 3 Maaneder inde i et Fængsel, hvorfra jeg endelig kom ud efter at have givet mit Parole at forlade Landet. Imedens løb en ung Tydsker, min Privatsecretair væk med et Par Tusind Daler og alle mine Papirer, der vare af største Vigtighed for mig. Jeg var tvungen til at forlade Mejico uden at medtage mine udmærkede Heste; alle mine Meubler, der kostede mig mere end 3000 P., mine Vogne, kort Alt blev i Mejico. Mine Uniformer og alt, hvad min Kone eiede, maatte jeg efterlade der, og med Diligencen, min Kone, en Tjener og en overordentlig trofast New-Foundlands Hund begav jeg mig til Vera Cruz, udsat for Røvere, Guerillas og alle Slags pronunceerte Krigshelte. Lykkeligviis gik Alt godt.

Vi kom til Vera Cruz efter 3 Dages Reise, og jeg haabede nu at kunne udhvile mig fra mine Strabadser, min Arrest og mine Fjender. Men *el hombre pone y Dios dispone*; Mennesket tænker, og Gud befaler!

Neppe ankommen til denne Stad hvor en Mængde af mine gamle Officierer omringede mig for at modtage mig, lod den liberale Præsident Juares mig kalde for at gjøre mig Bebreidelser for at være gaaet til Mejico. Efter en heftig Disput blev jeg atter indespærret og den næste Dag sendt ombord i den engelske Vapeur, som maanedlig gaaer til England uden at tillade mig at afvente nogle Vexler fra Mejico og min hele Garderobe, som jeg havde efterladt i denne Stad af Frygt for at blive udplyndret paa Veien. Saaledes behandledes jeg af et Partie, for hvem jeg havde kjæmpet i 4 Aar under Comonfort, og for hvem jeg havde vundet mangen et Slag.

Ankommen til Havanna, opholdt jeg mig der et Par Maaneder; det er en smuk By, men alt er frygtelig dyrt. Jeg lærte der at kjende en dansk Dame, Fru Volagh, en overordentlig elskværdig Kone, og for hvem jeg havde megen Interesse. Det gav mig en sand Fornøielse at tale Dansk med hende.

Fra Havanna reiste jeg med min Kone til New-Orleans, hvor jeg forblev fra September til Enden af Marts 1859. Jeg mødte der igjen Comonfort og flere exileerte Mexicanere. Alle ønskede at jeg skulde vende tilbage igjen og tage Com' mandoen over de liberale Tropper. Jeg gik derfor

til Matamoros, hvor jeg ventede til Juli Maaned for at have et Møde med Degollado, Chefen for alle de liberale Forcer. Vi drog tilsammen til det Indre af Mejico, men jeg kunde ei beslutte mig til at tage Partie med disse slet organiseerte Soldater, og ventede paa flere Officierer, som vare mig hengivne og som ønskede at forene sig med mig.

I October Maaned forenede jeg mig endelig med Degollado. Vi havde 6000 Mand og marscheerte imod Miramon. Men Alt var saa slet arrangeert, mange Officierer nye, Andre uden Disciplin, saa jeg strax forudsaae, at vi maatte tabe Slaget. Jeg commandeerte Cavalleriet og var saa slet stillet, at jeg Intet kunde gjøre. Forgjæves talte jeg til Degollado og andre Generaler af disse nye Advocat-Soldater; men deres Had til os som Liniesoldater er saa stort, at de neppe vilde høre os. Slaget var tabt, og vi maatte trække os tilbage med meget Tab. Jeg havde nok af disse latterlige Soldater og benyttede en Commission for at gaae til Saltillo og derfra til Chihuahua. I Saltillo fik jeg et Brev fra dig, men jeg har aldrig hørt fra Hanne og seer med Sorg, at Molbech er død. — —

Jeg levede i Saltillo hos en gammel engelsk Doctor, der havde kjendt Ludvig godt i Mejico, og som vilde finde Lighed imellem os uden at kjende vore Forhold. Derfra reiste jeg, som sagt, tilbage til Chihuahua, hvor du veed jeg havde et betydeligt Gods. Gouverneuren af denne Stat var ulykkeligviis Søn af en Mand, som jeg i Colonie-

systemets Tid havde været nødt til at straffe, og jeg kunde derfor ei vente en god Modtagelse. Jeg forlod derfor strax Hovedstaden og gik til Grændsen for at leve roligt i min lille Eiendom indtil endelig Revolutionen vilde ophøre.

Jeg havde betroet en Amerikaner alle mine Interesser. Mine Heste, Oxer, Køer, Alt hvad en Landeiendom havde nødtigt, havde jeg efterladt denne Mand til en samlet Værdi af omtrent 7000 P. Jeg havde 64 Køer, og efter 5 Aars Fraværelse ventede jeg naturligt at see mange Forbedrelser. Min Kone glædede sig meget og ogsaa jeg, træt og kjed af denne lange Reise og mine Lidelser i de sidste Aar, saae med Glæde Øieblikket komme, da jeg endelig kunde sige: her er mit Hjem. Men ogsaa denne Gang forfulgte Ulykken mig. Amerikaneren havde solgt Alt, hvad jeg eiede; flere Aar vare hengangne uden at jeg havde faaet et Brev fra ham. Her havde han indbildt Folk, at han havde kjøbt min Eiendom, og følgelig havde Ingen modsat sig det. Jeg ilede til mit Huus, som jeg havde forladt i god Tilstand; jeg fandt kun Ruiner af det. Alt var gaaet og kun Jorden var tilbage. Men Intet var saaet; Alt forladt. Du kan forestille dig min Smerte. At begynde igjen, vilde koste mig for meget. Mere end 10.000 P. havde jeg udgivet siden Aaret 50, for at arrangere denne Eiendom, der gav et Par Tusind aarligt, da jeg forlod den. Nu var Alt kun Ruiner. Jeg maatte begynde en Proces med denne Skurk; men Lovene i de forenede Stater ere langsomme, og Gud veed, om jeg vil faae Noget. Jeg har nu været her $2\frac{1}{2}$

Maaned og har besluttet at gaae til Sonora, hvor Gouverneuren er en Ven af mig, og hvor jeg har til Hensigt at fægte imod Indianerne. Jeg haaber ogsaa at faae en Actie i Jernbanen og vil maaskee tjene Noget, skulde Ulykken ophøre at forfølge mig. Min Sundhed er god; stærk og rask er jeg som altid, kun mine Øine ere svage. Men jeg haaber, at mit gamle Krigsliv atter vil forandre mit Humeur. 2 Aar uden at fægte er for mig næsten utroligt; jeg er Soldat og kan ei forandre mine gamle Vaner. — —

Jeg har nu arbeidet i 23 Aar for denne lumpne Republik, og hvad jeg har vundet, er kun Saar og Kugler. Nu vil jeg arbeide for mig selv og tjene Penge, hvad forhen kun lidet bekymrede mig. Jeg seer nu, hvad det er at være fattig. — —

XXXV

Hermosillo *), 19. Sept. 1860.

Min elskede Søster Hanne!

— — Landet maa dog engang blive bragt til Roe, og det hedder, at Frankrig og England vil give deres Intervention. Her er jeg blevet meget vel modtagen af Gouverneuren, og jeg kunde leve meget vel, var det ikke for den græsselige Hede, som jeg aldrig har følt saa stærkt, hverken

*) Hovedstad i Sonora.

i Havanna, New-Orleans eller Vera Cruz. Jeg er her traadt i Forbindelse med det amerikanske Overland Compagnie, som fører Posten fra San Francisco til New York og fortjener en uhyre Sum ved deres Deligencer og Vogne. Dette Compagnie ønsker at kunne gaae igjennem denne Stat (Sonora) og har talt til mig om at være dem behjælpelig. Skulde dette Project kunne udføres, vil jeg gjøre en meget god Affaire og da sige Adieu til mit militaire Liv. Det behager mig, for min Beskjæftigelse vilde være meget virksom, nemlig ofte at gjennemreise hele Staten og passe paa Linien. Saasnart jeg kan arrangere mig med Gouverneuren, skal jeg lade dig det vide. — —

Sonora er et overordentlig rigt Land, men i en græsselig Tilstand; flere have allerede talt til mig og ønsket, at jeg vilde tage Commandoen her; men, som sagt, jeg ønsker ei mere at blande mig i Revolutioner og lever meget indesluttet i mit Huus, men altid paa en hæderlig Fod. — —

XXXVI

Mazatlan*), 20. Decbr. 1860.

Min kjære Neveu!

Jeg haaber, at du har faaet et Brev fra mig, som jeg sendte dig fra Hermosillo i Sonora, samt

*) Havnestad i Sinaloa.

mit Testament, udstedt hos den mexicanske Notarius publicus og attesteret hos den spanske Consul. — —

Muligt er det, at du slet ikke har faaet mine Papirer, og jeg har derfor gjort et nyt Testament her i Mazatlan, som jeg veed, du vil faae. Hr. Fisher, en meget elskværdig Landsmand af os, reiser maaskee hjem over Kiel; men under alle Omstændigheder har han lovet mig at besøge din Moder, som jeg veed vil blive meget glad ved at tale med en Landsmand, der har seet mig flere Gange. De sidste Uroligheder i Sonora forhindrede mig i at udføre mit Project med den amerikanske Linie for Øieblikket; og jeg forlod derfor Sonora, hvor Intet var at gjøre for mig, for at gaae til det Indre af Mejico, og atter tage Sværdet i Haanden som den eneste Profession, hvorfor jeg var født, og uden hvilken jeg altid vilde være ulykkelig. Jeg indskibede mig i Guaymas (Havne-stad i Sonora), og det er omtrent en Maaned, siden jeg ankom til denne Stad, en smuk Søhavn, opfyldt med mange Fremmede. Gouverneuren af denne Stat (Sinaloa) bød mig strax den militaire Commandoe, og saaledes seer du mig igjen i Spidsen for omtrent 3000 Mand, som det vil koste mig meget Arbeide at disciplinere. Just i dette Øieblik hører jeg, at Comonfort atter er i Landet og maaskee vil ankomme hertil. Med min gamle Ven og Præsident fægter jeg med Glæde, og jeg er overbeviist om, at han strax vil lade mig kalde. Om 2 Maaneder ere vi igjen i Hovedstaden eller i det andet Liv. Denne Nyhed er overordentlig

interessant for mig; det er for mig min hele Avenir, mit *to be or not to be*. Jeg vil formodentlig blive meget faae Dage her, men jeg lader min Kone blive her hos en agtværdig Familie, indtil Landet bliver roligt.

Gud være lovet, at de slette Dage er forbi; for jeg siger dig oprigtigt, jeg kan ei leve fattig og uden mine Heste, Betjente o. s. v. — jeg kan udholde Strabadser, spise og drikke som en simpel Soldat i Feldten; men hjemme maa jeg leve som en gentilhomme. Jeg troer, at du vel forstaaer mig, og jeg vil nu ordentligt begynde at tænke paa min gamle Alder, skulde Kuglerne respectere mig, uden dog derfor at leve som en miserable. Man skylder mig 20.000 P. for 3 Aar, hvad Comonfort udentvivil vil betale mig, og disse Penge vil jeg ei røre, men efterlade til min Kone. — —

XXXVII

Mazatlan, 17. April 1862.

Min kjære Neveu Christian!

Det er nu mere end et Aar siden, jeg har hørt fra Hjemmet, hvad saa meget mere forundrer mig, som mine Breve og Documenter ere blevne sendt med en Dansker, Hr. Fisher, directe til Kjøbenhavn tilsammen med 2 Portraiter, mit og min Kones. Jeg kan ikke begribe, hvad der er hændet

denne Mand, som gik væk fra Mazatlan i Januar Maaned f. A. med hans Fader, begge meget nette og velhavende Mænd. Jeg gav ham ligeledes en Anviisning med, da jeg ønskede at have et af Jørgensens berømte Uhre, der gjør ham saa megen Ære, men, som sagt, ikke et Ord fra Fisher! —

Jeg er, Gud skee Lov, atter vel og commanderer Tropperne i Sinaloa, og maa formodentlig nu afmarschere til det Indre med en Brigade for at fægte med de Allierede, skulde Krigen udbryde. Jeg har været i Sonora fire Maaneder med min Brigade, hvor vi have seet mine gamle Venner igjen, de forskjellige Indianer-Tribus, med hvem jeg har levet saaa mange Aar. Jeg har igjen havt den Ulykke at tabe mine Manuskripter over Indianer-Krigen, et Værk, jeg har arbeidet paa i flere Aar, og som jeg havde efterladt i Chihuahua paa min sidste Reise. Mange originale Documenter har man berøvet mig, som med Tiden vilde have interesseret Enhver. Mit lille Museum er ligeledes gaaet tabt, og mine Planer om at sende disse Samlinger til Kjøbenhavn følgerlig rui-neerte.

Saaledes gaaer det, min kjære Neveu, i denne Verden, op og ned. Lykkelig den, der har et Hjem og fører et roligt Liv. Skjøndt jeg endnu føler mig saa vel og munter som 25 Aar tilbage, begynder jeg dog at blive træt af dette Soldaterliv, især for min Kones Skyld. Vi har nu været her over et Aar, leve i Gouvernements-Palaiet, med den skjønneste Udsigt over Havet, man kan ønske,

agtet og anseet mellem alle de Fremmede, som næsten componere denne Bye, og nu hedder det atter Marsch. Min Kone er ganske ærgerlig, og var det ikke for Sommertiden, hvor der er en græsselig Hede, ønskede jeg at tage hende med mig til Guadalascara.

Formodentlig bliver jeg efter Krigen, skulde jeg leve, stedse i Mazatlan. Det er en næsten europæisk Stad; Gouvernementet har tilbudt mig betydelige Terrainer og Climaet gefaller mig. Med min Pension kan jeg leve vel og tilfreds, skulde Landet, som vi Alle ønske, blive bragt i Orden ved europæisk Indflydelse; ellers maae vi formere nye Republikker og fra San Francisco inviterer man mig dagligt til at spille en betydelig Rolle; min Ambition er forbi; jeg ønsker kun at leve anstændigt og uden Næringsсорger her, da jeg dog seer, at min Hjemreise er meget vanskelig uden en betydelig Capital. Jeg har været og vil altid blive en slet Oeconom; min Kone brummer altid derover; men min Opdragelse fra Ungdommen, min Lykke i Amerika og mine Forhold her have altid nødnet mig til mange Udgivter, og oprigtigt talt, min letsindige og for meget militairiske Character. Dette er Grunden til, at jeg ikke er en meget riig Mand, og jeg vil aldrig blive det. — —

XXXVIII

Mejico, 24. Mai 1865.

Min kjære Søster Hanne!

— — Som du siger mig, har du altsaa ei faaet Breve fra mig, siden jeg sendte mit Portrait og mit Testament i Aaret 1860. Jeg forblev endnu til 1863 i Mazatlan som General-Commandant og marscherede i Februar med 2000 Mand til Acapulco med forskjellige Dampskibe og gik derfra til Mejico for at fægte imod Franskmændene. Underveis blev jeg forfulgt af to franske Fregatter, og havde den Lykke at redde mig og alle mine Soldater. Jeg forlod Mazatlan meget syg. Maaskee lider jeg mere fra at have været saa meget tilhest, især i de Aar jeg forfulgte de vilde Indianere. Jeg maatte holde Sengen, saasnart jeg var ankommen til Mejico, og dette reddede mig fra at blive Krigsfange eller skudt i Puebla.

Ved Franskmændenes Ankomst til Mejico forlod jeg Landet og gik til San Francisco, hvor jeg allerede har sendt min Kone hen fra Mazatlan. Jeg tog min Afsked fra Tjenesten og vilde ei mere gaa tilbage til Mejico. Men i Begyndelsen af 1864 blev jeg inviteret at komme tilbage med Marechal Bazaine og Keiser Maximilian, der begge offereerte mig store Ting, som Ingen af dem har holdt. Vel har Keiseren gjort mig til General

igjen, og jeg har flere Gange været til Taffel hos ham og hos Keiserinden, men oprigtigt sagt, det gefaller mig slet ikke, dette hele Væsen. Jeg har levet næsten 30 Aar i en Republik og er aldeles ingen Hofmand, som jeg har sagt til Keiseren i hans Ansigt. Han er langt fra en Mand af Talent, og det synes mig, at han og den hele østerigske Sværm, vi nu have, er en Pengespeculation for at reparere en ruineret Formue i Europa. Man siger, vi vil snart have Amerikanerne igjen, og jeg ønsker det af hele mit Hjerte. Man hader Franskmændene som Pesten, og jeg har aldrig seet et mere indbildsk Pak. Var jeg ei gift, skulde jeg snart fægte igjen og jage disse *Culottes rouges* væk med vore Yankees. Medens enhver fransk Officier har dobbelt Sold, ere vi her paa halv Sold uden nogen-
 somhelst Gratification, men stedse *à la disponibilité* Det vil sige, jeg maa holde Heste og Alting færdig til at marschere, og faaer neppe Oberst-Løn 200 P. maanedligt, hvormed jeg neppe kan leve med min Generalstitel. Var denne Intervention ei kommen, vilde jeg idag være en meget riig Mand. Jeg havde denonceeret et Kirkegods, værd 300.000 P., men Alt tabte jeg igjen, for største Delen ved en Tydsker, der bedrog mig skammeligt i min Fraværelse. Jeg eier endnu et Par Quadratmiil nær Mazatlan, som maaskee vil indbringe Noget. — —

XXXIX

Mejico, 28. Septbr 1865

Min kjære Neveu!

— — Nu er Keiseren imod alle gamle Soldater her, gode og slette. Franskmændene og østerigske Officierer faae dobbelt Løn. — — Men jeg haaber, at det ei kan vedblive at gaae saadan, og havde Mexicanerne mere Blod i Aarerne, da vilde disse 25.000 Mand snart være Fanden ivold. Kun min Kone holder mig tilbage fra at gribe til Vaaben. 10.000 P. tager Keiseren dagligt for sig alene; hans Gemalinde 500, medens en Præsident kun havde 3000 om Maaneden, og vi ei saae alt dette dumme, latterlige Hofkram, som ei passer for Mejico. Jeg er Republikaner og har sagt ham dette i hans eget Ansigt. De bedste Embeder har naturligt de Fremmede. Kurieust er det, at jeg, selv Fremmed, skriger imod Fremmede; men jeg har Ret dertil. Dumme, opblæste Herrer, der neppe kunne tale deres eget Sprog, uden Kundskaber, uden Levemaade, *green fellows* i hele Ordets Forstand ere de. — —

Jeg har været uvel, formodentlig af Ærgrelse og Mangel paa Activitet, og farer jeg saaledes fort, gaaer jeg snart caput. For mig Hesten, Landet, Strabadser, Campagne og da *quando en quando* et godt Bord, en god Bouteille Viin og et behageligt Selskab med *le beau sexe à côté!* Ikke sandt, min lille Neveu, det behager dig vel ogsaa? — —

Jeg har udfunden nogle Steenkulsminer i Sinaloa. Ved Enden af Aaret vil jeg vide, om et Compagnie vil købe dem. Er det saaledes, da er jeg vel situeret, ellers maa jeg arbeide haardt; men mine Epauletter sender jeg au diable med Keiseren, dersom han bliver her.

Og nu, min kjære Christian, Adieu! Mange Hilsener til Alle! — —

XXXX

General Langbergs Død.

Hr. Cancelliraad d'Auchamp *).

Kjøbenhavn, 12. Jan. 1868.

Under mit Ophold i fransk Søkrigstjeneste befandt jeg mig i 1866 ombord paa Fregatten »la Victoire«, der var Chefen for den franske Stillehavseskadres, Contreadmiral Mazères, Flagskib. Fregatten havde dengang Station paa Vestkysten af Mexico og var lige ved Udgangen af 1865 (29. Dec.) ankommen til Havnen Guaymas i Provindsen Sonora, overførende hertil bl. A. den danskfødte, daværende mexikanske General Langberg, der skulde overtage Commandoen over den keis. mexikanske Styrke i Sonora, hvor der des-

*) F. L. F. d'Auchamp; daværende Procurator ved Københavns Criminal- og Politiret.

uden befandt sig et fransk Corps. Generalen var ledsaget af sin Kone.

Kort efter forlod Fregatten »la Victoire« Guaymas og vendte tilbage hertil i Juli Maaned 1866. Begivenhederne i Mexico havde imidlertid medført Nødvendigheden af at trække de franske Tropper bort fra Sonora, og Evacuationen af denne Provinds blev foretagen den 12.—14. September s. A. af de franske Krigsskibe.

Nogle Dage iforveien var der af Flygtninge fra det Indre af Landet medbragt til Guaymas den Efterretning, at General Langberg, der med sin Styrke var rykket ud fra Provindsens Hovedstad Hermosillo for at møde de Liberale under General Martines, af denne var bleven totalt slaet og dræbt under Forsøget paa at overgive sig. Denne Efterretning bekræftedes af de faa Personer, hvem det var lykkedes at undslippe til Guaymas efter Slaget og er aldrig bleven draget i Tvivl fra fransk Side, saameget mere som General Martines, en grusom og blodtørstig Banditchef, aldrig lod give Pardon. Generalinde Langberg, der ved Evacuationen toges ombord paa »la Victoire« og var uvidende om sin Mands Skjæbne, blev ogsaa nogle Dage senere ved vor Ankomst til Havnen Mazatlan, ifølge Admiral Mazères Tilskyndelse, underrettet om Generalens Død af Skibspræsten le P. le Moing.

Selv har jeg af Øienvidner fra Kampen seet General Langbergs Feltpræst — hvis Navn jeg imidlertid ikke erindrer — ombord i Transportskibet »le Rhin« og hørt ham fortælle enkelte De-

tailler fra Slaget, samt ombord i »la Victoire«, inden den forlød Guaymas, Indianerhøvdingen Tanori, der med sin Stamme havde været Generalens Forbundne og ligeledes var undkommen. Han gik senere iland for paa egen Haand at fortsætte Krigen mod Martines, men blev fangen og skudt. Feltpræstens senere Skjæbne er mig ubekjendt. General Langbergs Tjener skal, efter hvad man har fortalt mig, paa den Tid ombord i »la Victoire«, i October s. A. være undkommen til Mazatlan, hvor han berettede at have seet Generalen falde — saavidt jeg erindrer skudt af en menig Soldat, medens han overgav sig til en Officør — og endvidere at have seet hans Lig mishandle paa det skjændigste. Denne Tjener har jeg imidlertid ikke personligen talt med.

Idet jeg slutteligen tilføier, at alle de private Efterretninger, vi senere have modtaget fra Sonora, som ogsaa Fjendens trykte Beretninger, kun have bekræftet, hvad jeg her har meddeelt om General Langbergs Død, bemyndiger jeg Dem, Hr. Cancelliraad, til at gjøre hvad Brug af denne skriftlige Erklæring, De maatte finde for godt.

Ærbødigst

J. Bardenfleth *),

Lt. i Marinen.

*) Commandeur J. Bardenfleth, R. af Db. og Dbm., nuværende Lodsinspecteur i Helsingør.

Tillæg.

A. Uddrag af Mexicos Historie

1821—1867.

(Efter Jules Gautier og Albert Mélin i La Grande Encyclopédie.)

I Aaret 1821 proklameredes Mexicos Uafhængighed af Spanien af den spanske General Iturbide, en Kreoler, der, støttet til de Indfødte, foretog et Statscoup mod Vicekongen; og i Aarets Løb trak den spanske Garnison sig ud af Mexico, som overlodes til Iturbide. Denne indkaldte en Kongres, og Armeen, ved hvis Hjælp Omvæltningen var foregaaet, spillede bestandig en Hovedrolle i de indtil Aaret 1857 stedfindende 250 Revolutioner.

Iturbide, som imidlertid lod sig udraabe til Kejser, fordreves allerede næste Aar af General St. Anna, der ligeledes foretog et Statscoup og ved en ny-indkaldt Kongres organiserede en føderativ mexicansk Republik efter amerikansk Mønster; og da denne sattes i Kraft 1824, maa dette Aar regnes som det første i den mexicanske Republiks Historie.

II

Efter en Række indre Kampe, hvorunder Spanierne forvistes fra Mexico, faldt Magten i Hænderne paa St. Anna og Bustamente, der i flere Aar gik Haand i Haand, og 1831 valgtes denne sidste til Præsident. Han styrtedes 1832 af St. Anna og abdicerede efter at være bleven besejret ved Puebla. St. Anna gjenvalgtes til Præsident det følgende Aar og efter en Del Omskiftelser indførtes 1835 en ny Constitution, hvorefter Landet inddeltes i Departementer og bestyredes af Præfekter.

Følgen af denne Forandring blev Texas Udtrædelse af Forbundet, da dette Lands Plantageejere ønskede at bibeholde Slaveriet; St. Anna besejredes ved Jacinta og toges til Fange, og Præsidentskabet overgik 1837 atter til Bustamente, hvem nu Frankrig erklærede Krig. Ved Englands Mægling sluttedes Fred 1839, da Mexico maatte udbetale en Skadeserstatning til de i Landet boende Fransk-mænd.

St. Anna kom nu atter til Magten og støttet til Gejstligheden valgtes han 1841 til Dictator. Imidlertid havde Yucatan udskilt sig.

Da i 1844 Paredes gjorde Oprør i Guadalajara, og senere Herrera fulgte hans Exempel i Mexico, indførtes en ny provisorisk Regjering, der forviste St. Anna og confiskerede hans Godser, medens hans Ven Canalizo valgtes i hans Sted for samme Aar at omstyrtes af Herrera.

Under denne udbrød Stridigheder mellem Mexico og de forenede Stater, hvorved det første mistede Halvdelen af sit Territorium. Da man

III

ikke kunde enes om Grændserne mellem Mexico og Texas, og Amerikanerne støttede den sidste Stat, erklærede Mexico Krig. General Paredes indtog Herreras Plads og tilbageviste enhver Mægling, og Mexikanerne bleve nu af Amerikanernes General Taylor slaaet ved Palo-Alto og Resica del Palma, hvorpaa Matamoros erobredes. En ny Opstand fordrev Paredes og hjemkaldte St. Anna, som nu, 1846, udnævntes til Generallisimus og fortsatte Krigen, men uheldigt for Mexico. Efter flere Nederlag tabte han Slaget ved Cerro-Gordo, og efter Mexicos Erobring 1847 fastsattes Grændserne ved Fredslutningen til at gaa fra Mundingen af Rio Grande vestpaa til Gila-Floden, medens Ny Mexico og Øvre Californien overlodes til de forenede Stater, der udbetalte Mexico 15 Mill. Dollars.

Efter Krigen forværredes Tilstanden i Mexico. Freden var bleven undertegnet af Herrera, som igjen var bleven Præsident; men efter Amerikanernes Bortdragen truedes han af Paredes og Jaranta. Bustamente besejrede disse; men Paredes greb atter 1849 til Vaaben, og samme Aar proklamerede flere Stater, saasom Gammel-California, Sonora, Chihuahua, Cohahuila, der vare ubeskyttede mod Indianerne nordfra, deres Uafhængighed.

I 1850 forbedredes Tilstanden en Smule; men efter nye Præsidentskifter tilbagekaldtes atter St. Anna, som var flygtet til Jamaica. Han vendte i Triumf tilbage til Mexico 1853 og udnævntes igjen til Dictator; han tilbagekaldte Jesuiterne, og ind-

IV

rettede et lovgivende Statsraad, men styrtedes 1854 af General Comonfort, og 1855 var St. Annas Rolle udspillet.

Støttende sig til det liberale Parti imod de klerikale gennemførte Comonfort 1856 Salget af Kirkegodserne, indførte Trosfrihed, uddrev Jesuiterne og aabnede Landet for Immigranter. Gejstligheden bekæmpede af al Magt disse Forordninger, Erkebiskoppen exkommunicerede enhver, der af lagde Ed paa Forfatningen og General Zuloaga stillede sig i Spidsen for den nye Revolution. Comonfort var efterhaanden vegen tilbage uden Modstand; men samtidig havde det tredje Parti, de radikale, valgt Benito Juarez, som nedstammede fra de gamle Aztekhøvdinge, til Vicepræsident og organiseret Regjeringer i flere Provindser samt vedligeholdt Kampen mod Zuloaga og hans General Miramon. Da disse havde afslaaet Amerikanernes Krav paa Færdsel gennem Tehuantepec-tangen, anerkjendte Amerika Juarez, som havde Overmagten i de nordlige Distrikter. Miramon maatte vige tilbage, blev gjentagne Gange slaet, og 1861 drog Juarez atter ind i Mexico, hvor han opnaede Præsident- og senere Dictatorværdigheden.

Forskjellige finansielle Stridsspørgsmaal opstod imidlertid imellem den mexikanske Republik og Frankrig og England, hvortil ogsaa Spanien sluttede sig, og disse Lande forlangte Garantier for de i Mexico bosiddende Fremmedes Sikkerhed. De Allierede landsatte Occupationskorpser; men trods Juarez's overmodige Holdning indledtes enkeltvis

Underhandlinger med Mexikanerne, da Napoleon pludselig aabenbarede sine Planer. Det var hans Agt at grunde et latinsk Kejserdømme i den nye Verden som Modvægt imod de forenede Staters overhaandtagende Indflydelse, og støttende sig til det conservative klerikale Parti afsendte han en Brigade til Mexico, med hvilken Miranda og andre fremragende Klerikale forenede sig. Franskmændene offentliggjorde nu et Manifest, hvori de erklærede at være komne til Landet for at forebygge dettes Deling. Almonte og Miramon samlede kun faa Tilhængere til deres Faner, og ikke en By aabnede sine Porte. Juarez modsatte sig dette voldelige Overfald, indkaldte Mandskab til Hæren og truede enhver med Døden, som understøttede Fjenden.

Efter en Række Kampe, hvorunder Puebla maatte overgive sig, adsplittedes Comonforts Armé af Bazaine ved San Lorenzo. Efter at Juarez havde trukket sig bort til San Luis de Potosi, faldt Mexico, og Bazaine drog nu ind i Hovedstaden; en constituerende Forsamling oprettedes, og denne kundgjorde den nye Regeringsform som monarkisk og tilbød Erkehertug Maximilian af Østerig Kejserkronen. Overgeneral Forey drog tilbage til Frankrig, og Commandoen overlodes til Bazaine, som understøttedes af de conservative Generaler Marquez og Mejia.

De liberales Armé var opløst til irregulære Bander, hovedsagelig bestaaende af Resterne af Comonforts Armé og Flygtninge fra Puebla, samt en semi-regulær Armé af Indianere, og Bazaines fornemste Modstandere vare Juarez mod Nord og

VI

Porfirio Diaz mod Syd; men efter at den franske Styrke var bleven organiseret, erobrede den San Luis de Potosi i Slutningen af 1863 og det følgende Aar Guadalajara og Zacatecas. Juarez anmodede nu de forenede Stater om Hjælp og tilbød Sonora som Vederlag, men disse, der selv vare optagne af Borgerkrigen, nægtede Tilslutning. Imidlertid var Comonfort bleven dræbt, og andre syntes at ville slutte sig til Bazaine, saa at Maximilians Udsigter forekom ret gode, hvorfor han i Miramar modtog Kronen, i April 1864 indviedes af Paven og i Juni samme Aar med sin Dronning, en belgisk Prinsesse, holdt sit Indtog i Mexico.

Den franske Armé havde besat Monterey og kastet Juarez tilbage til Chihuahua, som senere erobredes, hvorpaa Juarez satte sig fast i El Paso del Norte, det sidste Punkt, der bevarede sin Frihed.

De forenede Stater havde bestandig anerkjendt Juarez som øverste Myndighed i Mexico, og 1865 forlangte de i Overensstemmelse med Monroe-doctrinen, at Napoleon skulde tilbagekalde sine Tropper og lade Mexicanerne frit vælge deres egen Regeringsform. Man søgte at trække Sagen i Langdrag, men overfor Staternes Magtsprog blev Evacuationen en Nødvendighed. Bazaine og Maximilian vare uenige, og Juarez nægtede at vige Pladsen for sin Eftermand. Selv den gamle St. Anna vendte tilbage, og Mexicanerne afkastede nu det fremmede Aag, idet de liberale bemægtigede sig Durango, Mejia maatte capitulere i Matamoros, Monterey rømmedes og Tampico tilbageerobredes.

Kejser Maximilian tabte stadig Fodfæste og

VII

forlodes af de franske Tropper, og selv de belgiske Hjælpetropper, hovedsagelig Østrigere, drog bort; kort sagt, de kejserlige lede overalt Nederlag. Maximilian trak sig endelig ind i Fæstningen Queretaro, og efter dennes Overgivelse d. 15. Maj 1867 blev de fornemste Generaler og selve Kejseren skudt.

De liberale havde sejret, og i Juni drog Juarez atter som Sejrherre ind i sin Hovedstad og gjenvalgtes til Præsident.

B. Uddrag af den om forhenværende Brigadegeneral Emil Langberg førte Protokol.

(Forefindes i det mexicanske Krigsministeriums Arkiver).

-
14. Maj	1837:	Chef for Kadetkompagniet.
30. Marts	1839:	Kaptejn i Rytteriet, Lærer ved Militærskolen.
15. Octbr.	1840:	Eskadronschef.
23. —	1841:	Oberstløjtnant i Rytteriet.
4. Aug.	1846:	Oberst.
1. Jan.	1848:	Erholdt efter Ansøgningsin Afsked.
30. Juni	1848:	Under denne Dato udstedtes den Befaling, at hans Afskedsbevilling af 1. Jan. d. A. skulde gøres virkningsløs.
1. Decbr.	1848:	Underinspektør ved Militærkolonierne i Chihuahua.
9. Jan.	1854:	Tog Orlov.

VIII

7. Octbr. 1854: Erholdt sin Afsked.
19. Febr. 1856: Indtraadte atter i Tjenesten som Brigadegeneral.
8. Novbr. 1856: Under denne Dato udstedtes den Befaling, at han skulde have Godtgjørelse for den Tid, han i Maanederne Januar og Oktober stod udenfor Tjenesten.

Fortegnelsen over de Tjenester, han har ydet Staten, findes i forskjellige officielle Dokumenter og ser saaledes ud:

Ved Militærskolen fra d. 14. Maj 1837 til d. 23. Octbr. 1841.

Ved Kyrassereskadronen fra d. 24. Octbr. 1841 til d. 18. Marts 1844.

Adjutant hos Præsidenten fra d. 19. Marts 1844 til d. 6. Decbr. s. A.

Adjutant hos Overgeneralen under Mejicos Belejring fra d. 7. Decbr. 1844 til Slutningen af samme Maaned og Aar.

Ved Husareskadronerne fra d. 1. Januar 1845 til d. 19. Septbr. 1846.

Kommanderede Husarregimentet i Jalisco fra d. 19. Septbr. 1846 til d. 20. August 1847.

Ved det under Vaaben staaende Regiment i Guanajuato fra d. 21. August 1847 til d. 30 Septbr. samme Aar.

Deltog med Orlov i forskjellige Hverv fra d. 1. Octbr. 1847 til d. 30. Novbr. 1848.

IX

Blev Underinspektør ved Kolonierne i Chihuahua og havde Orlov fra d. 1. Decbr. 1848 til d. 8. Januar 1854.

Indtraadte atter i Tjenesten som Brigade-general fra d. 19. Febr. 1856 til d. 26. Febr. s. A.

D. 22. August 1847 udstedtes den Befaling, at Oberstløjtnant Langberg skulde eftersøges og arresteres; der beordredes Sagsanlæg mod ham for Fejghed^{*)}), fordi han, da Nordhæren inden sit Nederlag var indviklet i en hidsig Kamp, d. 19. s. M. og A. forlod Regimentet i Guanajuato, hvilket Præsidenten var kommen til Kundskab om. Endvidere skulde nævnte Regiment staa under Oberst Saturonino Yslas Kommando.

D. 23. s. M. og A. svarer Chefen for Østhærens Generalstab, at nævnte Langberg ikke var funden.

D. 24. Febr. 1854 udstedtes den Befaling, at han skulde komme til Hovedstaden og fremstille sig for den øverste Krigsret for at forsvare sig mod den Anklage, der var rejst imod ham som Inspektør ved Kolonierne i Chihuahua. Distriktets Militærguvernør svarede, at Langberg var marcheret til Monclora, hvorfor han ikke kom til Hovedstaden.

D. 5. Juni forlanger den øverste Krigsret igjen, at Langberg skal fremstille sig, og d. 7. s. M. og A. besluttede man, at Sagen skulde opsættes.

D. 25. Juni s. A. forlanger den øverste Krigs-

*) Denne med Langbergs øvrige Carriere uforenelige Sigtelse finder sin Forklaring i Brev XXIV. Udg.

domstol, at nævnte Langberg, hvis han befinder sig i Landet, skal møde og procedere i den Sag, han har verserende for Retten, og ved denne Domstol afsagdes d. 4. Juli s. A. følgende Kjendelse: Da General Langberg er optagen af meget vigtige Tjenestesager, kan han for Øjeblikket ikke efter Ønske stille sig til Disposition for Retten, men saasnart hans Hverv er til Ende, vil man sørge for, at han møder.

D. 29. Octbr. 1856 blev han udnævnt til Chef for den nye Præsidents Generalstab.

D. 20. Marts 1857 forlanger den paa ny sammentraadte højeste Krigsdomstol, at Langbergs Sag angaaende Anslag mod Statens Sikkerhed skal gjenoptages, og under samme Dato indløb det Svar, at General Langberg og største Delen af de anklagede Militære havde aflagt fortrinlige Prøver paa Troskab mod Regjeringen, at da denne var overbevist om, at Anklagen maatte være rejst af Sagen uvedkommende Grunde, beslutter den, at Processen skal hæves, og udsteder i den Anledning de fornødne Befalinger.

D. 5. April 1857 svarer Nordhærens Overgeneral Hr. Santiago Vidaurré, at han underkaster sig Præsidentens Afgjørelse, at den Sag skal hæves, der er anlagt mod General Langberg for Medviden om Hr. Urajas revolutionære Planer, men han meddeler, at der eksisterer en Anklage mod nævnte General for i Slutningen af Aaret 1855 at have ført de fremtrængende Røverskarer til Grændsen.

D. 27. Juli s. A. blev der givet Ordre til at danne en Brigade, som stilledes under General

XI

Langbergs Kommando, og som skulde marchere mod Toluca.

D. 19. April 1858 melder Distriktets Militærguvernør, at Langberg, som kommer fra Acambaro, vil give Møde.

D. 27. s. M. og A. spørger Langberg Reactionspartiets Regjering, om den anerkjender ham som General i den Stilling, han tidligere indtog i Hæren.

Hertil afgaves følgende Erklæring: Man skal opsætte Sagen.

D. 20. August s. A. henvender man sig i Udenrigsministeriets Sekretariat for at faa udleveret Pas, saa at General Langberg og Hr. José de la Luz Moreno kunde rejse ud af Landet, og der blev affordret dem en Erklæring om, at de ikke vilde blande sig i Borgerkrigen.

D. 25. April 1863 skjænkes der ham hundrede mexikanske Dalere at udbetale terminsvis.

D. 5. Juni s. A. ansøger han om, at der paa Grund af hans Sygelighed maa blive bevilget ham Orlov eller Afsked, hvilken sidste tilstodes ham d. 23. s. M. og A.

Af de Papirer, hvori de af ham ydede Stats-tjenester ere optegnede, fremgaar det, at han deltog i Felttog og Slag. Der siges nemlig endvidere:

Han var Adjudant hos Republikkens Vice-

XII

præsident General Antonio Lopez de Santa Anna i Staden Veracruz Aar 1839.

D. 5. Juli 1840 støttede han Regjeringen ved at rykke ind i Cohuma og ved Hjælp af Kadetterne fra Militærskolen erobre flere Punkter fra Fjenderne, hvorfor han blev særlig rosende omtalt.

I Juli 1841 sluttede han sig til Planen om Landets politiske Regeneration og overtog Kommandoen over de mest fremskudte Punkter af Slaglinien.

I Aarene fra 1841—43 var han Øverstbefalende i Tulancingo og havde samtidig Kommandoen over sit Kyrasserkorps.

I 1844 blev han udnævnt til Adjudant hos Republikens Præsident General Valentin Canalizo.

I 1845 betroede man ham Kommandoen over den 1ste Rytteribrigade i Provinsen San Luis under Divisionsgeneral Mariano Paredes' Overkommando.

I 1846 marscherede han med Guanajuato-divisionen fra Tamaulipas til Tula som Generalmajor i Rytteriet under General Gabriel Valencias Kommando.

I 1847 tjente han under General José Maria Urrca og slog Amerikanerne ved Marin, Aqua negra og Serraloo; for denne sidste Træfning blev han særlig anbefalet til Regjeringen.

Samme Aar deltog han sammen med de Tropper, der kommanderedes af General Valencia i Slaget ved Padierna, og paa Grund af udvist Tapperhed blev han af nævnte General anbefalet til Stillingen som Oberst.

XIII

Efter at han havde sluttet sig til Grændsetropperne ved Chihuahua, overdrog man ham med Regjeringens Billigelse Tilsynet med disse, da han havde organiseret flere Hærafdelinger mod de Vilde og ved sine Kombinationer skaffet Hæren Fordel og Ære; han oprettede i Tosesigna en Lejr og slog i Carrizo og Logamé Indianerne, ligesom en Trop af Egnens Beboere ogsaa efter hans Befaling drog ud for at forfølge dem og Julenat 1851 tilføjede dem et Nederlag.

Efter Regjeringens Befaling marcherede han til Østgrændsen for at tilvejebringe statistiske Oplysninger angaaende Landets vigtigste Forsvarslinie; han organiserede en ny Hærafdeling paa 350 Mand, som skulde kæmpe mod Comancherne ved Jacobsøen, hvorfor Regjeringen officielt tilkjendegav ham sin Taknemmelighed for den udmærkede Tjeneste, han havde ydet i dette lange og besværlige Felttog, som han med et saa lykkeligt Udfald havde ledet.

D. 4. April 1864 anbefaledes han til en Ansættelse af Overgeneralen for den franske Invasionshær, og d. 12. s. M. og A. indsendte Langberg Ansøgning med Anmodning om at blive anerkjendt som Brigadegeneral samt om, at den Afskedsbegjæring, den liberale Regjering havde tilstaaet ham, maatte blive gjort virkningsløs.

D. 20. April s. A. anerkjendte den kejserlige Regjering ham i den førømtalte Stilling.

D. 24. Maj s. A. fik han af den allerede nævnte franske Overgeneral det Hverv at marchere til Guadalajara og San Blas.

XIV

D. 5. Octbr. 1865 blev han af den kejslerlige Regjering udnævnt til Militærguvernør i Sonora, og d. 3. Octbr. det følgende Aar, 1866, afgik han ved Døden; han faldt i en Træfning i Nærheden af Ures, hvor han kæmpede mod Republikens Forsvarere.

Mexico, d. 24. Septbr. 1900.

Sektionschef, Oberst *E. Escobar Escoffié*.

Afskrift af den forhaandenværende Protokol.

S. Perez.